

Prima pagină > Legislație și jurisprudență > Legislația națională

Legislația națională

Fiecare stat membru al Uniunii Europene (UE) are propriul său drept și sistem juridic. Dreptul statelor membre (SM) poate include atât dreptul la nivel național (sau dreptul național, care este valabil pe întreg teritoriul unui anumit stat membru), cât și dreptul aplicabil numai într-un anumit domeniu, într-o anumită regiune sau într-un anumit oraș.

Statele membre își publică legislația în limba (limbile) lor oficială(e) și aceste norme au un caracter obligatoriu din punct de vedere juridic numai în limba (limbile) respectivă(e). Cu titlu informativ, anumite dispoziții de drept ale statelor membre pot fi disponibile și în altă (alte) limbă (limbi) decât cea (cele) oficială (e).

Baze de date

Majoritatea statelor membre au o bază de date care conține legislația proprie - puteți obține această informație prin selectarea unuia din steagurile care figurează în partea dreaptă.

În plus, baza de date europeană **N-Lex** conține link-uri către majoritatea bazelor de date naționale oficiale. N-Lex este un proiect comun în curs de desfășurare gestionat de către **Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene** și de către guvernele naționale participante. În prezent, acesta permite consultarea legislației din 27 de state membre.

În plus, prin intermediul **Forumului european al jurnalelor oficiale**, puteți accesa site-urile organizațiilor responsabile de publicarea jurnalelor oficiale ale statelor membre ale UE (plus ale unor țări candidate la aderarea la UE și ale țărilor membre ale AELS).

Din punctul de vedere al UE, în mare parte, dreptul național al statelor membre pune în aplicare dreptul UE. În particular, acesta este cazul dreptului național care transpune directive ale UE. În cazul în care căutați astfel de măsuri de punere în aplicare, prin care statele membre au încorporat anumite dispoziții ale dreptului UE, puteți utiliza funcția de căutare relevantă a bazei de date **EUR-Lex**.

Izvoare de drept

Dreptul statelor membre are diferite izvoare, în special Constituția, legile (care pot fi adoptate la nivel național, regional sau local) și/sau regulamente ale agențiilor guvernamentale etc. În plus, hotărârile judecătorești pronunțate de instanțele statelor membre pot forma **jurisprudența**.

Domenii de drept

În mod tradițional, dreptul statelor membre se împarte în drept privat și drept public.

Dreptul privat sau dreptul civil este domeniul de drept care, într-o societate, reglementează relațiile dintre indivizi sau grupuri, fără intervenția statului sau a guvernului.

Dreptul public reglementează relațiile dintre indivizi, pe de o parte, și stat, entitățile și autoritățile statului, puterile statului și procedurile relevante, pe de altă parte. În general, dreptul public include dreptul constituțional, dreptul administrativ și dreptul penal. Datorită caracterului special al dreptului penal, acesta poate fi considerat și ca o categorie distinctă.

Pentru a obține informații detaliate cu privire la dreptul statelor membre, vă rugăm să selectați unul din steagurile care figurează în partea dreaptă.

Ultima actualizare: 01/02/2020

Această pagină este administrată de Comisia Europeană. Informațiile de pe această pagină nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Comisiei Europene. Comisia nu își asumă nici o răspundere în legătură cu oricare din informațiile sau datele conținute în prezentul document sau la care acesta face referire. Vă rugăm să consultați avizul juridic în legătură cu normele privind drepturile de autor în cazul paginilor de internet ale Comunității Europene.

Dreptul statului membru - Belgia

Această secțiune vă oferă o prezentare generală a diferitelor izvoare de drept din Belgia.

1. Care sunt instrumentele juridice sau „izvoarele de drept” care stabilesc normele de drept?

Dreptul este un ansamblu de norme juridice obligatorii, scrise sau nescrise, care reglementează relațiile sociale dintre cetățeni și dintre cetățeni și autorități și care organizează, de asemenea, administrația publică.

Se face o distincție între **izvoarele formale** și **izvoarele materiale**. Spre deosebire de izvoarele formale, cele materiale nu conțin, de fapt, norme de drept. Este vorba, în special, despre buna credință, echitatea și comportamentul rezonabil.

Există cinci categorii de izvoare formale. Trei dintre acestea au caracter obligatoriu: **legislația, dreptul cutumiar și principiile generale ale dreptului**. Celelalte două categorii nu sunt obligatorii, ci doar „persuasive”: **jurisprudența și doctrina**.

Legislația este examinată, în detaliu, în cadrul secțiunilor 3 și 5 de mai jos. Prin definiție, legislația reprezintă normele scrise adoptate de către o autoritate. Dreptul cutumiar este, prin definiție, legea nescrisă care reglementează tradițiile și obiceiurile populației, în general, și ale categoriilor profesionale, în special. Principiile generale ale dreptului exprimă valorile superioare pe care o anumită societate dorește să le respecte, cum ar fi principiul egalității tuturor cetățenilor, proporționalitatea normelor și a măsurilor adoptate și principiul potrivit căruia autoritățile trebuie să acționeze în conformitate cu dispozițiile legii. Multe dintre aceste principii sunt încorporate în ceea ce este cunoscut ca maxime de drept, cum ar fi „*non bis in idem*” în dreptul penal sau principiul „*lex posterior derogat legi priori*”.

Jurisprudența și doctrina reprezintă izvoare de drept persuasive. Jurisprudența constă în totalitatea hotărârilor pronunțate de instanțele judecătorești. O hotărâre este executorie numai pentru părțile cauzei. În Belgia, nu există sistemul precedentului judiciar. Singurele hotărâri judecătorești care sunt executorii în mod universal sunt cele pronunțate de Curtea Constituțională. Celelalte instanțe superioare sunt Consiliul de Stat (instanța administrativă cu cel mai înalt grad de jurisdicție) și Curtea de Casație (instanța de drept comun cu cel mai înalt grad de jurisdicție).

Un alt izvor important îl constituie **dreptul internațional**, reprezentat în principal de Tratatul privind Uniunea Europeană, regulamentele și directivele Uniunii și Convenția europeană a drepturilor omului. În plus, există numeroase convenții stabilite în cadrul funcționării instituțiilor internaționale, cum ar fi Organizația Națiunilor Unite sau Consiliul Europei (convenții multilaterale) sau între Belgia și un alt stat (convenții bilaterale). Acest izvor de drept a devenit din ce în ce mai important în ultimele decenii și continuă să crească în importanță. Numeroase dispoziții din cadrul unor astfel de instrumente influențează în mod direct viața de zi cu zi.

Site-urile internet **Legislația Belgiei** (în limba franceză) sau **Belgische Wetgeving** (în limba neerlandeză) oferă acces la o bază de date cuprinzând **legislația belgiană consolidată**. Puteți efectua o căutare cu ajutorul motorului de căutare și de indexare pentru toate textele normative aflate în vigoare și publicate în Monitorul Oficial al Belgiei **începând cu anul 1830**. Cu toate acestea, textele normative administrative și fiscale publicate **înainte de 1994** nu au fost încă introduse în întregime.

2. Care este statutul juridic al principiilor generale ale dreptului, al cutumei și al jurisprudenței?

A se vedea [întrebarea 1](#).

3. Care este ierarhia diferitelor instrumente juridice?

Persoanele care au reședința în Belgia sunt supuse mai multor tipuri de norme de drept: normele adoptate de autoritățile federale belgiene, dar și cele adoptate de entități de un nivel inferior, cum ar fi provinciile și comunele (1). De asemenea, Belgia este membră a diferite organizații internaționale și supranaționale precum Organizația Națiunilor Unite, Uniunea Europeană, Consiliul Europei și NATO. Normele adoptate de organizațiile respective se aplică, de asemenea, autorităților și populației belgiene.

Nu toate autoritățile legislative au domenii de competență delimitate în mod strict și nu toate categoriile de legi au același statut, astfel încât pot apărea conflicte de legi. În consecință, există o ierarhie a normelor, principiul fiind că normele de rang inferior nu pot niciodată să contravină normelor de un rang superior.

În ceea ce privește dreptul belgian intern, **Constituția** reprezintă norma cu cel mai înalt rang. Aceasta reglementează separarea puterilor în stat și modul de exercitare a acestora. De asemenea, Constituția stabilește valorile fundamentale ale societății și drepturile fundamentale ale cetățenilor. Într-o decizie pronunțată la 27 mai 1971, Curtea de Casație a decis că toate normele de drept internaționale și supranaționale au un rang ierarhic superior față de orice norme de drept interne, inclusiv față de Constituție. Prin urmare, în cazul în care un regulament al Uniunii Europene ar veni în conflict cu Constituția, regulamentul Uniunii ar avea prioritate.

După Constituție, există:

legi speciale (legi adoptate cu majoritate specială care stabilesc repartizarea competențelor și regulile fundamentale de funcționare a instituțiilor publice), urmate de

legi, decrete și ordonanțe, apoi de

ordinele regale și hotărârile guvernului, care pun în aplicare legile sau decretele și, în sfârșit,

ordinele ministeriale.

4. Care sunt modalitățile de intrare în vigoare pe teritoriul național a normelor conținute în instrumentele supranaționale?

Regulamentele Uniunii Europene sunt direct aplicabile, iar corpul legislativ belgian nu este implicat în mod direct în punerea în aplicare a acestora. Cu toate acestea, este necesară adoptarea de legi interne pentru a aproba și ratifica tratatele internaționale. În anumite domenii, toate organele legislative belgiene trebuie să aprobe și să ratifice tratatele, ceea ce poate implica proceduri îndelungate și împovărătoare. Entitățile legislative interne sunt implicate, de asemenea, în procesul de punere în aplicare a directivelor Uniunii Europene, întrucât acestea necesită întotdeauna transpunere în ordinea juridică internă.

5. Care sunt diferitele autorități competente să adopte norme de drept?

Trei puteri constituționale separate alcătuiesc statul federal Belgia: puterea legislativă, puterea executivă și puterea judecătorească. Puterea legislativă elaborează legi, puterea executivă pune în aplicare legile, iar puterea judecătorească soluționează litigiile care rezultă din aplicarea legilor.

Puterea legislativă federală

Inițiativa de a adopta legi federale poate reveni unuia sau mai multor membri ai Camerei Reprezentanților, unuia sau mai multor membri ai Senatului sau regelui (în practică, aceasta înseamnă miniștrii sau secretarii de stat ai acestuia). Aceste trei entități reprezintă cele trei componente ale autorității legislative din Belgia.

Legile se bazează fie pe o propunere legislativă din partea unui membru al Senatului sau al Camerei, fie pe un proiect de lege inițiat de rege (miniștrii competenți sunt delegați de către rege să inițieze proiecte de lege). Proiectele și propunerile au aceeași valoare.

Instrumentele de punere în aplicare a legislației federale sunt elaborate de autoritatea executivă, condusă de către rege. Atribuțiile pot fi delegate unui ministru. De aici rezultă distincția între ordinele regale și ordinele ministeriale.

Comunități, regiuni, provincii și comune

Belgia este un **stat federal** alcătuit din comunități și regiuni. Acestea stau, la rândul lor, la baza sistemului juridic, în limitele competențelor care le sunt acordate prin Constituție și prin anumite legi speciale.

Astfel, comunitățile sunt competente îndeosebi în domeniul culturii și al învățământului; regiunile sunt competente în ceea ce privește politica economică și protecția mediului. Pentru a-și exercita competențele, fiecare comunitate și fiecare regiune dispune de un parlament. Prin urmare, **comunitățile și regiunile pot elabora legi**, denumite **decrete** (ordonanțe în regiunea capitalei Bruxelles). Guvernele acestora, alături de membrii parlamentelor, fac parte din puterea legislativă la nivelul Uniunii Europene, la nivel regional sau comunitar (inițiativă legislativă). De asemenea, guvernele trebuie să vegheze la executarea decretelor sau a ordonanțelor adoptate.

Teritoriul Belgiei este, de asemenea, subdivizat în **provincii și comune**. La nivelul acestora, consiliile emit **regulamente și ordonanțe** în domeniile care țin de competența lor, cum ar fi siguranța publică, colectarea deșeurilor, cultura, învățământul la nivelul provinciilor și al comunelor. Delegația permanentă a provinciei și colegiul primarului și al consilierilor municipali al unei comune pun în aplicare regulamentele (precum și, în limitele atribuțiilor lor, normele de drept superioare, cum ar fi legile, decretele, ordonanțele și ordinele).

Prin urmare, la aceste niveluri se regăsesc două dintre cele trei puteri: puterea legislativă, exercitată de parlamentele comunităților și ale regiunilor, consiliile provinciilor și ale comunelor, precum și puterea executivă, exercitată de guvernele comunelor și regiunilor, delegația permanentă a provinciilor și colegiul primarului și al consilierilor municipali la nivelul comunelor. Puterea judecătorească nu intră în această subdiviziune. Organizarea instanțelor judecătorești este exclusiv de competență federală.

6. Care este procesul de adoptare a normelor de drept?

A se vedea [întrebarea 5](#).

La nivel federal, **proiectele și propunerile legislative**, după o eventuală analiză efectuată de către Consiliul de Stat, sunt **votate** în Camera Reprezentanților și, dacă este cazul, în Senat. Ulterior, acestea sunt transmise **regelui**, care **le aprobă și le promulgă**, după ce au fost **contrasemnate de către miniștri**.

7. Care sunt modalitățile de intrare în vigoare a normelor de drept naționale?

Legislația federală intră în vigoare în momentul adoptării și promulgării acesteia de către rege. În principiu, aceasta intră în vigoare după zece zile de la publicarea în Monitorul Oficial al Belgiei, cu excepția cazului în care se prevede altfel (2).

Legislația entităților federate – decretele și ordonanțele – este adoptată și publicată de guvernul entității federate în cauză. Aceasta intră în vigoare după zece zile de la publicarea în Monitorul Oficial al Belgiei, cu excepția cazului în care se prevede altfel.

8. Care sunt mijloacele de soluționare a conflictelor care pot apărea între diferitele norme de drept în cadrul aceluiași stat membru?

În cazul în care anumite dispoziții legislative adoptate în deplină legalitate intră în conflict, se poate recurge la diferite mijloace de soluționare a conflictelor. Ierarhia normelor previne apariția majorității conflictelor, însă, în cazul în care survin totuși conflicte, este necesar să se recurgă la mijloacele respective.

Articolul 142 din Constituție conferă Curții Constituționale competența unică de a revizui legislația, în vederea verificării compatibilității cu normele care guvernează atribuțiile statului, ale comunităților și ale regiunilor. Normele respective sunt cuprinse în Constituție și în legislația de reformare a instituțiilor din statul federal Belgia.

Curtea Constituțională este, de asemenea, competentă să decidă în cauzele în care se presupune că un act legislativ încalcă drepturile și libertățile fundamentale garantate de titlul II (articolele 8-32) din Constituție. Este vorba, în special, despre principiile egalității (articolul 10) și nediscriminării (articolul

11). De asemenea, Curtea Constituțională poate revizui legislația în ceea ce privește compatibilitatea cu articolul 170 (principiul legalității în domeniul dreptului fiscal), articolul 172 (egalitatea în domeniul dreptului fiscal) și articolul 191 (protecția resortisanților străini) din Constituție.

A se vedea, de asemenea, [Serviciul Public Federal de Justiție](#) și Legea specială din 6 ianuarie 1989 privind Curtea Constituțională în rubrica „Legislație consolidată”.

Consiliul de Stat (3), acționând în temeiul articolului 160 din Constituție, soluționează toate conflictele care apar între instrumentele de punere în aplicare (ordine și regulamente) și instrumentele legislative. Există, de asemenea, o comisie parlamentară de revizuire care este responsabilă cu soluționarea conflictelor de interese.

(1) Cf. [Serviciul Public Federal de Justiție](#) (<https://justitie.belgium.be>), rubrica „Legislație consolidată”, Constituția din 1994 și Legea specială privind reformele instituționale din 8 august 1980, precum și [portalul federal](#), în rubrica „Belgia”.

Comunitatea flamandă și Consiliul flamand (denumit, de asemenea, Parlamentul flamand)

Comunitatea franceză și Consiliul Comunității franceze

Comunitatea germanofonă și Consiliul Comunității germanofone

Regiunea flamandă, al cărei Parlament este același ca și pentru Comunitatea flamandă, și anume Consiliul flamand

Regiunea Valonia și Parlamentul regiunii Valonia

Regiunea capitalei Bruxelles și Consiliul regiunii capitalei Bruxelles (organizată, de asemenea, în Comisii flamande și franceze pentru afaceri comunitare)

Comunitățile au atribuții privind:

1. afacerile culturale;
2. educația, cu excepția [...];
3. cooperarea dintre comunități și cooperarea internațională, în special atribuții în ceea ce privește încheierea de tratate în domeniile enunțate la punctele 1 și 2.

Consiliile comunităților flamande și franceze adoptă fiecare decrete aplicabile în zona sa respectivă cu privire la domenii specifice, precum și cu privire la cooperarea între comunități și cooperarea internațională în domeniile respective și dețin atribuții în ceea ce privește încheierea tratatelor. Consiliul comunității germanofone deține atribuții similare.

Parlamentele regionale au atribuții, în special, în materie de amenajare a teritoriului, gestionare a monumentelor și a zonelor rurale, economie, agricultură etc.

(2) Cf. [Serviciul Public Federal de Justiție](#), rubrica „Legislație consolidată”, Legea din 31 mai 1961 privind utilizarea limbilor în legislație, elaborarea, publicarea și intrarea în vigoare a legilor și regulamentelor.

(3) Cf. [Serviciul Public Federal de Justiție](#), rubrica „Legislație consolidată”, Legile coordonate din 12 ianuarie 1973 privind Consiliul de Stat.

« [Ordinea juridică – Informații generale](#) | [Belgia – Informații generale](#)

Ultima actualizare: 19/02/2021

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Dreptul statului membru - Bulgaria

Această pagină prezintă informații referitoare la sistemul juridic bulgar și o imagine de ansamblu a dreptului bulgar.

Izvoare de drept

Izvoare naționale de drept

Printre izvoarele de drept se numără:

[Constituția Republicii Bulgaria](#) (promulgată în MO 56/13 iulie 1991, modificată în MO 85/26 septembrie 2003, MO 18/25 februarie 2005, MO 27/31 martie 2006, MO 78/26 septembrie 2006 - Decizia Curții Constituționale nr. 7/2006, MO 12/6 februarie 2007, MO 100/18 decembrie 2015 [DB1]);

legislația primară și

legislația secundară.

Jurisprudența nu este un izvor de drept oficial, dar este obligatorie pentru autoritățile de aplicare a legii.

Izvoare de drept europene și internaționale

Printre instrumentele scrise se numără Constituția Republicii Bulgaria, tratatele internaționale, legile și legislația secundară (decrete, regulamente, norme de punere în aplicare, instrucțiuni și ordine).

Constituția Republicii Bulgaria (*Konstitutsiata na Republika Balgaria*) este legea supremă. Aceasta stabilește organizarea, principiile, competențele și obligațiile instituțiilor statului, precum și drepturile și obligațiile cetățenilor.

O lege (*zakon*) este un act normativ care reglementează fie *ab initio*, fie în temeiul Constituției, relațiile societale într-un cadru stabil, prin măsuri adoptate, în funcție de subiect sau de persoanele vizate, de către unul sau mai multe organe legislative sau de către subdiviziuni ale acestora.

Toate actele legislative sunt promulgate și intră în vigoare în termen de trei zile de la data publicării lor, cu excepția cazurilor în care se prevede altfel în actele respective.

Consiliul de Miniștri emite un **decret** (*postanovlenie*) atunci când adoptă norme de punere în aplicare, regulamente sau instrucțiuni și când reglementează, în conformitate cu legile, măsuri societale care nu sunt reglementate de legile aflate în sfera sa de competență executivă și administrativă.

Normele de punere în aplicare (*pravilnik*) sunt acte normative elaborate pentru a pune în aplicare legea în integralitatea sa. Acestea includ dispoziții pentru organizarea autorităților publice naționale și locale sau pentru ordinea internă a activităților acestora.

Un **regulament** (*naredba*) este un act normativ elaborat pentru a pune în aplicare anumite dispoziții sau alte secțiuni ale unui act normativ superior.

O **instrucțiune** (*instruktsia*) este un act normativ prin care o autoritate superioară dă instrucțiuni autorităților subordonate în ceea ce privește punerea în aplicare a unui act normativ pe care l-a elaborat sau a cărei aplicare trebuie să o asigure.

Alte izvoare de drept nescrise, cum ar fi **cutuma** (*pravniyat obichay*) și **principiile generale ale dreptului** (*obshtite printsipi na pravoto*), sunt, de asemenea, importante.

Deciziile de interpretare ale Curților supreme pot fi considerate ca un izvor de drept subsidiar.

Curtea Constituțională (*Konstitutsionen sad*) acționează prin intermediul deciziilor, al hotărârilor și al ordinelor.

Curtea se pronunță cu privire la fondul unei cauze prin intermediul unei decizii.

Deciziile Curții sunt promulgate în Monitorul Oficial în termen de 15 zile de la data emiterii și intră în vigoare în termen de trei zile de la promulgare.

Ierarhia normelor

Constituția Republicii Bulgaria este legea supremă. Supremația dreptului UE nu este prevăzută în mod specific în Constituție, însă acesta este considerat superior dreptului național.

Conform articolului 5 alineatul (4) din Constituție, tratatele internaționale care au fost ratificate în conformitate cu procedura constituțională, au fost promulgate și au intrat în vigoare în Republica Bulgaria, devenind parte din legislația statului. Acestea prevalează asupra oricăror dispoziții conflictuale din legislația internă.

Următoarele acte normative din punct de vedere ierarhic sunt legile. Executivul adoptă legislația secundară, cum ar fi decrete, regulamente, decizii, norme de punere în aplicare, instrucțiuni și ordine.

Cadru instituțional

Instituții responsabile de adoptarea normelor juridice

🇵🇸 **Adunarea Națională** (*Narodno sabranie*) deține autoritatea legislativă. Aceasta poate adopta, modifica, completa și abroga legi.

Pe baza legilor și pentru a le pune în aplicare, 🇵🇸 **Consiliul de Miniștri** (*Ministerski savet*) adoptă decrete, ordine și decizii. Prin intermediul decretelor, Consiliul de Miniștri adoptă și norme de punere în aplicare și regulamente.

Miniștrii emit norme de punere în aplicare, regulamente, instrucțiuni și ordine.

Consiliul de Miniștri încheie tratate internaționale dacă legea prevede astfel. Adunarea Națională ratifică (sau respinge) tratatele internaționale care:

sunt de natură politică sau militară;

privesc participarea Republicii Bulgaria la organizațiile internaționale;

prevăd modificări ale frontierelor Republicii Bulgaria;

impun obligații financiare statului;

prevăd participarea statului la arbitraj internațional sau la proceduri juridice;

privesc drepturile fundamentale ale omului;

vizează efectele legislative sau necesită o nouă legislație pentru a fi aplicate;

prevăd expres ratificarea;

conferă Uniunii Europene competențe care decurg din Constituție.

Procesul legislativ

Adoptarea Constituției

Dacă este cazul, Marea Adunare Națională (*Veliko narodno sabranie*), formată din 400 de membri, adoptă o nouă Constituție.

Adunarea Națională are libertatea de a modifica orice dispoziție din Constituție care nu intră în sfera de competență a Marii Adunări Naționale. Modificarea constituțională necesită o majoritate de trei sferturi din voturile tuturor membrilor Adunării Naționale, exprimate în trei sesiuni de vot în trei zile diferite.

Modificarea Constituției este semnată și promulgată în Monitorul Oficial de președintele Marii Adunări Naționale în termen de șapte zile de la adoptare.

Inițiativa legislativă

În conformitate cu articolul 87 din Constituție, orice membru al Adunării Naționale sau al Consiliului de Miniștri are dreptul de a introduce un proiect de lege.

Proiectul de lege este adoptat de Adunarea Națională în două lecturi. La prima lectură, proiectul de lege este dezbătut în integralitate. Membrii pot depune moțiuni scrise de modificare a unui proiect de Națională Generală. Adunarea Națională dezbate proiectul de lege în detaliu și îl adoptă la a doua lectură.

Proiectul de lege adoptat este trimis Președintelui Republicii Bulgaria, care semnează un decret de promulgare. Legea este promulgată în Monitorul Oficial și intră în vigoare la trei zile de la publicarea sa, cu excepția cazului în care se prevede altfel în lege.

Baze de date juridice

Monitorul Oficial (*Darzhaven vestnik*) este disponibil gratuit pe site-ul web al 🇵🇸 **Monitorului Oficial**. Ediția online conține proiecte de legi promulgate de Adunarea Națională, decrete emise de Consiliul de Miniștri, tratate internaționale, alte acte juridice, notificări privind achizițiile publice și concesiuni etc.

Bazele de date cu legislația comercială, cum ar fi 🇵🇸 **Apis**, 🇵🇸 **Ciela** și 🇵🇸 **Enciclopedia juridică** oferă o gamă largă de informații juridice, dar nu sunt disponibile în mod gratuit.

Ultima actualizare: 28/02/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Dreptul statului membru - Republica Cehă

Această pagină vă prezintă informații privind sistemul juridic și dreptul Republicii Ceha.

Izvoare de drept

Dreptul ceh, care face parte din cultura juridică europeană continentală, se întemeiază pe dreptul scris și cuprinde legi și alte instrumente legislative, tratate internaționale promulgate ratificate de Parlamentul ceh [🇵🇸 **Parlament České republiky**], precum și hotărârile Curții Constituționale [🇵🇸 **Ústavní soud**] de anulare parțială sau integrală a unei dispoziții legislative.

Tipuri de instrumente juridice – descriere

Ordinea juridică a Republicii Ceha este constituită din întreaga legislație cehă și instrumentele conexe.

Cele mai importante instrumente legislative sunt **legile** [*zákony*], reprezentând colecții de norme de comportament care guvernează principalele domenii ale vieții persoanelor fizice și juridice. Legile mai cuprinzătoare cunoscute drept **coduri** [*zákoníky*] reglementează un întreg domeniu de drept și prevăd dispoziții detaliate într-un mod sistematic. Legile care acoperă un întreg domeniu al dreptului procedural și care stabilesc în detaliu dispoziții de procedură se numesc **norme de procedură** (*řády*). Legile cu privire la cele mai importante chestiuni de stat și la drepturile cetățenilor și drepturile omului (inclusiv Constituția Republicii Ceha și Carta drepturilor și libertăților fundamentale) sunt cunoscute sub denumirea de **legi constituționale** [*ústavní zákony*], iar pentru adoptarea acestora există o procedură specială.

Legile sunt completate de regulamente de punere în aplicare: **regulamente guvernamentale, decrete ale ministerelor și organelor administrației centrale, precum și decrete ale entităților regionale autonome**.

Dreptul ceh include, de asemenea, **acordurile internaționale** care au fost ratificate de către Parlament, fiind astfel obligatorii din punct de vedere juridic pentru Republica Cehă. Acordurile internaționale au prioritate în fața altei legislații în măsura în care un acord internațional are întâietate față de legislația națională în cazul în care acestea conțin prevederi divergente într-o anumită chestiune.

În afară de tipurile de legislație menționate mai sus, **dreptul european** se aplică, de asemenea, în Republica Cehă, precum în celelalte state membre, de la aderarea acesteia la Uniunea Europeană.

Cutuma nu reprezintă un izvor de drept în Republica Cehă. Cu toate acestea, în unele cazuri, legea permite luarea în considerare a cutumei în contextul anumitor domenii sau principii juridice. Atunci când este cazul, acest lucru este specificat în legea în cauză, iar instanțele pot pune în aplicare dispozițiile respective. Prin urmare, concepția prevalentă este aceea că izvorul de drept nu constă în principiul juridic sau cutuma în sine, ci în legea care face trimitere la acestea.

O hotărâre judecătorească nu constituie nici ea izvor de drept. Cu toate acestea, o instanță nu poate refuza pronunțarea unei hotărâri pe motiv ca legea este incompletă sau ambiguă. Adesea instanța trebuie să furnizeze propria interpretare în materie, pe care alte instanțe își vor întemeia ulterior, în mare parte, hotărârile, transformând-o astfel într-un precedent juridic *de facto*. În cazul în care hotărârea este publicată în *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek* (Culegerea de hotărâri și avize judecătorești), în care se publică de regulă hotărârile fundamentale ale instanțelor superioare, aceasta este considerată în fapt izvor de drept, deși nu este recunoscută oficial astfel.

Ierarhizarea izvoarelor de drept

Ordinea juridică a Republicii Ceha este structurată ierarhic. La cel mai înalt nivel se situează Constituția și celelalte legi constituționale; acestea prezintă cea mai mare autoritate juridică și pot fi modificate doar printr-o altă lege constituțională. La nivelul următor se situează legile ordinare, baza pentru regulamentele de punere în aplicare, care au valoare juridică mai redusă. Dispozițiile cu valoare juridică mai redusă trebuie să respecte dispozițiile situate la un nivel superior în ierarhia juridică. Legislația poate fi abrogată sau modificată doar prin acte legislative de valoare juridică identică sau mai mare. **Acordurile internaționale** au un statut special. Astfel cum s-a menționat mai sus, acestea fac parte din ordinea juridică și au întâietate inclusiv față de legile constituționale în eventualitatea unor dispoziții divergente.

Legislația derivată din legi – regulamente guvernamentale, decizii ale Președintelui Republicii de natură general normativă (precum cele privind amnistia), dispoziții legislative ale ministerelor și ale altor autorități ale administrației centrale și locale, decrete delegate ale autorităților regionale și municipale. Astfel de dispoziții trebuie emise pe baza și în limitele unei legi, cu exercitarea competenței legale.

În ceea ce privește **dreptul european**, principiul UE al supremației dreptului european se aplică precum în celelalte state membre. În temeiul acestui principiu, legislația europeană are întâietate atunci când există un conflict între dreptul european și dreptul național al unui stat membru (legi, decrete etc.). Acest lucru este valabil și atunci când există un conflict între dreptul național și legislația europeană primară (tratatele), precum și între dreptul național și legislația europeană secundară (regulamente, directive etc.). Conform interpretării juridice prevalente, nici instrumentele juridice naționale supreme nu sunt exceptate – dreptul european are întâietate inclusiv în fața constituțiilor și legilor constituționale ale statelor membre.

Pentru ca acordurile internaționale, care sunt obligatorii din punct de vedere juridic pentru Republica Cehă, să devină parte din dreptul ceh, acestea trebuie ratificate de către Parlament, cu excepția cazului în care o lege constituțională prevede ratificarea acordului în cauză prin referendum. Președintele Republicii ratifică acordurile internaționale. În urma ratificării, versiunea în limba cehă a acordului trebuie să fie publicată în *Sbírka mezinárodních smluv* (Colecția de acorduri internaționale).

Cadru instituțional

Instituții competente să adopte legislație

În Republica Cehă, puterea legislativă este conferită Parlamentului, care este alcătuit din două camere:

Camera Deputaților (200 de deputați) și

Senatul (81 de senatori).

Procesul legislativ

Procesul legislativ sau de elaborare a legilor începe cu dreptul de inițiativă. Membrii Parlamentului, separat sau în grup, Senatul, guvernul și autoritățile regionale au dreptul de a propune legi noi sau modificări ale legilor existente. Guvernul este singura autoritate competentă să înainteze propuneri de lege cu privire la bugetul de stat sau la închiderea conturilor naționale, iar Camera Deputaților – singura care poate decide asupra unor astfel de legi. Cu toate acestea, guvernul are dreptul de a-și exprima opinia cu privire la orice propunere legislativă (proiect de lege). Camera Deputaților ia în dezbateri, iar apoi, dacă este cazul, modifică proiectul de lege în trei lecturi succesive.

Pentru aprobarea legii este necesară majoritatea simplă a voturilor deputaților prezenți. Președintele Camerei Deputaților trimite apoi proiectul de lege aprobat la Senat cât de repede posibil, iar Senatul are la dispoziție un termen de doar 30 de zile pentru dezbateri – spre deosebire de durata adesea îndelungată a dezbaterilor în Camera Deputaților, care se prelungesc uneori luni de zile. Până la sfârșitul termenului, Senatul trebuie să aprobe ori să respingă proiectul de lege sau să returneze o versiune modificată a acestuia la Camera Deputaților. De asemenea, Senatul poate decide să nu dezbată deloc proiectul. În cazul în care Senatul aprobă proiectul de lege, decide să nu-l dezbată sau nu exprimă nicio opinie în acest termen, legea se consideră a fi adoptată și este trimisă Președintelui Republicii spre promulgare. În cazul în care Senatul respinge proiectul de lege, Camera Deputaților votează din nou asupra acestuia. Legea este adoptată dacă este aprobată cu majoritate simplă în Camera Deputaților. În cazul în care Senatul returnează proiectul de lege cu modificări la Camera Deputaților, camera inferioară votează asupra versiunii aprobate în Senat. Legea este adoptată cu majoritatea simplă a voturilor deputaților. În cazul în care Camera Deputaților nu este de acord cu proiectul de lege astfel cum a fost modificat în Senat, aceasta votează din nou asupra versiunii inițiale a proiectului de lege trimis la Senat. Legea este adoptată dacă este aprobată cu majoritatea simplă a tuturor deputaților (însemnând 101 voturi). Legile electorale și o serie de alte tipuri de legi trebuie să fie aprobate atât în Camera Deputaților, cât și în Senat.

Președintele Republicii poate decide să nu semneze un proiect de lege aprobat, în termen de 15 zile de la trimiterea acestuia spre promulgare, și îl poate returna la Camera Deputaților pentru dezbateri suplimentare, precizându-și motivele. Acesta este cunoscut drept veto prezidențial. Camera Deputaților poate respinge veto-ul prezidențial prin votul majorității simple a membrilor săi, fără a aduce modificări proiectului de lege, caz în care legea este promulgată. În caz contrar, aceasta nu este adoptată.

În afară de Președintele Republicii, Președintele Camerei Deputaților și Prim-ministrul semnează, de asemenea, legile, deși aceasta este doar o formalitate. În eventualitatea în care Camera Deputaților este dizolvată, Senatul poate adopta legislație în anumite domenii care necesită intervenție imediată și care ar necesita în mod normal adoptarea unei legi. Guvernul poate propune măsuri Senatului, care trebuie să fie aprobate de Camera Deputaților în prima sa reuniune, în caz contrar acesta cade.

Excepțiile în acest proces legislativ sunt legile constituționale. Pentru adoptarea unor astfel de legi este necesară aprobarea cu o majoritate de trei cincimi din voturile tuturor deputaților (majoritate calificată) și de trei cincimi din voturile senatorilor prezenți, și nu cu majoritatea simplă (jumătate) a tuturor parlamentarilor prezenți, astfel cum se stipulează pentru legile ordinare. Legile constituționale pot fi modificate sau extinse doar prin intermediul altor legi constituționale (ceea ce înseamnă că, în cazul în care Camera Deputaților este dizolvată, acestea nu pot fi modificate prin legislația adoptată de Senat), iar președintele nu are drept de veto împotriva acestora.

Ministerele, alte agenții administrative și entitățile regionale autonome pot emite norme de punere în aplicare detaliate (regulamente și decrete) în limitele competențelor acestora.

Validitatea legislației

Pentru ca un act legislativ să intre în vigoare, acesta trebuie să fie publicat. Legile constituționale, legile și alte dispoziții legislative (regulamente guvernamentale, decrete ministeriale etc.) sunt publicate în *Sbírka zákonů* (Culegerea de legi) emisă de Ministerul de Interne. Legislația intră în vigoare și

devine parte din dreptul ceh în ziua publicării în *Sbírka zákonů*. Culegerea consemnează, de asemenea, data de la care fiecare act legislativ produce efecte. Aceasta este data de la care toate persoanele sunt obligate să respecte legislația în cauză. Dacă nu se stipulează o dată ulterioară, legislația începe să producă efecte la cincisprezece zile după publicare. În cazuri de interes public superior, data de la care aceasta produce efecte poate fi avansată, dar nu poate preceda data publicării. Astfel, data de la care un act legislativ produce efecte poate fi aceeași ca data la care acesta intră în vigoare, dar niciun act legislativ nu poate produce efecte înainte de a intra în vigoare. Legislația adoptată de Senat este publicată în *Sbírka zákonů* în același mod precum legile; acordurile internaționale ratificate sunt publicate în *Sbírka mezinárodních smluv* (Colecția de acorduri internaționale). Legislația regională este publicată în monitoarele oficiale; legislația municipală este afișată la avizierul oficial al consiliului timp de 15 zile, iar apoi prin orice mijloacele utilizate de regulă în localitatea respectivă.

În cazul în care legile sau unele dispoziții ale acestora intră în conflict cu ordinea constituțională sau în cazul în care alte instrumente legale sau unele dispoziții ale acestora intră în conflict cu ordinea constituțională sau cu o lege, Curtea Constituțională decide dacă acestea trebuie abrogate.

Pentru informații suplimentare, a se consulta textul Constituției: [Ústava](#).

Baze de date juridice

Baza de date juridice este deținută și menținută de Ministerul de Interne al Republicii Ceha. Aceasta conține următoarele informații:

o secțiune a site-ului internet oficial al Ministerului de Interne ([Ministerstvo vnitra](#)) dedicată puterii legislative ([legislativa](#)). Aceasta conține copii în format electronic (PDF) ale Culegerii de legi ([Sbírka zákonů](#)) și ale Colecției de acorduri internaționale ([Sbírka mezinárodních smluv](#)) (care fac parte din Monitorul Oficial). Site-ul nu are statut oficial sau valoare juridică. Doar textul tipărit al Culegerii de legi este autentic. Site-ul este accesibil publicului și puteți căuta informațiile dorite în textele integrale ale documentelor sau cu ajutorul metadatelor.

Secțiunea Legi ([Sekce zákony](#)) a Portalului Administrației Publice a Republicii Ceha ([Portál veřejné správy České republiky](#)) conține textele integrale, consolidate ale legilor și ale regulamentelor de punere în aplicare. Site-ul nu are statut oficial sau valoare juridică. În baza de date puteți efectua căutări în textele integrale sau după numele și numărul documentelor.

Sistemul de informații [ISAP](#) oferă acces la baze de date utilizate pentru repartizarea rolurilor de coordonator pentru documentele Consiliului, precum și pentru actele legislative publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. De asemenea, acesta monitorizează procesul de punere în aplicare, procesul legislativ național și procedurile privind încălcarea legislației UE. Baza de date oferă o arhivă electronică a pozițiilor naționale, a documentelor de lucru, a tabelelor de corespondență etc.

Jurisprudență

În Republica Cehă nu există o colecție unică, oficială sau privată, care să publice în mod sistematic hotărârile judecătorești fundamentale ale tuturor instanțelor ceha, și anume cele ale Curții Constituționale și ale instanțelor de drept comun care pot avea implicații generale. Deciziile Curții Constituționale sunt publicate în *Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu* (Culegea de hotărâri și rezoluții ale Curții Constituționale), publicată de C. H. Beck în Praga. În ceea ce privește hotărârile instanțelor de drept comun, se publică în mod sistematic doar o selecție a deciziilor instanțelor supreme, și anume Curtea Supremă și Curtea Supremă Administrativă. Hotărârile selectate ale Curții Supreme și avizele acesteia, care au ca scop consolidarea jurisprudenței instanțelor civile și penale inferioare de drept comun, sunt tipărite în *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek* (Culegere de hotărâri și avize judecătorești), publicată de LexisNexis în Praga. O selecție a hotărârilor și rezoluțiilor Curții Supreme Administrative este publicată în *Sbírka rozhodnutí Nejvyššího správního soudu* (Culegere de hotărâri ale Curții Supreme Administrative), tipărită de ASPI în Praga. Jurisprudența instanțelor inferioare de drept comun nu este publicată în mod sistematic; unele hotărâri selectate sunt publicate uneori în periodice juridice.

Motoarele de căutare electronice oficiale pentru jurisprudența Curții Constituționale și a celor două instanțe supreme au o deosebită importanță practică, oferind acces la hotărârile instanțelor menționate în întregimea lor. Acestea inițiază căutări electronice în serverele diferitelor instanțe inferioare de drept comun pentru a afișa o selecție din jurisprudența acestora.

[Judikatura Ústavního soudu ČR](#) (jurisprudența Curții Constituționale)

[Judikatura Nejvyššího soudu ČR](#) (jurisprudența Curții Supreme)

[Judikatura Nejvyššího správního soudu](#) (jurisprudența Curții Supreme Administrative)

Este gratuit accesul la baza de date?

Accesul la baza de date este **gratuit**.

Baze de date comerciale selectate:

[ASPI](#)

[LEXDATA](#)

[LEXGALAXY](#)

[SAGIT](#)

[TORI](#)

Ultima actualizare: 16/09/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Dreptul statului membru - Danemarca

Această pagină vă oferă informații privind sistemul juridic din Danemarca.

Pentru informații privind sistemul juridic danez puteți consulta și site-urile web ale [Ministerului Justiției din Danemarca](#) și ale [Parlamentului danez](#).

Izvoare de drept

Principalele izvoare de drept din Danemarca sunt legislația, activitatea de pregătire a legislației și jurisprudența.

Legislația este izvorul de drept principal și se publică în monitorul oficial, care din 2008 este disponibil doar în versiune electronică. Legislația cuprinde legi, ordine și regulamentele administrative. Legile sunt adoptate de Parlamentul danez, ordinele sunt emise de guvern, iar regulamentele administrative - de către autorități.

Parlamentul este singura autoritate competentă să adopte legi sau să modifice legislația existentă. După adoptare, legislația poate fi modificată sau abrogată doar de către Parlament.

Hotărârile judecătorești au un rol important în aplicarea legii. Hotărârile pronunțate de Curtea Supremă sunt deseori mai importante decât cele pronunțate de instanțele inferioare.

Activitatea de pregătire a legislației, derulată în cadrul procesului legislativ, are, de asemenea, un rol important în aplicarea legii.

Baza de date legislative

Accesând [portalul de informații juridice \(Retsinformation\)](#), cetățenii pot consulta:

legi, ordine administrative, tratate, legislație consolidată

acte ale Parlamentului
decizii administrative
decizii ale Avocatului poporului.

Portalul conține toate normele legislative care erau în vigoare la 1 ianuarie 1985 și toate actele legislative adoptate după această dată.

Accesul la baza de date este **gratuit**.

Ultima actualizare: 15/07/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [de](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Dreptul statului membru - Germania

Această pagină vă oferă informații despre sistemul judiciar german.

Republica Federală Germania este un stat constituțional democratic, federal și social. Pe lângă drepturile fundamentale, principiile statului constituțional, democratic, federal și social reprezintă nucleul inviolabil al Constituției Germaniei, a cărei respectare este asigurată de către Curtea Constituțională Federală.

Izvoare de drept

Legea fundamentală (*Grundgesetz*) este Constituția Germaniei, care stabilește cadrul pentru sistemul juridic și valorile Republicii Federale Germania.

Grundgesetz prevede următoarele:

drepturile fundamentale ca principii directoare supreme;
structura de bază și principiile structurale fundamentale ale statului și ale organismelor sale de conducere;
principiile după care se organizează alegerile în Bundestag (camera inferioară a parlamentului german);
temeiul pentru statutul și drepturile membrilor liber aleși ai Bundestagului;
modul în care este organizat și își desfășoară activitatea Bundestagul.

Tipuri de instrumente juridice – descriere

Principalele **izvoare scrise ale dreptului intern german** sunt Legea fundamentală, legislația, instrumentele statutare și reglementările locale. În plus, există **izvoare de drept nescrise**, inclusiv principiile generale consacrate în dreptul internațional și în dreptul cutumiar. În principiu, jurisprudența nu este un izvor de drept, cu toate că joacă un rol important în practică. Unele decizii ale Curții Constituționale Federale (*Bundesverfassungsgericht*) au, ele însele, forță de lege. Germania este un stat federal format din 16 state componente – landurile. Prin urmare, există **legi federale**, care se aplică pe întreg teritoriul federației și **legi ale landurilor**, care sunt valabile numai în landul respectiv. Fiecare land are propria sa Constituție și, în cadrul juridic stabilit de Legea fundamentală, landurile au, de asemenea, puterea de a adopta legi, precum și instrumente statutare și reglementări locale.

Competențele legislative ale federației și ale landurilor sunt reglementate în detaliu în Legea fundamentală. Landurile au putere legislativă, cu condiția ca această putere să nu fi fost transferată guvernului federal în temeiul Legii fundamentale. Competențele legislative esențiale ale federației sunt stabilite la articolele 71-74 din Legea fundamentală, alte competențe legislative ale federației fiind prevăzute la diferite puncte din Legea fundamentală.

Puterea legislativă exclusivă a federației

În domeniile care fac obiectul puterii legislative exclusive a federației, landurile au puterea de a adopta legi numai în cazul în care această competență le este acordată în mod specific printr-o lege federală (articolul 71 din Legea fundamentală).

În conformitate cu articolul 73 din Legea fundamentală, federația deține puterea legislativă exclusivă în următoarele domenii (printre altele): toate aspectele referitoare la politica externă, apărare (inclusiv apărarea populației civile), cetățenie, libera circulație, pașapoarte, înregistrarea rezidenților și cărțile de identitate, imigrație, emigrație și extrădare, moneda și banii, unitatea spațiului vamal și de liber schimb, transportul aerian, cooperarea dintre federație și landuri cu privire la activitatea poliției judiciare și legislația privind armele și materialele explozibile.

Puteri legislative concurente

În domeniile care fac obiectul legislației concurente, landurile au dreptul de a adopta legi cu condiția și în măsura în care federația nu își exercită puterile legislative în același domeniu (articolul 72 din Legea fundamentală). **Domeniile juridice** care fac obiectul legislației concurente includ dreptul civil, dreptul penal și legislația rutieră, precum și legislația privind asocierea, cea referitoare la șederea și stabilirea cetățenilor străini, legislația în materie economică, legislația privind ocuparea forței de muncă și anumite aspecte legate de protecția consumatorilor. În ceea ce privește anumite subiecte enumerate la articolul 74 din Legea fundamentală ca intrând în sfera legislației concurente, federația are dreptul de a adopta legi numai dacă și în măsura în care elaborarea de reglementări la nivel federal este necesară în interes național pentru stabilirea de condiții de viață echivalente pe întreg teritoriul federal sau pentru păstrarea unității juridice sau economice.

Legea fundamentală reglementează și problema eventualelor conflicte dintre dreptul federal și dreptul landurilor. Regula fundamentală este stabilită la articolul 31 din Legea fundamentală: „**Legislația federală are întâietate față de legislația landurilor**”. Acest principiu se aplică indiferent de statutul ierarhic al normelor juridice de drept aflate în conflict, astfel încât, de exemplu, un statut federal are întâietate față de Constituția unui land.

Ierarhia normelor

Legea fundamentală se află în fruntea ierarhiei normelor interne. Aceasta are întâietate față de toate celelalte izvoare de drept intern și, în calitatea sa de Constituție, reprezintă instrumentul pe care se bazează întregul sistem juridic german. Orice dispoziție juridică adoptată în Germania trebuie să fie compatibilă cu Legea fundamentală în ceea ce privește atât conținutul, cât și forma. În acest scop, articolul 20 alineatul (3) din Legea fundamentală precizează că organele legislative trebuie să respecte ordinea constituțională, iar organele executive și cele judiciare trebuie să respecte legislația și justiția. În plus, organele legislative, executive și judiciare trebuie să respecte mai ales drepturile fundamentale stabilite la articolele 1-19 din Legea fundamentală, care este o lege direct aplicabilă [articolul 1 alineatul (3)]. **Întâietatea Legii fundamentale** este aplicată în ultimă instanță de către Curtea Constituțională Federală. Doar Curtea Constituțională Federală poate declara ca fiind invalid un act al Parlamentului în cazul în care actul respectiv este neconstituțional. Articolul 79 alineatul (2) stipulează că Legea fundamentală poate fi **modificată** numai de o majoritate reprezentând două treimi din voturile din Bundestag și două treimi din voturile din Bundesrat (camera superioară a parlamentului german), acesta fiind organul prin care landurile participă la adoptarea legislației federației și la administrarea acesteia, precum și la aspecte legate de Uniunea Europeană. Anumite prevederi-cheie ale Legii fundamentale – cum ar fi împărțirea federației în landuri, participarea acestora, în principiu, la procesul legislativ, precum și principiile stabilite la articolele 1 și 20 – nu pot fi modificate deloc [articolul 79 alineatul (3)].

Normele generale de drept internațional sunt subordonate Constituției, însă au prioritate asupra legilor federației și ale landurilor. Aceste norme generale includ dreptul cutumiar internațional și principiile generale ale dreptului internațional, dar nu și dreptul internațional al contractelor. Legea fundamentală

menționează în mod explicit că astfel de norme generale fac parte integrantă din legislația federală, au întâietate față de aceasta și generează în mod direct drepturi și îndatoriri pentru locuitorii teritoriului federal (articolul 25). Normele generale de drept internațional cu efecte juridice asupra indivizilor (așadar norme care vizează protecția individului) includ, în special, garantarea unei forme adecvate de protecție juridică pentru cetățenii străini sau „regula specialității”, prin care procedurile penale se supun termenilor autorizației de extrădare emise de statul care efectuează extrădarea.

Legislația ordinară este subordonată Constituției. Legile sunt adoptate de Bundestag, împreună cu Bundesratul. Proiectele de lege pot fi introduse în Bundestag de guvernul federal, de Bundesrat sau de către membrii **Bundestagului** (de către un grup parlamentar sau de către cel puțin 5 % din membrii săi). Legea fundamentală menționează cazurile în care aprobarea finală a unei legi de către Bundestag necesită acordul **Bundesratului** (reprezentând în prezent – în conformitate cu documentele statistice publicate de [Bundestag](#) pe site-ul său web – aproximativ 45 % din totalitatea legilor). În ceea ce privește celelalte legi adoptate de Bundestag, Bundesratul poate formula obiecții numai împotriva unui proiect de lege adoptat de Bundestag, obiecții care pot fi, la rândul lor, respinse de Bundestag. În cazul în care există divergențe de opinie între Bundestag și Bundesrat, se poate convoca un comitet reunit pentru analiza comună a proiectelor de lege (Comitetul de mediere), format dintr-un număr egal de membri din Bundestag și Bundesrat (în prezent 16 membri din fiecare). Rolul Comitetului de mediere este de a emite propuneri care să întrunească unanimitatea de voturi, fără a putea lua el însuși hotărâri în numele Bundestagului și al Bundesratului.

Instrumentele statutare sunt subordonate legislației și pot fi emise de către guvernul federal, de către un ministru federal sau de către guvernele landurilor. **Reglementările locale** au o forță juridică inferioară instrumentelor statutare și pot fi emise de către o persoană juridică care funcționează în temeiul dreptului public (de exemplu, o municipalitate).

Cadru instituțional

Autoritatea legislativă

Legile germane sunt adoptate de către ambele camere ale parlamentului țării. Prin urmare, Bundestagul este cel mai important organ legislativ. Acesta ia decizii cu privire la toate legile care se încadrează în sfera de competență a Federației Germane printr-un proces legislativ care necesită și participarea Bundesratului.

Bundesratul, guvernul federal, membrii și grupurile parlamentare ale Bundestagului au dreptul de a introduce în Bundestag legi noi sau acte legislative revizuite sub formă de **proiecte de lege**. Proiectele de lege sunt supuse dezbaterii, deliberărilor și sunt apoi votate în parlament în conformitate cu o procedură strict reglementată.

În sistemul federal german, landurile dețin o proporție considerabilă din puterile statului și, prin urmare, **Bundesratul** participă, de asemenea, la adoptarea legislației. **Toate actele sunt prezentate Bundesratului pentru a fi supuse la vot** și – în funcție de natura legislației propuse – acesta poate chiar respinge unele propuneri.

Pentru mai multe informații, vizitați site-ul web al [Bundestagului](#).

Procedura legislativă

Adoptarea legislației

Majoritatea proiectelor de lege și a aspectelor supuse dezbaterii sunt formulate de către guvernul federal. Reprezentând nucleul puterii executive, acesta deține cea mai mare experiență în implementarea legislației, precum și informații directe cu privire la domeniile în care sunt necesare în practică noi dispoziții statutare.

Cu toate acestea, nu numai guvernul federal, ci și Bundesratul și membrii Bundestagului german au dreptul să **inițieze proiecte de lege** care au ca rezultat noi acte juridice.

Inițiative introduse de guvernul federal sau de Bundesrat

În cazul în care guvernul federal dorește să modifice sau să introducă o lege, Cancelarul federal trebuie să trimită mai întâi proiectul **Bundesratului**.

De regulă, Bundesratul dispune de o perioadă de șase săptămâni pentru a prezenta observații pe marginea proiectului de lege; guvernul poate, la rândul său, să răspundă observațiilor respective printr-un contramemoriu scris. Ulterior, cancelarul federal trimite proiectul Bundestagului, împreună cu observațiile Bundesratului. Face excepție de la această procedură **Legea privind proiectul de buget**, care este înaintată în același timp Bundesratului și Bundestagului.

O procedură similară se aplică atunci când inițiativele legislative sunt introduse de către Bundesrat. Odată ce majoritatea membrilor Bundesratului au votat în favoarea proiectului de lege, acesta este trimis mai întâi guvernului federal, care face observații pe marginea sa, de obicei în decurs de șase săptămâni, și apoi este înaintat Bundestagului.

Inițiative introduse de membrii Bundestagului

Proiectele de lege pot fi introduse, de asemenea, de către membrii Bundestagului, caz în care aceștia trebuie să fie susținuți fie **de cel puțin un grup parlamentar, fie de cel puțin 5 % din membrii Bundestagului**.

Proiectele de lege introduse prin această procedură nu trebuie supuse mai întâi aprobării Bundesratului. Din această cauză, uneori guvernul stabilește ca **proiectele de lege deosebit de urgente** să fie introduse de către grupurile sale parlamentare din Bundestag.

Distribuirea temelor de discutat

Înainte ca un proiect de lege să poată fi dezbătut în Bundestag, acesta trebuie mai întâi trimis președintelui Bundestagului, apoi înregistrat de către serviciile administrative.

Ulterior, proiectul de lege este distribuit tuturor membrilor Bundestagului și Bundesratului, precum și ministerelor federale, sub formă de document tipărit sau, mai frecvent, în format electronic.

După ce proiectul de lege a fost introdus pe **ordinea de zi a plenului**, prima etapă a trecerii sale prin Parlament se încheie: poate fi apoi **prezentat în mod oficial** în adunarea publică a Bundestagului.

Trei lecturi în plen

De regulă, proiectele de lege sunt dezbătute de trei ori în plenul Bundestagului. Aceste dezbateri sunt cunoscute sub denumirea de lecturi.

În cursul primei lecturi, au loc dezbateri numai dacă acest lucru este hotărât de către Consiliul decanilor de vârstă (un organism executiv special al Bundestagului) sau solicitat de către unul dintre grupurile parlamentare. De cele mai multe ori, acest lucru se întâmplă atunci când proiectele legislative sunt foarte controversate sau prezintă un interes public deosebit.

Obiectivul principal al primei lecturi este **desemnarea unuia sau a mai multor comitete** care să analizeze proiectul de lege și să-l pregătească pentru cea de a doua lectură. Acest lucru se face pe baza recomandărilor Consiliului decanilor de vârstă.

În cazul în care sunt desemnate mai multe comitete, unul dintre acestea are răspunderea globală asupra dezbaterilor cu privire la aspectul respectiv și, prin urmare, este însărcinat cu trecerea proiectului de lege prin parlament. Celelalte comitete trebuie să emită avize cu privire la proiectul de lege.

Activitatea legislativă din cadrul comitetelor

Dezbaterea amănunțită a legislației se desfășoară în comitetele permanente, care includ membri din toate grupurile parlamentare. Membrii comitetelor se familiarizează cu conținutul documentelor și dezbate pe marginea acestora în cadrul ședințelor. De asemenea, aceștia pot invita experți și reprezentanți ai grupurilor de persoane interesate la audierile publice.

În paralel cu activitatea desfășurată de către comitete, grupurile parlamentare alcătuiesc **grupuri de lucru**, în cadrul cărora analizează aspectele aflate în discuție și își definesc pozițiile.

Nu este exclus ca grupurile parlamentare să colaboreze în cadrul comitetelor. Majoritatea proiectelor de lege sunt revizuite într-o măsură mai mare sau mai mică ca urmare a colaborării dintre grupurile parlamentare aflate la guvernare și cele din opoziție.

După încheierea dezbaterilor, comitetul care deține răspunderea globală cu privire la un proiect de lege **prezintă în plen un raport** privind desfășurarea și rezultatele dezbaterilor sale. Hotărârea pe care o recomandă stă la baza celei de a doua lecturi, care se desfășoară, de data aceasta, în plen.

Dezbaterea din cadrul celei de a doua lecturi

Înainte de cea de a doua lectură, toți membrii primesc **recomandarea privind hotărârea**, în format tipărit. Astfel, aceștia sunt bine pregătiți pentru dezbateri. De asemenea, grupurile parlamentare își coordonează din nou pozițiile în cadrul unor ședințe interne premergătoare dezbaterii, pentru a face corp comun la cea de a doua lectură publică.

După dezbaterile generale, toate dispozițiile cuprinse în proiectul de lege pot fi analizate individual. Totuși, de regulă, se trece direct la votarea în plen a proiectului de lege în ansamblu.

Orice membru al Bundestagului poate depune **moțiuni pentru aducerea de amendamente**, care sunt discutate imediat în plen. În cazul în care plenul adoptă amendamente, noua variantă a proiectului de lege trebuie mai întâi tipărită și apoi distribuită. Această procedură poate fi scurtată totuși cu acordul a două treimi din membrii prezenți. În acest caz, a treia lectură poate începe imediat.

Votul din cadrul celei de a treia lecturi

În cadrul celei de a treia lecturi, se organizează o dezbateri numai în cazul în care acest lucru este solicitat de către un grup parlamentar sau de cel puțin 5 % din membrii Bundestagului.

În această etapă, moșiunile pentru aducerea de amendamente nu mai pot fi depuse de membri individuali, ci numai de unul dintre grupurile parlamentare sau de 5 % din membrii Bundestagului. În plus, se pot depune moțiuni numai cu privire la amendamentele adoptate în cadrul celei de a doua lecturi.

Votul final are loc după cea de a treia lectură. Atunci când președintele Bundestagului cere membrilor să își exprime votul pentru, împotriva sau de abținere, aceștia răspund prin ridicare de pe scaune.

Dacă un proiect de lege a întrunit majoritatea necesară de voturi în plenul Bundestagului, proiectul de lege este transmis Bundesratului cu titlu de lege.

Aprobarea Bundesratului

Prin intermediul Bundesratului, landurile sunt implicate în formularea fiecărei legi. În această privință, drepturile Bundesratului de participare la procesul legislativ sunt stabilite cu precizie.

Bundesratul nu poate aduce amendamente unei legi adoptate de către Bundestag. Totuși, în cazul în care Bundesratul nu își dă acordul cu privire la o lege, poate solicita convocarea **Comitetului de mediere**. Comitetul de mediere este format dintr-un număr egal de membri din Bundestag și Bundesrat.

Pentru unele proiecte de lege, aprobarea Bundesratului este obligatorie. Printre aceste proiecte se numără, de exemplu, legile care au efecte asupra finanțelor și asupra competențelor administrative ale landurilor.

În ceea ce privește proiectele de lege împotriva cărora Bundesratul poate formula obiecții, Bundestagul poate pune în vigoare o lege chiar dacă nu s-a ajuns la un acord în cadrul Comitetului de mediere. Totuși, aceasta necesită o nouă supunere la vot în cadrul căreia Bundestagul să adopte proiectul de lege cu majoritate absolută.

Intrarea în vigoare

După aprobarea unui proiect de lege de către Bundestag și Bundesrat, acesta trebuie să treacă prin mai multe etape înainte de a intra în vigoare.

O lege adoptată trebuie mai întâi tipărită și înaintată **cancelarului federal și ministrului federal** competent, care o **contrasemnează**.

Președintele federal primește apoi legea pentru a o semna, validând-o astfel ca lege. Acesta verifică dacă legea a fost adoptată **în conformitate cu Constituția** și dacă nu conține dispoziții materiale care contravin Legii fundamentale. După efectuarea acestor verificări, președintele federal semnează legea și dispune publicarea acesteia în Monitorul Oficial Federal (**Bundesgesetzblatt**).

În acest moment, legea este promulgată. În cazul în care în lege nu se menționează o dată specifică de intrare în vigoare, aceasta intră în vigoare în cea de a 14-a zi după publicarea în Monitorul Oficial Federal.

Pentru mai multe informații, vizitați site-ul web al [Bundestagului](#).

Baze de date juridice

Ministerul Federal al Justiției și Protecției Consumatorilor și Oficiul Federal al Justiției furnizează pe internet, în mod gratuit, aproape toate legile federale actuale pentru cetățenii interesați să consulte aceste informații, pe site-ul web [Gesetze im Internet](#). Legislația și instrumentele de statutare pot fi accesate în versiunile lor actuale. Acestea sunt consolidate în mod continuu de centrul de documentare al Oficiului Federal al Justiției. Numeroase acte legislative-cheie sunt, de asemenea, disponibile pe site-ul web în [limba engleză](#).

În plus, guvernul federal, sub conducerea Ministerului Federal de Interne, al Construcțiilor și al Comunității, pune la dispoziție în mod gratuit, pe internet, pe site-ul web [Verwaltungsvorschriften im Internet](#), o bază de date cuprinzătoare, care conține reglementările administrative actuale emise de autoritățile federale supreme.

Întrucât Republica Federală Germania este un stat federal, fiecare land reglementează în mod individual publicarea propriei legislații federale de stat. În acest scop, landurile și-au înființat propriile servicii online. Linkurile către acestea sunt puse la dispoziție pe [Justizportal des Bundes und der Länder](#) (Portalul autorităților judiciare ale guvernelor federale și de stat).

Linkuri conexe

[Bundesgesetzblatt \(Monitorul Oficial Federal\)](#)

[Gesetze im Internet](#)

[Traduceri ale legislației în limba engleză pe Gesetze im Internet](#)

[Verwaltungsvorschriften im Internet](#)

[Portalul autorităților judiciare ale guvernelor federale și de stat](#)

[Bundestag](#)

[Guvernul federal german](#)

Ultima actualizare: 16/07/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [et](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Dreptul statului membru - Estonia

Această secțiune vă oferă informații privind sistemul juridic estonian și o privire de ansamblu asupra legislației din această țară.

Izvoare de drept

Estonia face parte din sistemul juridic continental european (în ceea ce privește materia dreptului civil). Cele mai importante izvoare de drept constau în instrumente precum Constituția, dreptul Uniunii Europene, tratatele internaționale, legi și regulamente.

Interpretările date legislației de către instanța de cel mai înalt grad de jurisdicție – Curtea Supremă – și comentariile experților servesc, de asemenea, ca puncte de referință (de exemplu, ediția comentată a Constituției). Hotărârile judecătorești nu creează drepturi și, în general, hotărârile pronunțate de instanțele superioare nu sunt obligatorii pentru instanțele inferioare. Cu toate acestea, Curtea Supremă de Justiție, care are și competențe în materie de control constituțional, poate să invalideze instrumentele juridice care nu sunt în conformitate cu Constituția sau cu instrumentele juridice care au o forță juridică superioară. În practică, instanțele nu se pot invoca astfel de instrumente invalidate de Curtea Supremă. Tot astfel, instanțele au dreptul să nu aplice actele care nu sunt conforme cu Constituția. Curtea supremă, în calitate de curte constituțională, examinează aceste situații în detaliu și are dreptul să declare astfel de instrumente neconstituționale (dar nu au competența de a le invalida).

Principiile și normele de drept general recunoscute de drept internațional fac parte în mod indisolubil din sistemul juridic din Estonia.

Tipuri de instrumente juridice — descriere

Instrumentele legale se clasifică în instrumente de aplicare generală, de exemplu acte legislative, și instrumente de aplicare individuală, de exemplu acte de punere în aplicare.

Instrumente de aplicare generală

Constituția - în conformitate cu articolul 3 alineatul (1) din Constituție, autoritatea statului este exercitată numai în temeiul Constituției și al legilor conforme cu aceasta.

Legile - în conformitate cu articolul 65 din Constituție, Parlamentul Estoniei (*Riigikogu*), care este învestit cu puterea legislativă, adoptă legi. Legile sunt adoptate în conformitate cu dispozițiile constituționale și se publică conform legii în Monitorul Oficial (*Riigi Teataja*). Doar legile publicate pot fi aplicate.

Decretele - instrumente legale care au forță juridică a unei legi. În conformitate cu articolul 109 din Constituție, în cazul în care Parlamentul nu poate fi convocat, Președintele Republicii are dreptul, în situații urgente de interes național, să emită decrete cu putere de lege. Astfel de decrete trebuie să fie contrasemnate de către Președintele Parlamentului și de către prim-ministru. În conformitate cu Constituția, Președintele poate emite:

decrete speciale în situații urgente de interes național și când este imposibilă convocarea Parlamentului;

decrete de urgență în situații urgente de interes național, când Guvernul a declarat starea de urgență și este imposibilă convocarea Parlamentului sau nu este timp pentru convocarea acestuia.

Un decret emis de Președintele Republicii intră în vigoare în a douăzecea zi de după publicarea în Monitorul Oficial, cu excepția cazului în care în decret se prevede o altă dată de intrare în vigoare.

După convocarea Parlamentului, Președintele Republicii prezintă decretul în fața Parlamentului, care votează fără întârziere o lege de aprobare sau de abrogare a acestora. În conformitate cu articolul 110 din Constituție, Președintele Republicii nu poate utiliza un decret pentru a adopta, a modifica sau a abroga Constituția, actele normative menționate la articolul 104 din Constituție, actele normative prin care se stabilește nivelul impozitelor naționale sau bugetul de stat.

Regulamentele (normele metodologice) - în conformitate cu articolele 87 și 94 din Constituție, Guvernul Republicii și miniștrii au competența de a emite regulamente în temeiul și în scopul respectării unei legi. Pentru a soluționa o chestiune de ordin local sau în cazurile prevăzute de lege, și consiliile locale au competența de a emite regulamente. Regulamentele pot fi emise și de președintele Băncii Naționale a Estoniei *Eesti Pank*, de auditorul general și de consiliile universităților de stat. Regulamentele pot fi emise numai pe baza și în cadrul sferei de autoritate limitate prevăzute în lege.

Guvernul Republicii și miniștrii sunt autorizați să emită regulamente pe baza unei legi și în scopul aplicării acesteia. Regulamentele intră în vigoare în a treia zi de la data publicării în Monitorul Oficial, cu excepția cazului în care regulamentul prevede o altă dată de intrare în vigoare.

Instrumente de aplicare individuală

Ordinele administrative - acte administrative individuale prin care autoritățile administrative de drept public decid și gestionează aspecte juridice specifice. În conformitate cu articolul 87 alineatul (6) din Constituție, Guvernul Republicii emite ordine administrative în temeiul și în scopul aplicării unei legi. Prim-ministrul, autoritățile regionale și autoritățile locale au, de asemenea, competența de a emite ordine administrative.

Deciziile - acte administrative individuale având la bază o contestație administrativă ori o cale de atac sau acte prin intermediul cărora se impun sancțiuni. Deciziile sunt adoptate, de asemenea, de Parlament, de consiliile locale, de Comisia Națională Electorală și de instanțe.

Ordinele - în conformitate cu articolul 94 din Constituție, miniștrii emit ordine în temeiul și în scopul aplicării unei legi. Ordinul include un cod de conduită general cu caracter obligatoriu și se referă la aspecte legate de desfășurarea activității într-un minister sau la stabilirea structurii și organizarea activității instituțiilor de stat aflate în subordinea unui minister.

Ierarhizarea instrumentelor juridice

Ierarhia instrumentelor juridice este următoarea: Constituția, dreptul Uniunii Europene, tratatele internaționale, legile și regulamentele, ordinele Guvernului Republicii și ordinele miniștrilor. Pe lângă instrumente de aplicare generală, există și instrumente de aplicare individuală, care sunt emise în temeiul unei legi, care au forță juridică inferioară legilor și regulamentelor. Instrumentele juridice de la fiecare nivel trebuie să fie în conformitate cu cele de la nivelul superior acestora.

Cadrul instituțional

Instituții competente de adoptarea normelor juridice

Organizarea instituțională a Estoniei respectă principiul separării și al echilibrului puterilor în stat (articolul 4 din Constituție).

Puterea legislativă este deținută de Parlament (*Riigikogu*). În conformitate cu articolul 103 din Constituție, parlamentarii, grupurile parlamentare, comisiile Parlamentului, guvernul și Președintele Republicii au drept de inițiativă legislativă. Cu toate acestea, președintele poate iniția numai propuneri de modificare a Constituției. Parlamentul discută propunerile legislative și are dreptul de a le adopta sub formă de lege sau de a le respinge.

Pe baza unei decizii luate de majoritatea absolută a membrilor săi, Parlamentul are dreptul de a înainta Guvernului Republicii proiectele de lege pe care dorește să le inițieze.

Parlamentul are dreptul de a iniția un referendum privind un proiect de lege sau o problemă de importanță națională. Rezultatul referendumului este decis prin votul majoritar al celor care se prezintă la vot. Legile adoptate prin referendum sunt promulgate fără întârziere de Președintele Republicii. Deciziile luate

prin referendum sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice. În cazul în care un proiect de lege supus unui referendum nu întrunește majoritatea voturilor exprimate, Președintele Republicii cere organizarea de alegeri parlamentare anticipate. Problemele privind bugetul, impozitele, obligațiile financiare ale statului, ratificarea sau denunțarea acordurilor internaționale, declararea sau ridicarea stării de urgență și apărarea națională nu pot fi supuse unui referendum.

Puterea executivă este exercitată de guvern. În majoritatea cazurilor guvernul prezintă Parlamentului un proiect de lege. Proiectul este trimis guvernului de către miniștri, după o consultare prealabilă a tuturor miniștrilor din cabinet.

Cancelarul Justiției și Auditorul General participă la ședințele guvernului și au dreptul de a lua cuvântul. Propunerile formulate de aceștia nu au caracter obligatoriu pentru guvern, însă recomandările și sugestiile lor sunt adesea luate în considerare. Dacă Auditorul General și Cancelarul Justiției consideră că este necesar, pot să-și înainteze sugestiile direct comisiei parlamentare corespunzătoare care se ocupă de proiectul legislativ în cauză. În conformitate cu articolul 139 din Constituție, Cancelarul Justiției analizează toate propunerile care i-au fost înaintate cu privire la amendamentele legislative, adoptarea de noi legi și activitatea organismelor guvernamentale și, dacă este cazul, înaintează un raport Parlamentului. În cazul în care Cancelarul Justiției constată că un act juridic adoptat de către puterea legislativă, puterea executivă sau o autoritate locală contravine dispozițiilor Constituției sau ale unei legi, acesta înaintează organismului care a adoptat actul respectiv o propunere de punere în conformitate cu dispozițiile Constituției sau ale legii, în termen de 20 de zile. Dacă actul nu este pus în conformitate cu dispozițiile Constituției sau ale legii în acest termen, Cancelarul Justiției propune Curții Supreme să îl declare nul (articolul 142 din Constituție).

Președintele Republicii promulgă legile adoptate de Parlament sau poate refuza acest lucru. În acest ultim caz, Președintele retrimite legea, împreună cu o rezoluție motivată, înapoi la Parlament pentru o nouă dezbateră și o nouă decizie.

Ministerul Justiției publică legile adoptate în Monitorul Oficial, după promulgarea acestora de Președintele Republicii.

Procesul legislativ

Procesul legislativ în cadrul Parlamentului estonian cuprinde următoarele etape:

inițiativa legislativă;
dezbateră proiectului de lege;
adoptarea actului normativ.

Inițiativa

În conformitate cu articolul 103 din Constituție, Guvernul Republicii, parlamentarii, grupurile parlamentare, comisiile parlamentare și Președintele Republicii au dreptul de inițiativă legislativă. Cu toate acestea, Președintele poate iniția numai propuneri de modificare a Constituției. Propunerile legislative trebuie să îndeplinească normele tehnice adoptate de Consiliul Parlamentului și normele legislative și tehnice adoptate de Guvernul Republicii. Consiliul Parlamentului trimite propunerile legislative către comisiile parlamentare permanente responsabile de proiect.

Dezbateră proiectelor de lege

Proiectele de lege sunt pregătite pentru sesiunea plenară a Parlamentului de o comisie parlamentară permanentă (Comisia pentru afaceri juridice, Comisia constituțională, Comisia pentru afaceri economice etc.). La propunerea președintelui comisiei responsabile, proiectul de lege este adăugat pe ordinea de zi a sesiunii plenare a Parlamentului.

În conformitate cu Legea privind regulamentul interne și normele de procedură ale Parlamentului, prima lectură a proiectului de lege trebuie să aibă loc în termen de șapte săptămâni de lucru plenare ale Parlamentului de la acceptarea acestuia. Proiectele de lege sunt dezbătute în ședința plenară a Parlamentului pe baza a trei lecturi; în prima lectură, se dezbate principiile generale care stau la baza proiectului de lege. Dacă nu există propuneri de respingere a proiectului de lege din partea comisiei responsabile sau a unui grup parlamentar pe parcursul discuțiilor, prima lectură se încheie fără vot. După prima lectură, membrii Parlamentului, comisiile și grupurile parlamentare au la dispoziție 10 zile lucrătoare pentru a introduce amendamente. La propunerea comisiei responsabile, Președintele Parlamentului poate stabili un alt termen pentru depunerea amendamentelor.

Comisia responsabilă analizează toate amendamentele propuse și decide dacă va ține sau nu seama de ele la elaborarea noului text al proiectului de lege. Aceasta elaborează o nouă versiune a proiectului de lege pentru a doua lectură, incluzând toate amendamentele acceptate și eventualele amendamente pe care le aduce comisia însăși. Comisia responsabilă întocmește o expunere de motive pentru cea de-a doua lectură, care include informații legate de prelucrarea proiectului de lege, cum ar fi motivele pentru acceptarea sau respingerea amendamentelor propuse și opinia persoanei care a inițiat sau a înaintat proiectul de lege, a experților implicați în proces sau a altor persoane.

Propunerea legislativă este pusă pe ordinea de zi pentru cea de-a doua lectură la propunerea comisiei responsabile. La sugestia Consiliului Parlamentului, a comisiei responsabile sau a persoanei care a inițiat proiectul de lege, Parlamentul suspendă cea de-a doua lectură a proiectului de lege fără vot. Dacă un grup parlamentar propune suspendarea lecturii, această propunere este supusă la vot. În cazul în care cea de-a doua lectură a proiectului de lege este suspendată, se pot depune încă amendamente. În cazul în care aceasta nu este suspendată, este considerată încheiată și proiectul de lege este trimis pentru a treia lectură.

Un proiect de decizie al Parlamentului poate fi supus la vot după încheierea celei de-a doua lecturi.

Comisia responsabilă elaborează textul final al proiectului de lege pentru cea de-a treia lectură, aducând îmbunătățiri lingvistice și tehnice după încheierea celei de-a doua lecturi. Comisia responsabilă poate întocmi o expunere de motive pentru cea de-a treia lectură, cuprinzând o prezentare generală a modificărilor aduse după încheierea celei de-a doua lectură. La a treia lectură a proiectului de lege, se deschid dezbaterile, în cadrul cărora iau cuvântul reprezentanți ai diverselor grupuri parlamentare. În cea de-a treia lectură, proiectul de lege este supus la votul final.

Adoptarea

Legile și hotărârile Parlamentului sunt adoptate prin vot public în forul legislativ. Proiectele de lege sunt supuse votului final în cadrul celei de-a treia lecturi. Numărul de parlamentari care trebuie să voteze în favoarea adoptării unei legi este stabilit în articolele 73 și 104 din Constituție, în funcție de tipul de act normativ în cauză:

pentru legile constituționale, mai precis legile pentru adoptarea cărora este necesară majoritatea absolută a membrilor Parlamentului, (majoritatea simplă a celor 101 membri ai Parlamentului trebuie să voteze în favoarea adoptării legii); sau

pentru legile care necesită o majoritate simplă, majoritatea membrilor prezenți ai Parlamentului trebuie să voteze în favoarea adoptării.

Următoarele tipuri de acte normative trebuie să îndeplinească cerința majorității absolute a parlamentarilor pentru adoptare sau modificare:

legea privind cetățenia;
legea privind alegerile parlamentare;
legea privind alegerea Președintelui Republicii;
legea privind alegerile consiliilor locale;
legea privind organizarea referendumurilor;
legea privind regulamentul intern și normele de procedură aplicate de Parlament;
legea privind remunerația Președintelui Republicii și a membrilor Parlamentului;

legea privind Guvernul Republicii;
legea privind inițierea unei acțiuni în justiție împotriva Președintelui Republicii și a membrilor Parlamentului;
legea privind autonomia culturală a minorităților naționale;
legea privind bugetul național;
legea privind Banca națională a Estoniei;
legea privind Curtea de Conturi;
legea privind organizarea instanțelor și normele procedurale;
actele normative referitoare la împrumuturile externe și interne, precum și obligațiile patrimoniale ale statului;
legea privind starea de urgență;
legea privind apărarea națională în timp de pace și în timp de război.

După adoptarea unei legi sau a unei hotărâri de către Parlament, acestea sunt semnate de către președintele Parlamentului sau, în absența acestuia, de către vicepreședintele care a condus ședința, în termen de maxim cinci zile lucrătoare de la adoptarea lor.

Promulgare

După adoptarea și semnarea unei legi, aceasta este trimisă Președintelui Republicii spre promulgare. Președintele Republicii poate să refuze promulgarea unei legi adoptate de Parlament și, în termen de 14 zile de la primirea acesteia, să retrimită Parlamentului legea în cauză, împreună cu o rezoluție motivată, pentru o nouă dezbateră și decizie. Dacă un act care a fost returnat de către Președintele Republicii este adoptat din nou de Parlament într-o formă nemodificată, Președintele Republicii fie promulgă actul normativ respectiv, fie propune Curții Supreme să îl declare neconstituțional. În cazul în care Curtea Supremă declară că actul respectă prevederile constituționale, Președintele Republicii este obligat să îl promulge.

Legea intră în vigoare după zece zile de la publicarea sa în Monitorul Oficial, cu excepția cazului în care legea respectivă prevede o altă dată de intrare în vigoare.

Publicarea instrumentelor juridic

Cele mai importante instrumente juridice și acorduri internaționale sunt publicate în Monitorul Oficial. Legile și regulamentele capătă forță juridică numai după publicarea lor în Monitorul Oficial.

 Monitorul Oficial este publicația oficială a Estoniei, în versiune electronică și reprezintă baza de date centrală a instrumentelor legale. De la data de 1 iunie 2010, Monitorul Oficial există numai în versiune electronică, ca publicație oficială online.

De la 1 ianuarie 2011, Ministerul Justiției este responsabil de publicarea actelor normative în Monitorul Oficial.

Scurtă descriere a conținutului

Legile, regulamentele, acordurile internaționale, deciziile parlamentare și ordinele guvernamentale sunt publicate în Monitorul Oficial, pe lângă alte informații importante (de exemplu, traducerea, acte juridice și informații procedurale privind proiectele legislative) care pot fi puse la dispoziția publicului pe aceeași platformă.

Majoritatea instrumentelor adoptate începând cu anul 1990 sunt disponibile în Monitorul Oficial.

Începând cu 1 iunie 2002, au fost publicate în Monitorul Oficial versiunile oficiale consolidate ale legilor, decretelor Președintelui Republicii, regulamentelor și ordinelor guvernamentale, ale ordinelor ministeriale, ale Președintelui Băncii Naționale a Estoniei și ale Comitetului Național Electoral. Versiunile consolidate ale deciziilor Parlamentului au fost publicate începând cu 1 iunie 2010, iar versiunile consolidate ale regulamentelor autorităților locale de la sfârșitul anului 2011.

De fiecare dată când aceste instrumente juridice sunt modificate, se elaborează o versiune consolidată care include modificările, care se publică odată cu actul de modificare și include informații privind data intrării în vigoare. Versiunile consolidate sunt oficiale și pot fi invocate pentru a aplica legislația, având forță juridică de lege.

Toate actelor juridice publicate primesc o ștampilă digitală în momentul publicării; această ștampilă poate fi verificată de orice persoană, garantându-se astfel că actul nu a suferit modificări după publicare. Toate actele publicate conservă ora la care au fost consultate, astfel putându-se detecta cazurile de modificare neautorizată.

Pot fi consultate textele consolidate care sunt/au fost în vigoare la o anumită dată. De asemenea, puteți accesa posibilele variante viitoare ale actelor legislative, dacă există propuneri în acest sens. Fiecare text consolidat este legat de versiunile anterioare și viitoare. Acest lucru permite utilizatorilor să consulte în mod cronologic diferitele versiuni ale unui text consolidat de lege. Aveți posibilitatea să comparați diferitele versiuni consolidate ale aceluiași instrument juridic pentru a vedea ce modificări i-au fost aduse.

Link-urile din cadrul versiunii consolidate vă permit să accesați regulamentele adoptate în temeiul legii respective, iar de la regulamente puteți ajunge la dispozițiile legii în temeiul căreia au fost adoptate regulamentele.

În Monitorul Oficial sunt disponibile și informații procedurale, care să vă ajute să găsiți expunerea de motive (link-uri către baza de date consultativă și procedurile parlamentare), link-uri către legislația Uniunii Europene, traduceri și alte informații suplimentare necesare pentru a înțelege instrumentul juridic în cauză.

Pe site-ul internet al Monitorului Oficial puteți efectua căutări în jurisprudența instanțelor teritoriale, districtuale și a Curții Supreme de Justiție. Sunt disponibile, de asemenea, informații privind data și locul desfășurării ședințelor de judecată.

Se publică, de asemenea, rezumate și prezentări generale ale hotărârilor Curții Supreme, precum și hotărârile pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO). Rezumatele au fost sistematizate și puteți efectua căutări în rezumatele hotărârilor Curții Supreme după cuvinte-cheie sau după trimiteri la actele normative. În ceea ce privește hotărârile CEDO, acestea sunt accesibile pornind de la diferitele articole de lege invocate în cadrul acestora.

În Monitorul Oficial se publică și diverse articole privind legislația și alte chestiuni de drept, în general.

 Versiunea în limba engleză a site-ului Monitorului Oficial s-a lansat la 30 octombrie 2013. Aici pot fi consultată traducerea în engleză a versiunii consolidate a actelor normative. Traducerea în engleză a tuturor textelor consolidate ale actelor legislative (cu excepția actelor de ratificare) este disponibilă de la sfârșitul anului 2014. Traducerile au fost efectuate de traducători autorizați. Procesul de traducere a acestor texte în engleză a început în 2011 și a fost organizat de Ministerul Justiției. Cu toate că traducerea nu are valoare juridică, acestea sunt actualizate permanent. Persoanele care doresc să primească cea mai recentă versiune a unei traduceri legislative pe cale electronică trebuie să se înscrie la serviciul *My RT*.

Există, de asemenea, o funcție de căutare pentru proiectele de instrumente legislative care vă permite să căutați diferitele etape procedurale prin care au trecut instrumente adoptate și prin care trec proiectele de lege. Astfel puteți accesa toate informațiile referitoare la procedurile legislative și documentele relevante care au fost elaborate. Puteți solicita să primiți o notificare privind stadiul procedural al unui anumit proiect de act normativ. Trebuie să vă înscrieți în serviciul *Minu RT*, disponibil în estonă, și veți primi notificările cerute prin email.

Folosind *Minu RT*, oricine are posibilitatea să își creeze propriul portal de utilizator, în care poate adăuga link-uri către acte normative și poate solicita, prin intermediul portalului, să fie informat prin e-mail cu privire la instrumentele juridice noi sau să primească orice informații noi suplimentare.

Este gratuit accesul la baza de date a legislației Estoniei?

Accesul la versiunea electronică a Monitorului Oficial și la toate serviciile de informații juridice este **gratuit** pentru utilizatori.

Se acordă acces gratuit la Monitorul Oficial oricărei persoane interesate în cadrul administrațiilor locale și al bibliotecilor publice (aproximativ 600). Se oferă și asistență pentru căutarea instrumentelor relevante. Utilizatorii au dreptul să listeze cel mult 20 de pagini în mod gratuit.

Historicul bazei de date legislative a Estoniei

 Monitorul Oficial este publicația oficială a Republicii Estonia și a fost publicată prima dată la data de 27 noiembrie 1918. Publicarea a fost suspendată în anul 1940 și a fost reluată în 1990.

Versiunea electronică este disponibilă din 1996 și, începând de la data de 1 iunie 2002, aceasta a dobândit, de asemenea, statut de publicație oficială.

De la data de 1 iunie 2010, Monitorul Oficial există numai în versiune electronică, ca publicație oficială online. De la această dată, nu a mai fost publicat pe hârtie.

În noiembrie 2010 a fost introdus un sistem informatic mai ușor de folosit, care oferă mai multe informații juridice. Acest sistem a fost dezvoltat sub coordonare guvernamentală, utilizându-se finanțare din Fondul European de Dezvoltare Regională.

Rezumate ale hotărârilor Curții Supreme și ale deciziilor CEDO, articole diverse privind domeniul juridic, în general, și informații cu privire la jurisprudența și ședințele de judecată au fost disponibile pe site-ul Monitorului Oficial începând din data de 20 ianuarie 2012.

La sfârșitul anului 2012 s-a introdus și un motor de căutare pentru proiectele de acte normative.

Începând din anul 2013, se publică și versiunile consolidate și actualizate ale tuturor regulamentelor adoptate se autoritățile locale.

Din 24 septembrie 2013, toate actele juridice publicate primesc o viză electronică din partea organismului de publicare și un certificat care conține ora și data de publicare.

Versiunea în limba engleză a Monitorului Oficial s-a lansat la 30 octombrie 2013.

O conexiune cu baza de date europeană N-Lex va fi creată ca parte a procesului de dezvoltare a noului sistem electronic al Monitorului Oficial.

Ultima actualizare: 20/07/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Dreptul statului membru - Irlanda

Această pagină vă prezintă informații despre sistemul juridic din Irlanda.

Ordinea juridică

1. Instrumente juridice/izvoare de drept

1.1. Surse naționale

Constituția Irlandei (în limba irlandeză, *Bunreacht na hÉireann*), care a intrat în vigoare la 29 decembrie 1937, este legea de bază sau fundamentală a statului. Aceasta stabilește instituțiile și aparatul de stat și prevede separarea celor trei puteri: executivă, legislativă și judecătorească. De asemenea, Constituția garantează drepturi fundamentale care au fost supuse interpretării și extinderii riguroase de către instanțe.

Legislația primară este alcătuită din legi adoptate de Parlament (*Oireachtas*), care este format din Președintele Irlandei, Camera Superioară (*Seanad Éireann*) și Camera Inferioară (*Dáil Éireann*). Legislația primară este împărțită în: acte normative de modificare a Constituției, care, pentru a intra în vigoare, trebuie să fie acceptate de cetățeni în cadrul unui referendum; acte normative generale de drept public, care au aplicabilitate generală; acte normative de drept privat, care vizează comportamentul unei anumite persoane fizice sau al unui grup de persoane fizice.

Legislația secundară este un mecanism prin care Parlamentul poate delega competențe legislative unui ministru din cadrul guvernului sau unei anumite autorități. Competența de a elabora legislație delegată trebuie să fie conferită în mod expres de legislația primară, iar exercitarea acestei competențe este reglementată de condiții stricte – principiile și politicile care urmează să fie puse în aplicare trebuie să fie menționate clar și neechivoc în actul normativ principal și trebuie să fie respectate cu strictețe de autoritatea care elaborează legislația secundară. Actele legislative reprezintă cea mai frecventă formă de legislație secundară, dar acestea pot lua și forma reglementărilor, a ordonanțelor, a normelor, a schemelor sau a statutelor.

În temeiul articolului 50 din Constituție, legile anterioare anului 1922 privind Irlanda (de exemplu, legile Parlamentului Regatului Unit) și măsurile adoptate de Statul Liber Irlandez (1922-1937) care nu sunt în concordanță cu Constituția rămân în vigoare. Multe dintre legile anterioare anului 1922 care nu mai aveau nicio relevanță pentru Irlanda au fost abrogate de legile din perioada 2005-2012 de revizuire a legislației.

Sistemul juridic din Irlanda este un sistem de *common law*, ceea ce înseamnă că jurisprudența reprezintă un izvor de drept important. În temeiul doctrinei precedentului judiciar (sau *stare decisis*), o instanță are obligația de a urma hotărârile luate în cauzele anterioare, în special hotărârile instanțelor superioare. Totuși, aceasta este o politică, nu o normă obligatorie care nu poate fi modificată. Acest corp de legi include norme, principii generale, canoane și precepte. Doctrina *stare decisis* stabilește o distincție între *ratio decidendi* – partea obligatorie a unei hotărâri, care trebuie urmată – și *obiter dictum* – observațiile formulate de un judecător într-o cauză cu privire la aspecte care au fost prezente, sau nemateriale, în cauza respectivă sau care au apărut într-o manieră în care nu necesită o hotărâre. *Obiter dictum* nu are caracter obligatoriu în cauzele viitoare, dar poate avea forță persuasivă.

1.2. Dreptul Uniunii Europene

Întrucât Irlanda este membră a Uniunii Europene (UE), dreptul Uniunii este o parte importantă a ordinii juridice interne a statului. Obligațiile pe care le implică apartenența la UE impun ca Constituția și alte legi naționale să fie subordonate dreptului Uniunii ori de câte ori este de competența Comunității. O modificare a Constituției a fost necesară pentru a autoriza statul să adere la UE și a evita conflictul dintre dispozițiile din Constituție și cele din dreptul Uniunii.

1.3. Surse internaționale

Irlanda a semnat multe acorduri și tratate internaționale și este membră a multor organizații internaționale. Constituția prevede că Irlanda acceptă ca principiile de drept internațional recunoscute general să reglementeze relațiile dintre state.

Irlanda este un stat dualist, iar pentru ca acordurile internaționale să aibă o capacitate juridică formală în cadrul statului, spre deosebire de relațiile dintre state, acestea trebuie să fie transpuse de Parlament în dreptul intern.

Irlanda a semnat Convenția europeană a drepturilor omului încă din 1953 și, de atunci, prin intermediul obligațiilor juridice internaționale care îi revin statului irlandez, cetățenii au putut să se bazeze pe dispozițiile acesteia în fața Curții Europene a Drepturilor Omului. Dispozițiile din Constituție (*Bunreacht na hÉireann*) au efect juridic intern în temeiul Legii din 2003 privind Convenția europeană a drepturilor omului, care a încorporat Convenția europeană a drepturilor omului în dreptul irlandez.

2. Alte izvoare

În absența unor norme juridice formale, pot fi citate lucrări științifice scrise fie de către avocat/procuror în timpul unei cauze, fie de către o instanță în hotărârea acesteia. Deși există o dezbateră cu privire la aplicarea sau nu a dreptului natural și a drepturilor naturale, iar influența acestora poate să fi scăzut în ultimii ani, instanțele s-au bazat pe acestea în interpretarea Constituției și în enumerarea drepturilor constituționale care nu sunt prevăzute în mod specific în textul acesteia.

3. Ierarhia izvoarelor juridice

În vârful sistemului juridic al Irlandei se află Constituția. Legislația, hotărârile de guvern, deciziile administrative și practica pot fi confruntate cu Constituția pentru a stabili conformitatea acestora.

Constituția prevede, totuși, că nu va anula nicio lege sau măsură care este impusă de apartenența la UE. Acest lucru este prevăzut la articolul 29.4.6 din Constituție (*Bunreacht na hÉireann*). Prin urmare, dreptul UE are precedență în raport cu toate legile naționale, inclusiv cu Constituția (*Bunreacht na hÉireann*). Având în vedere că dreptul UE prevede că metodele punerii sale în aplicare trebuie să fie stabilite de cerințe procedurale naționale, instrumentele de punere în aplicare a dreptului UE trebuie să fie în continuare în conformitate cu cerințele procedurale constituționale.

Legea din 2003 privind Convenția europeană a drepturilor omului le permite persoanelor fizice să se bazeze pe dispozițiile Convenției europene a drepturilor omului în fața instanțelor irlandeze. Convenția europeană a drepturilor omului a fost transpusă la nivel subconstituțional, iar Constituția își păstrează precedența. În temeiul acestei legi, instanțele au obligația de a interpreta și a aplica dispozițiile naționale, în măsura posibilului, în conformitate cu principiile din Convenția europeană a drepturilor omului. Dacă legislația internă nu este în conformitate cu Convenția europeană a drepturilor omului, se va emite o declarație de incompatibilitate.

Instanțele au hotărât că principiile dreptului internațional cutumiar fac parte din dreptul intern în temeiul articolului 29.3 din Constituție (*Bunreacht na hÉireann*), dar numai în măsura în care nu intră în conflict cu aceasta, cu legislația sau cu *common law*. Acordurile internaționale pot fi ratificate numai dacă sunt în conformitate cu Constituția (*Bunreacht na hÉireann*); în caz contrar, este necesar un referendum.

Legislația poate fi înlocuită cu o legislație ulterioară sau modificată de aceasta din urmă. Legislația secundară poate fi înlocuită de o legislație primară, precum și de competența de delegare a elaborării legislației secundare, însă legislația secundară nu poate înlocui legislația primară. Instanțele pot abroga o legislație pe motivul că este nulă în raport cu dispozițiile din Constituție (legislația ulterioară anului 1937) sau că este în neconcordanță cu aceasta (legislația anterioară anului 1937). Există prezumția potrivit căreia legislația ulterioară anului 1937 este în concordanță cu Constituția (*Bunreacht na hÉireann*).

Hotărârile instanțelor pot fi înlocuite de acte legislative sau constituționale și de hotărâri ulterioare ale instanțelor de rang egal sau superior.

4. Intrarea în vigoare a instrumentelor supranaționale

Constituția, în forma sa inițială, nu era compatibilă cu dreptul Comunității Europene. De exemplu, aceasta prevedea ca Parlamentul să fie singurul organism legislativ din stat. Din acest motiv, în Constituție a fost introdusă o dispoziție potrivit căreia aceasta nu va anula nicio lege, niciun act sau măsură care este impusă de apartenența la UE. Totuși, s-a hotărât ca, în cazul în care domeniul de aplicare și obiectivele se vor schimba, de exemplu, printr-un tratat nou, schimbarea să fie supusă unui referendum și, dacă este acceptată de cetățeni, să fie introdusă o dispoziție care să confirme faptul că statul poate ratifica un astfel de tratat.

Dacă dreptul UE impune transpunerea de către stat, aceasta este pusă în aplicare de legislația primară sau, mai frecvent, de un act normativ elaborat de guvern sau de un ministru din cadrul guvernului.

În conformitate cu Constituția, acordurile internaționale vor deveni parte din dreptul intern dacă Parlamentul stabilește acest lucru, de obicei printr-o lege. Un exemplu este Legea din 2003 privind Convenția europeană a drepturilor omului, prin care Convenția a fost transpusă în dreptul intern, rezultatul fiind faptul că persoanele fizice se pot baza pe dispozițiile acesteia în fața instanțelor interne.

5. Autoritățile competente să adopte norme de drept

Constituția prevede că Parlamentul, care este alcătuit din Camera Inferioară, Camera Superioară și Președinte, are „competența unică și exclusivă de legiferare pentru stat”, sub rezerva respectării obligațiilor care decurg din apartenența la Uniunea Europeană, astfel cum este prevăzut în Constituție.

Legislația propusă sub forma unui proiect de act normativ trebuie să fie promulgată de Președinte pentru a intra în vigoare, iar dacă Președintele are îndoieli cu privire la constituționalitatea proiectului de act normativ propus, acesta poate convoca consiliul de stat și, dacă este necesar, poate înainta proiectul de act normativ Curții Supreme pentru stabilirea constituționalității în temeiul articolului 26 din Constituție (*Bunreacht na hÉireann*).

Astfel cum se menționează mai sus, Parlamentul poate delega competența de elaborare a legislației unui ministru din cadrul guvernului sau altei autorități, iar această competență este limitată de instrumentul de delegare. Directivele UE sunt puse în aplicare, de obicei, printr-un act normativ elaborat de un ministru. Competența de legiferare poate fi delegată unor diverse organisme, cum ar fi miniștrii din cadrul guvernului, consilii legislative, organisme semistatale, organisme de reglementare, organisme de experți și autorități locale.

În temeiul Constituției, guvernul este responsabil pentru gestionarea relațiilor externe, acesta putând semna tratate și acorduri internaționale și putând deveni membru al organizațiilor internaționale sub rezerva cerințelor constituționale.

În temeiul sistemului de *common law*, precedentele din jurisprudență au forță juridică obligatorie.

6. Procesul de adoptare a normelor de drept

6.1. Constituția

Prima etapă pentru modificarea Constituției (*Bunreacht na hÉireann*), în temeiul articolului 46, constă în înaintarea unui proiect de lege către Camera Inferioară (*Dáil*). Acest proiect de lege trebuie să fie adoptat de ambele camere ale Parlamentului și trebuie să fie supus unui referendum pentru a fi acceptat sau respins de cetățeni. În temeiul articolului 47 alineatul (1), se va considera că propunerea este aprobată de cetățeni dacă majoritatea voturilor sunt exprimate în favoarea legiferării acesteia. Proiectul de lege trebuie să fie prezentat ca fiind „o lege de modificare a Constituției” și nu trebuie să includă nicio altă propunere. Dacă proiectul de lege este aprobat de cetățeni, Președintele trebuie să îl semneze, iar acesta „va fi promulgat în mod corespunzător de Președinte ca lege”.

În temeiul articolului 47 alineatul (2), o propunere supusă referendumului care nu urmează să modifice Constituția va fi respinsă în cazul în care majoritatea voturilor sunt împotriva propunerii, iar voturile împotriva propunerii sunt exprimate de cel puțin o treime dintre votanții înregistrați.

6.2. Procedura legislativă

Prima etapă în elaborarea și adoptarea legislației primare este, de obicei, introducerea unui proiect de lege în oricare dintre camerele din Parlament. Fiecare proiect de lege introdus în Camera Inferioară (*Dáil*) trebuie să fie trimis la Camera Superioară (*Seanad*) pentru a fi examinat, aceasta din urmă putând formula amendamente de care Camera Inferioară (*Dáil*) are obligația să țină seama. Totuși, dacă un proiect de lege este introdus în Camera Superioară (*Seanad*) și este ulterior modificat de Camera Inferioară (*Dáil*), se consideră că acesta a fost introdus de Camera Inferioară (*Dáil*) și trebuie să se reîntoarcă la Camera Superioară (*Seanad*) pentru a fi examinat.

Înainte ca proiectul de lege să fie promulgat, acesta trebuie să fie aprobat de ambele camere ale Parlamentului și trebuie să fie promulgat de Președinte. Pe parcursul procedurii legislative, un proiect de lege poate fi supus modificării în Camera Inferioară (*Dáil*) și în Camera Superioară (*Seanad*). Totuși, Constituția consolidează supremația Camerei Inferioare (*Dáil*) alese de cetățeni; articolul 23 din aceasta prevede că, în cazul în care Camera Superioară (*Seanad*) respinge sau modifică un proiect de lege contrar voinței Camerei Inferioare (*Dáil*), Camera Inferioară (*Dáil*) are dreptul de a adopta o rezoluție în termen de 180 de zile, care stabilește că proiectul de lege a fost adoptat de ambele camere. Camera Superioară (*Seanad*) are competența de a întârzia un proiect de lege timp de cel mult 90 de zile, dar nu are competența de a-l împiedica să devină lege sau de a-l modifica, cu excepția cazului în care are acordul Camerei Inferioare (*Dáil*).

Marea majoritate a proiectelor de lege sunt introduse în Camera Inferioară (*Dáil Eireann*) de către un ministru din cadrul guvernului.

Proiectele de lege din domeniul financiar (de exemplu, proiectele de lege care abordează impunerea, abrogarea, remiterea sau modificarea taxelor sau reglementarea impozitării și proiectele de lege care implică taxarea fondurilor publice) pot fi introduse și adoptate numai de Camera Inferioară (*Dáil Éireann*). Acest tip de proiect de lege este trimis Camerei Superioare (*Seanad*) pentru „recomandări”.

Ultima etapă din procedura legislativă este cea în care Președintele promulgă proiectul de lege. Președintele poate, în urma unei consultări cu Consiliul de Stat, să înainteze Curții Supreme un proiect de lege sau o anumită parte dintr-un proiect de lege pentru stabilirea constituționalității, în temeiul articolului 26. Imediat ce Curtea Supremă decide că proiectul de lege este constituțional, constituționalitatea acestuia nu mai poate fi contestată niciodată în instanță, iar Președintele are obligația de a-l promulga. Dacă se stabilește că proiectul de lege nu este constituțional, Președintele trebuie să refuze promulgarea acestuia.

6.3. Legislația secundară

În mod obișnuit, legea principală prevede că legislația delegată pe care o autorizează poate fi anulată sau aprobată de Parlament. Aceste dispoziții prevăd, în general, că instrumentele trebuie „prezentate” oricăreia dintre camerele Parlamentului sau ambelor camere ale acestuia, care le poate/pot anula în termenul prevăzut. Toată legislația secundară care pune în aplicare măsuri ale UE este supusă acestui mecanism de anulare. În urma legiferării, anumite acte normative trebuie să fie păstrate în biblioteci desemnate și un anunț privind legiferarea acestora trebuie să fie publicat în Monitorul Oficial al statului irlandez ([↗ Iris Oifigiúil](#)).

6.4. Dreptul internațional

Guvernul poate semna tratate sau acorduri internaționale sau poate deveni membru al organizațiilor internaționale; totuși, s-a hotărât ca guvernul să nu poată face acest lucru dacă, în acest fel, ar îngriji competența exclusivă de legiferare care este conferită Parlamentului sau ar încălca în alt mod Constituția. Din acest motiv, instanțele au hotărât ca tratatele care modifică domeniul de aplicare și obiectivele Uniunii Europene să poată fi avizate de guvern, cu excepția cazului în care sunt acceptate de cetățeni în cadrul unui referendum constituțional.

7. Intrarea în vigoare a normelor naționale

Modificările aduse Constituției intră în vigoare după ce acestea au fost acceptate de cetățeni și după ce proiectul de lege care propune modificarea a fost semnat de Președinte.

Un proiect de lege devine lege la data la care este semnat de Președinte și va intra în vigoare la acea dată, cu excepția dispozițiilor contrare din legea respectivă. De obicei, Președintele nu semnează un proiect de lege mai devreme de a cincea zi sau mai târziu de a șaptea zi de la data la care i-a fost prezentat. O lege poate specifica data începând cu care urmează să intre în vigoare sau poate prevedea că un ministru poate emite un „ordin de intrare în vigoare” (în cazul legislației secundare) pentru intrarea în vigoare a legii sau a unei părți a legii. Președintele are obligația de a promulga un proiect de lege prin publicarea unui anunț în Monitorul Oficial, potrivit căruia acesta a devenit lege.

Legislația secundară va specifica data la care aceasta urmează să intre în vigoare.

În general, hotărârile instanțelor au efect începând cu data la care sunt pronunțate.

8. Mijloace de soluționare a conflictelor dintre izvoare juridice diferite

Instanțele sunt cele care trebuie să stabilească dacă există orice conflict între norme de drept sau izvoare juridice diferite.

Sub rezerva poziției superioare a dreptului Uniunii, Constituția este legea fundamentală a statului și are precedență în orice conflict cu alte legi. În conformitate cu articolul 34 din Constituție (*Bunreacht na hÉireann*), persoanele fizice pot contesta validitatea constituțională a legislației în fața Înaltei Curți. Împotriva unei astfel de hotărâri se poate face recurs la Curtea Supremă. De asemenea, persoanele fizice pot depune plângeri potrivit cărora drepturile lor constituționale au fost încălcate sau procedura constituțională a fost încălcată de acțiunile statului.

Se presupune că legislația elaborată după adoptarea Constituției din 1937 este în concordanță cu Constituția până la stabilirea contrariului.

Pot apărea circumstanțe în care dispozițiile Constituției (*Bunreacht na hÉireann*), în special dispozițiile cu privire la drepturile fundamentale, pot intra în conflict într-o anumită măsură. Instanțele au utilizat mai multe mecanisme pentru a lua hotărâri în aceste cauze, inclusiv interpretarea literală sau gramaticală, abordarea istorică, abordarea oportună sau armonioasă, doctrina proporționalității, abordarea bazată pe ierarhia drepturilor și abordarea bazată pe angajamentul față de dreptul natural și de drepturile naturale.

Au existat cazuri în care, ca urmare a unei decizii nepopulare privind constituționalitatea sau a unor interpretări formulate de instanțe, s-a organizat un referendum pentru modificarea Constituției (*Bunreacht na hÉireann*).

Dacă o persoană fizică susține că drepturile sale în temeiul Convenției europene a drepturilor omului au fost încălcate de legislație, aceasta poate solicita instanțelor emiterea unei declarații de incompatibilitate.

Dreptul Uniunii se bucură de imunitate constituțională, întrucât Constituția prevede că nicio lege sau măsură impusă de apartenența la UE nu poate fi invalidată. Mijloacele de punere în aplicare a unei astfel de legi sau de măsuri trebuie însă să respecte Constituția.

Pe lângă aspectele constituționale, validitatea legislației delegate va fi stabilită de conformitatea acesteia cu legea principală.

Mai multe informații privind sistemul juridic irlandez, legislația irlandeză și Constituția irlandeză pot fi găsite pe următoarele site-uri web:

- <https://www.gov.ie/en/organisation/department-of-the-taoiseach/>
- <https://www.courts.ie/judgments>
- <http://www.irishstatutebook.ie/>
- <http://www.bailii.org/>

Ultima actualizare: 22/07/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Dreptul statului membru - Grecia

Această pagină prezintă informații privind sistemul juridic din Grecia.

Izvoare de drept

legislația

dreptul cutumiar

norme general acceptate de drept internațional

dreptul Uniunii Europene

convențiile internaționale

Jurisprudență

Tipuri de instrumente juridice – descriere

Constituția

legislația (Τυπικός νόμος)
alte acte cu conținut legislativ (Πράξεις νομοθετικού περιεχομένου)
decrete prezidențiale (Προεδρικό διάταγμα)
măsurile administrative (Διοικητικές πράξεις)
tratatele fondatoare ale UE
regulamente ale UE
directive ale UE
convenții internaționale

Ierarhia normelor

Constituția are întâietate în raport cu toate instrumentele juridice naționale, urmată, în ordinea forței juridice, de legislație, decretele prezidențiale și măsurile administrative. Tratatele fondatoare ale Uniunii Europene au aceeași forță juridică cu Constituția, în timp ce restul instrumentelor juridice internaționale au întâietate în raport cu instrumentele juridice naționale, cu excepția Constituției.

Cadrul instituțional

Instansiile responsabile de adoptarea normelor juridice

Atunci când este necesară modificarea sau completarea legislației existente, instituirea de noi norme de drept sau integrarea normelor de drept internaționale în legislația internă:

ministerul competent atribuie unei comisii legislative speciale sarcina de a elabora un proiect de lege.

Procesul legislativ

Proiectul de lege elaborat de comisia legislativă specială este trimis Comisiei legislative centrale din cadrul Secretariatului General al Guvernului, care se asigură că acesta este redactat corespunzător și poate formula observații legate, de exemplu, de constituționalitatea acestuia sau de conformitatea cu dreptul internațional.

Ulterior, proiectul de lege este supus atenției Parlamentului, însoțit de o expunere de motive care conține justificarea și obiectivele dispozițiilor propuse. Dacă proiectul presupune cheltuieli din bugetul de stat, Biroul Național de Contabilitate (*Γενικό Λογιστήριο του Κράτους*) elaborează și un raport special privind cheltuielile. Proiectele trebuie să cuprindă și un raport de evaluare a oricăror măsuri subsecvente și, cu câteva excepții, un raport privind consultarea publică care a precedat elaborarea proiectului.

Președintele Parlamentului trimite proiectul de lege pentru dezbateri fie sesiunii plenare, fie serviciilor de deliberare ale Parlamentului, fie comisiilor permanente ale Parlamentului. La propunerea ministrului de resort, Președintele Republicii emite acte de punere în aplicare a legilor adoptate de Parlament. Prin dispoziții legislative specifice, autoritățile administrative sunt abilitate să ia măsuri care reglementează aspecte de interes local, aspecte tehnice sau de mică importanță.

În conformitate cu articolul 28 din Constituție, din momentul ratificării acestora prin lege, convențiile internaționale sunt parte integrantă a legislației interne grecești și au întâietate asupra oricărei dispoziții anterioare contrare, cu excepția dispozițiilor din Constituție.

Regulamentele Uniunii Europene au aplicabilitate generală pe tot teritoriul Uniunii; acestea sunt obligatorii și au efect direct în fiecare stat membru.

Directivele se transpun în dreptul intern prin intermediul unei legi, unui decret prezidențial sau al unei decizii ministeriale.

În termen de o lună de la adoptarea legii de către Parlament, aceasta este semnată de toți miniștrii abilitați, și apoi semnată și promulgată de Președintele Republicii.

Legea în sine precizează data la care va intra în vigoare. În caz contrar, conform articolului 103 din Legea introductivă privind codul civil, data intrării în vigoare a legii este stabilită la 10 zile de la data publicării acesteia în Monitorul Oficial (*Εφημερίδα της Κυβερνήσεως*).

O lege care ratifică o convenție intră în vigoare, în principiu, de la data publicării legii în Monitorul Oficial, iar efectele juridice ale convenției se produc de la data precizată în textul convenției.

Pe site-ul web al [Parlamentului Greciei](#) se găsesc toate legile adoptate începând cu 22 octombrie 1993, iar pe site-ul web al [Imprimeriei Naționale](#) (*Εθνικό Τυπογραφείο*) puteți efectua căutări (*Αναζητήσεις*) pentru a găsi liste aferente fiecărui an, începând din 1890, ale actelor legislative adoptate, obiectul acestora și detalii privind monitorul oficial în care au fost publicate.

Ministerul de resort care a elaborat și a promovat proiectul de lege în Parlament are competența de modifica respectiva lege.

O lege este aplicabilă atât timp cât nu este abrogată printr-o altă lege ulterioară.

Baze de date juridice

O [Bază de date juridică completă](#) este deținută și administrată de către Imprimeria Națională.

Accesul la aceasta este gratuit 9 articolul 7 din Legea 3861/2010, publicată în Monitorul Oficial FEK A/112/13710.

O [bază de date juridică completă](#) este deținută și administrată de către Intracom and HOL.

Accesul la aceasta este contra cost.

Site-ul web al [Consiliului Juridic de Stat](#)

Accesul la aceasta este gratuit.

Linkuri relevante

[Parlamentul Greciei](#)

[Imprimeria Națională](#)

Ultima actualizare: 21/08/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Dreptul statului membru - Spania

Această pagină furnizează informații cu privire la sistemul juridic din Spania și o prezentare generală a ordinii juridice din această țară.

Izvoare de drept spaniol

Izvoarele dreptului spaniol sunt definite la articolul 1 din Codul Civil (*Código Civil*):

Ordinea juridică spaniolă este inspirată din legi, din cutumă și din principiile generale de drept.

O dispoziție care contrazice o alta cu statut juridic superior nu are validitate juridică.

Cutumă poate fi invocată numai în absența unei legi aplicabile, cu condiția ca norma cutumiară în cauză să nu fie contrară ordinii publice sau moralității și să poată fi demonstrată.

Utilizările juridice care nu au doar rolul de a interpreta exprimarea unei intenții sunt considerate cutume.

În absența unei legi sau a unei cutume, se aplică principiile generale de drept, fără a aduce atingere rolului acestora în stabilirea ordinii juridice.

Normele juridice cuprinse în tratatele internaționale nu se aplică direct în Spania decât după ce acestea devin parte din ordinea juridică internă prin publicarea integrală în Monitorul Oficial de Stat (*Boletín Oficial del Estado*).

Jurisprudența completează ordinea juridică cu doctrina stabilită în timp de Curtea Supremă (*Tribunal Supremo*) prin interpretarea pe care aceasta o dă legilor, cutumei și principiilor juridice generale și prin aplicarea acestora.

Judecătorii și instanțele din Spania, care se supun exclusiv Constituției și statului de drept, au obligația de a lua hotărâri în fiecare cauză pe care o audiază, bazându-se pe sistemul de surse stabilit pentru a-și motiva hotărârea.

Tipuri de instrumente juridice

Constituția: ordinea juridică supremă a statului spaniol, căreia i se supun toate autoritățile publice și toți cetățenii. Dispozițiile legislative contrare Constituției nu au validitate juridică. Conținutul Constituției este împărțit în două părți diferențiate în mod clar: a) doctrina juridică și b) legea organică.

Tratatele internaționale: acorduri scrise încheiate între anumiți subiecți de drept internațional și care sunt reglementate de dreptul respectiv. Acestea pot include un instrument juridic asociat sau mai multe astfel de instrumente, indiferent de denumire. Odată semnate și publicate oficial în Spania, tratatele internaționale devin parte a ordinii juridice interne.

Statute privind autonomia: norme instituționale spaniole de bază care se aplică comunităților autonome individuale și sunt recunoscute de Constituția spaniolă din 1978. Acestea sunt adoptate prin lege organică. Statutele privind autonomia cuprind cel puțin denumirea comunității autonome, granițele teritoriale ale acesteia, denumirile, structurile organizaționale și sediile instituțiilor autonome și competențele care le sunt conferite. Statutele privind autonomia nu sunt o expresie a suveranității și nu reprezintă o *constituție*, întrucât acestea nu au la bază o competență de constituire inițială (care a fost conferită teritoriilor care au devenit comunități autonome). În schimb, existența acestora se bazează pe recunoașterea de către stat fără ca principiul autonomiei să conteste principiul unității în nicio circumstanță.

Legi: Spania are diverse tipuri de legi.

Legi organice: cele care se referă la punerea în aplicare a drepturilor fundamentale și la libertățile civile, cele de adoptare a statutelor privind autonomia și a ordinii juridice ce reglementează sistemul electoral general, precum și altele prevăzute în Constituție.

Legi ordinare: cele care reglementează aspecte care nu sunt reglementare de legi organice.

Decrete legislative: dispoziții juridice cu privire la anumite aspecte, care sunt emise de Guvern în temeiul competențelor care îi sunt delegate de Parlament (*Cortes Generales*).

Ordonanțe de urgență: dispoziții legislative provizorii emise de Guvern în cazuri de necesitate extraordinară și urgentă și care nu afectează ordinea juridică ce reglementează instituțiile de bază ale statului; drepturile, obligațiile și libertățile cetățenilor în temeiul Titlului I din Constituție; ordinea juridică ce reglementează comunitățile autonome sau ordinea juridică ce reglementează sistemul electoral general. Ordonanțele de urgență trebuie să fie supuse dezbaterii și trebuie să fie votate de întregul Congres al Deputaților (*Congreso de los Diputados*) în termen de 30 de zile de la legiferare.

Regulamente: norme juridice generale emise de autoritatea executivă. În ierarhia normelor, acestea se află imediat sub legi și, din punct de vedere general, le pun în aplicare.

Cutume: sunt definite ca fiind „setul de norme derivate din repetarea, în general constantă, a unor acțiuni similare”. Pentru ca o cutumă să reprezinte o expresie a unei intenții colective și spontane, aceasta trebuie să fie larg răspândită, constantă, consecventă și de lungă durată.

Principii generale de drept: declarații normative generale care, fără să fi fost transpuse în mod formal în ordinea juridică, sunt considerate parte din ordinea respectivă întrucât servesc drept bază pentru alte declarații normative specifice sau care alcătuiesc, într-un mod abstract, conținutul unui grup de astfel de declarații. Acestea sunt utilizate pentru a aborda deficiențe juridice sau a interpreta norme juridice.

Jurisprudență: constă în două hotărâri – pronunțate de Curtea Supremă sau, în cazul anumitor aspecte pentru care jurisprudența este limitată la comunitatea autonomă, de Înalta Curte de Justiție (*Tribunal Superior de Justicia*) a comunității autonome respective – care interpretează o normă în același fel. Dacă un judecător sau o instanță se abate de la doctrina stabilită de Curtea Supremă, hotărârea nu este anulată automat, ci servește, mai degrabă, ca bază pentru un recurs cu privire la chestiuni de drept. Totuși, atât Curtea Supremă, cât și Înalta Curte de Justiție dintr-o anumită comunitate autonomă se pot abate de la jurisprudența constantă și pot genera jurisprudență nouă în orice moment, pe motive întemeiate.

Ierarhia normelor

Articolul 1.2 din Codul Civil spaniol prevede că „o dispoziție care contrazice altă dispoziție cu statut juridic superior nu va avea validitate juridică”. Acest lucru înseamnă că este necesar să fie stabilită o ierarhie a normelor. În acest scop, Constituția spaniolă reglementează legătura dintre diferite norme și relațiile ierarhice și jurisdicționale dintre acestea.

În temeiul Constituției, ierarhia preeminenței normelor în dreptul spaniol este următoarea:

Constituția;

tratatele internaționale;

legile, în ordinea următoare: legile organice, legile ordinare și normele cu statut de lege (inclusiv decretele-legi regale și decretele legislative regale), fără a exista o ierarhie a acestora, ci proceduri și domenii de aplicare distincte;

normele emise de executiv, având propria lor ierarhie în funcție de organismul care le legiferează (decrete regale, ordine ministeriale etc.).

În plus, este stabilit un principiu al jurisdicției în ceea ce privește normele emise de parlamentele diverselor comunități autonome (decrete guvernamentale regionale, ordine guvernamentale regionale etc.).

Judecătorii și instanțele nu vor aplica regulamente sau alte dispoziții care sunt contrare Constituției, legilor sau principiului ierarhiei normelor.

Cadrul instituțional

Instituții cu competența de adoptare a normelor juridice

Cadrul instituțional al Spaniei se bazează pe principiul separării puterilor, puterea legislativă fiind conferită Parlamentului spaniol, iar cea legislativă adunărilor comunităților autonome din țară.

Guvernul, atât la nivel național, cât și în fiecare comunitate autonomă, deține competențe executive – inclusiv competența de reglementare – și, ocazional, exercită competențe legislative astfel cum îi sunt delegate de către Parlament.

Autoritățile locale nu au competențe legislative, dar exercită competențe de reglementare, în general sub forma statutelor municipale.

Inițiativa legislativă îi aparține Guvernului, Congresului și Senatului, adunărilor din comunitățile autonome și, în anumite cazuri, inițiativei populare.

Procesul decizional

Tratatele internaționale: sunt disponibile trei mecanisme de adoptare, în funcție de aspectele reglementate de tratatul respectiv.

În primul rând, o lege organică va autoriza semnarea de tratate prin care competența de exercitare a jurisdicției, care decurge din Constituție, este conferită unei organizații sau unei instituții internaționale.

În al doilea rând, Guvernul își poate da consimțământul pentru semnarea de tratate sau de acorduri cu efect juridic obligatoriu, cu aprobarea prealabilă din partea Parlamentului, în următoarele cazuri: tratate politice, tratate sau acorduri militare, tratate sau acorduri care afectează integritatea teritorială a statului sau drepturile și obligațiile fundamentale prevăzute la Titlul I din Constituție, tratate sau acorduri care implică obligații financiare pentru autorități fiscale și tratate sau acorduri care necesită modificarea unei legi sau o derogare de la aceasta sau care necesită măsuri legislative pentru a fi pusă în aplicare.

În cele din urmă, pentru toate celelalte aspecte, singura cerință este aceea de a informa Congresul și Senatul imediat ce tratatul a fost semnat.

Odată semnate și publicate oficial în Spania, tratatele internaționale devin parte a ordinii juridice interne. Dispozițiile tratatelor pot fi derogate, modificate sau suspendate numai în maniera specificată în tratatele respective sau în conformitate cu normele generale de drept internațional. Tratatelor și acordurilor internaționale pot fi denunțate prin aceeași procedură prin care au fost adoptate.

Legi:

proiectele de lege sunt aprobate de Consiliul Miniștrilor (*Consejo de Ministros*), care le prezintă Congresului împreună cu o expunere a motivelor pentru care sunt introduse și a contextului juridic necesar pentru ca Congresul să ia o decizie cu privire la acestea.

În cazul comunităților autonome, proiectele de lege sunt aprobate de consiliile de miniștri respective și sunt prezentate, în aceeași termeni, adunării legislative din comunitatea autonomă în cauză.

Imediat ce proiectul de lege pentru o lege ordinară sau organică este aprobat de Congres, președintele acestuia îl trimite imediat președintelui Senatului, care îl supune apoi dezbaterii în Senat. Senatul are la dispoziție două luni de la data primirii proiectului de lege pentru a-și exercita dreptul de veto sau a formula modificări. Respingerea trebuie să fie aprobată de o majoritate absolută.

Un proiect de lege nu poate fi trimis monarhului pentru aviz conform decât după ce Congresul a ratificat proiectul inițial (în cazul unei respingeri, aceasta trebuie să fie aprobată de o majoritate absolută; o majoritate simplă nu este suficientă după ce s-au scurs două luni de la prezentarea proiectului de lege) sau după ce acesta a votat modificările, acceptându-le sau respingându-le prin majoritate simplă. Perioada de două luni permisă pentru ca Senatul să respingă sau să modifice proiectul de lege este redusă la 20 de zile calendaristice în cazul proiectelor de lege declarate ca fiind urgente de Guvern sau de Congres.

Legile adoptate de Parlament sunt prezentate monarhului, care, în termen de 15 zile de la adoptare, le avizează, le legitimează și dispune publicarea acestora.

Legi organice: pentru adoptarea, modificarea sau derogarea legilor organice, votul final cu privire la întregul proiect de lege necesită o majoritate absolută în Congres.

Regulamente: procedura prin care acestea sunt elaborate este următoarea:

Regulamentele sunt inițiate de departamentul decizional relevant prin elaborarea proiectului de regulament corespunzător, care este prezentat împreună cu un raport cu privire la necesitatea regulamentului și la caracterul oportun al acestuia, precum și cu un raport financiar care conține o estimare a costului punerii în aplicare.

Pe tot parcursul procesului de elaborare, este necesar să se solicite, în plus față de rapoarte, avize și aprobările obligatorii anterioare, toate studiile și consultările considerate necesare pentru a asigura caracterul oportun și legalitatea textului. În fiecare caz, regulamentele trebuie să fie însoțite de un raport cu privire la impactul de gen asupra măsurilor pe care le conțin.

În cazul în care dispoziția afectează drepturile și interesele legitime ale cetățenilor, poate avea loc o audiere publică, într-un termen rezonabil care să nu fie mai scurt de 15 zile lucrătoare. Prin urmare, atunci când natura dispoziției impune acest lucru, aceasta este supusă consultării publice în termenul menționat mai sus.

În fiecare caz, proiectele de regulamente trebuie să fie supuse elaborării unui raport de către Secretariatul General Tehnic (*Secretaría General Técnica*), fără a aduce atingere avizului Consiliului de Stat (*Consejo de Estado*) în cazurile în care acesta este obligatoriu din punct de vedere juridic.

Un raport anterior al autorităților publice va fi necesar în cazul în care regulamentul poate afecta repartizarea jurisdicției între stat și comunitățile autonome.

Înainte ca regulamentele adoptate de Guvern să intre în vigoare, acestea trebuie să fie publicate integral în Monitorul Oficial de Stat.

Baze de date juridice

Monitorul Oficial de Stat gestionează o bază de date care conține întreaga legislație publicată începând cu anul 1960: [Iberlex](#).

Accesul la bazele de date este gratuit?

Accesul la această bază de date este gratuit.

Scurtă descriere a conținutului

Toate monitoarele publicate începând cu 1960 pot fi consultate pe site-ul web al Monitorului Oficial de Stat.

Site-ul web include un motor de căutare a legislației și a anunțurilor, împreună cu baze de date cu privire la jurisprudența constituțională (începând cu anul 1980), rapoarte și avize ale Serviciului Juridic de Stat (*Abogacía del Estado*) (începând cu anul 1997) și avize ale Consiliului de Stat. De asemenea, site-ul web include **versiunile reformate** care conțin principalele modificări aduse legislației. În cele din urmă, acesta pune la dispoziție un serviciu de alertă care acoperă notificări legislative și anunțuri publice și permite consultarea de informații și de documente.

Linkuri asociate

 [IBERLEX/ baza de date a legislației spaniole](#)

Ultima actualizare: 16/07/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Dreptul statului membru - Franța

Această secțiune cuprinde o prezentare succintă a diferitelor surse de drept din Franța.

Izvoare ale dreptului

Dreptul în Franța este în mod esențial compus din reguli scrise care sunt numite **izvoare de drept**. Poate fi vorba despre regulile adoptate de către state sau între state, pe plan național, însă și despre jurisprudența instanțelor naționale sau internaționale sau despre regulile stabilite pe plan local, cum ar fi ordinele municipale sau ale organismelor profesionale, precum ordinul medicilor, regulile stabilite de către cetățeni între ei, precum convențiile sau contractele și în sfârșit simpla cutumă.

Acest ansamblu este ordonat conform unei **ierarhizări a normelor**. Astfel, o regulă nouă :

trebuie să respecte regulile anterioare de nivel superior,

poate să modifice regulile anterioare de la același nivel,

generează abrogarea regulilor de nivel inferior contradictorii.

Izvoare internaționale de drept

Tratatele și acordurile internaționale

Intrarea în vigoare a unui tratat în Franța este supusă ratificării sau aprobării și publicării. Anumite tratate **se aplică în mod direct** în ordinea juridică franceză, altele implică **transpunerea** printr-o normă internă.

Dreptul Uniunii Europene

Noțiunea de drept al Uniunii Europene face trimitere la regulile stabilite de instituțiile Uniunii Europene. Poate fi vorba despre recomandări, avize, regulamente, decizii sau chiar directive.

Izvoare naționale de drept

Norme cu valoare constituțională

Constituția din 4 octombrie 1958 ;

preambulul Constituției din 27 octombrie 1946, precum și Declarația Drepturilor Omului și Cetățeanului din 26 august 1789 și principiile fundamentale recunoscute de legile Republicii la care face trimitere ;

legile organice supuse Consiliului Constituțional înainte de promulgarea acestora, al căror scop este de a completa Constituția.

Regulile cu valoare legislativă

Legea, adoptată de către Parlament, este subordonată Constituției. Atunci când este sesizat, Consiliul Constituțional controlează **constituționalitatea legilor** înainte de promulgarea lor, adică verifică măsura în care sunt în conformitate cu Constituția. Consiliul Constituțional poate fi sesizat de către Președintele Republicii, Primul Ministru, președinții Adunării Naționale și ai Senatului sau de către șaiszeci de deputați sau șaiszeci de senatori. Consiliul Constituțional poate fi sesizat, printre altele, de către Consiliul de Stat sau Curtea de Casație, cu cereri de abrogare a unor legi în vigoare, prezentate de către justițiabili, prin care se contestă, într-un litigiu în care aceste legi sunt aplicabile, conformitatea acestora cu drepturile și libertățile garantate constituțional.

În temeiul articolului 55 din Constituție, tratatele internaționale ratificate de către Franța au o autoritate superioară a legilor. Prin urmare, judecătorul administrativ și judiciar respinge aplicarea unei legi care pare incompatibilă cu un tratat, indiferent dacă acesta a fost ratificat anterior sau ulterior legii.

Norme cu valoare de reglementare

Ordonanțele

În conformitate cu articolul 38 din Constituție, **Guvernul** poate solicita Parlamentului, pentru aplicarea programului său și într-o perioadă de timp limitată, autorizarea de a lua măsurile de natură legislativă. Din punct de vedere formal, aceste ordonanțe sunt acte reglementare până în momentul ratificării de către legiuitor și, prin urmare, pot fi contestate la instanțele administrative până când sunt ratificate.

Regulamentele

Regulamentele sunt **diferențiate în funcție de autoritatea care le emite**:

decretele Președintelui Republicii sau ale prim-ministrului (atunci când sunt adoptate în cadrul Consiliului miniștrilor sau al Consiliului de Stat, acestea nu pot fi modificate decât în aceleași condiții);

ordine interministeriale sau ministeriale ;

deciziile de reglementare luate de către autoritățile delegate de către stat (prefect, primar..) sau autoritățile descentralizate (comună, departament, regiune).

Convențiile colective

Codul muncii stabilește regulile generale aplicabile condițiilor de muncă. În acest cadru, partenerii sociali din sectorul privat (angajatori și sindicate de salariați) negociază convenții și acorduri. Acestea definesc, astfel, ansamblul condițiilor de lucru și garanțiilor sociale aplicabile salariaților din structurile în cauză (industriile și comerțul din domeniul reciclării, centrele pentru muncitori tineri, instituțiile de pensie complementară...). **Acordurile colective** se referă doar la un domeniu special (salarii, timp de lucru...). Acordurile și convențiile colective pot fi încheiate la nivelul unui anumit sector (ansamblul întreprinderilor care exercită aceeași activitate pe un teritoriu dat) al unei întreprinderi sau instituții. Convenția colectivă poate fi „extinsă” de către Ministerul Muncii, Relațiilor Sociale și Solidarității sau Ministerul Agriculturii și Pescuitului și se aplică în acest caz tuturor structurilor ramurii de activitate pe care o vizează.

Jurisprudența judiciară și administrativă

Jurisprudența poate emana de la **instanțele** judiciare sau administrative. Jurisprudența judiciară interpretează dreptul dar nu se aplică, în principiu, decât cazului judecat. Jurisprudența administrativă are o valoare superioară regulamentelor, prin faptul că poate anula un regulament, și un caracter infralegislativ.

Cadru instituțional

Procesul legislativ în Franța

Trebuie făcută distincția între **proiectul de lege**, în cazul căruia inițiativa textului de lege aparține guvernului și care este prezentat în cadrul Consiliului de Miniștrii de către un ministru, și **propunere**, în cazul căreia inițiativa textului de lege aparține Parlamentului. Proiectul de lege sau propunerea de lege este depus(ă) la Adunarea Națională sau la Senat.

Textul de lege este ulterior examinat de către Parlament. Este adoptat atunci când a fost adoptat în aceleași condiții de către cele două adunări.

În caz de dezacord între cele două camere, se reunește o comisie paritară mixtă. Această comisie, formată din 7 deputați și 7 senatori, are sarcina de a propune un text de lege comun, în special după două lecturi de către fiecare adunare. Guvernul poate totuși declanșa procedura accelerată; în acest caz, se poate constitui o comisie paritară mixtă după încheierea primei lecturi.

Textul de lege este promulgat (adică semnat) de Președintele Republicii în termen de 15 zile de la transmiterea către Guvern a textului adoptat de Parlament. În acest interval, președintele poate cere o reexaminare a textului și Consiliul Constituțional poate fi sesizat pentru a verifica conformitatea textului din punct de vedere constituțional. **Legea promulgată** intră în vigoare după publicarea sa în Monitorul Oficial.

Publicarea legilor și regulamentelor

Pentru a deveni obligatorii, legile și regulamentele trebuie să fie **aduse în atenția cetățenilor**. Actele individuale trebuie astfel notificate persoanelor care au făcut obiectul acestora, în timp ce actele reglementare trebuie publicate.

Norme privind intrarea în vigoare a textelor legislative și reglementare au fost modificate ordonanța nr. 2004-164 din 20 februarie 2004, începând cu 1 iunie 2004. După acest moment, articolul 1 din Codul civil prevede că, în lipsa unei mențiuni contrare, **textele intră în vigoare a doua zi după publicarea acestora în Jurnalul Oficial**.

Cu toate acestea, în caz de urgență, intră în vigoare în aceeași zi în care sunt publicate, legile al căror decret de promulgare a prescris acest lucru, precum și actele administrative pentru care acest lucru a fost dispus anterior de către guvern printr-o dispoziție specială.

Pe lângă **decrete**, în **Jurnalul Oficial** sunt publicate, de asemenea, **dispozițiile de reglementare** adoptate de către autoritățile de stat competente la nivel național (ordine ministeriale, măsuri ale autorităților administrative independente...). Ordinele miniștrilor sunt deseori publicate, în plus, și în buletinele oficiale ale ministerelor.

Publicarea doar în buletinul oficial nu este posibilă în cazul în care dispoziția reglementară nu interesează decât o categorie foarte specifică de cetățeni (în principal, funcționarii și agenții ministerului).

Măsurile dispuse de autoritățile locale urmează unele metode de publicare speciale. Nu apar în Jurnalul Oficial.

Circularele sau instrucțiunile sunt, în principiu, lipsite de valoare de reglementare. Aceste acte se limitează la emiterea de instrucțiuni către departamente pentru aplicarea legilor și decretelor sau pentru a clarifica interpretarea anumitor dispoziții.

Pentru a fi aplicabile, acestea trebuie publicate pe site-ul internet al prim-ministrului prevăzut în acest sens (Decretul 2008-1281 din 8 decembrie 2008).

Modul de publicare obișnuit constă în inserarea în buletinele oficiale ale ministerelor. Doar circularele cele mai importante fac obiectul unei publicări în Jurnalul Oficial.

Baze de date cu legislație

Bazele de date juridice publice în Franța fac obiectul unui serviciu public de difuzare disponibil pe internet (SPDDI) instituit prin [Decretul nr.2002-1064 din 7 august 2002](#) ([versiunea în limba engleză](#))

Acest sistem este explicat detaliat în [Nota explicativă](#) privind reutilizarea datelor disponibile pe [Légifrance](#):

[Légifrance](#) cuprinde următoarele elemente :

codurile, legile și regulamentele, în versiunea consolidată a acestora (**baza de date „Legi”**)

documentele precum cele publicate în ediția „legi și decrete” din Monitorul Oficial (**baza de date „Jorf”**)

convențiile colective naționale extinse (**baza de date „Kali”**)

deciziile Consiliului Constituțional (**baza de date „Constit”**)

ordinele Curții de Casație și Curților de Apel (**baza de date „Cass”** pentru sentințele publicate în Buletin, **baza de date „Inca”** pentru hotărârile nepublicate,

baza de date „Capp” pentru sentințele Curții de Apel)

hotărârile Consiliului de Stat și tribunalului pentru soluționarea conflictelor, deciziile curților administrative de apel și o selecție a deciziilor tribunalelor

administrative (**baza de date „Jade”**)

deliberările CNIL (**baza de date „CNIL”**).

Pentru informare, alte site-uri, accesibile fie direct, fie prin [Légifrance](#), participă la SPDDI; acestea se referă la site-urile :

[Curții de Conturi](#) pentru deciziile instanțelor financiare,

fiecărui minister pentru buletinul său oficial,

direcției generale de impozite pentru [documentația fiscală](#),

Ministerului Afacerilor Externe și Europene pentru convențiile internaționale (baza « [Pacte](#) »).

Informațiile privind condițiile de extragere și de reutilizare a datelor care provin din această a doua categorie sunt disponibile pe fiecare dintre aceste site-uri.

Pe [Légifrance](#) se poate găsi și un [Catalog al bazelor de date](#) enumerate mai sus.

Este disponibilă, de asemenea, [lista tarifelor licențelor Légifrance](#).

Baze de date

Lista ne-exhaustivă a bazelor de date juridice este următoarea:

Baza de date [LEGI](#) conține coduri, legi și regulamente, în versiunea lor consolidată.

Baza de date [JORF](#) conține documente, precum cele publicate în ediția „legi și decrete” din Jurnalul Oficial.

Baza de date [KALI](#) conține convenții colective naționale extinse.

Baza de date [CONSTIT](#) conține deciziile Consiliului Constituțional.

Baza de date [JADE](#) conține deciziile Consiliului de Stat și ale instanței de soluționare a conflictelor, deciziile curților administrative de apel și o selecție a deciziilor tribunalelor administrative.

Baza de date [CNIL](#) conține deliberările CNIL (Comisia Națională pentru Tehnologia Informației și Libertăți Civile).

Jurisprudența [Curții de Casație](#) este disponibilă pe site-ul acesteia.

Există un serviciu online pentru a comanda [sentințele Curții de Casație](#), iar anumite [sentințe ale Curții de Casație sunt traduse](#) în limba engleză, arabă și mandarină.

Ultima actualizare: 13/12/2016

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini a fost modificată

recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la

traducătorii noștri.

Dreptul statului membru - Croația

Constituția Republicii Croația

[Constituția Republicii Croația](#)

Cele mai importante legi în materie penală

Codul penal (*Kazneni zakon*) [*Narodne Novine* (NN; Monitorul oficial al Republicii Croația) nr. [125/11](#), [144/12](#), [56/15](#), [61/15](#), [101/17](#) și [118/18](#)]

Noul Cod penal, care a intrat în vigoare în prima zi a anului 2013, a introdus unele noutăți, cum ar fi pedepse mai mari și termene de prescripție mai lungi, precum și noi infracțiuni, cum ar fi neplata salariilor, conducerea iresponsabilă și jocurile de noroc ilegale. Prin modificările Codului penal din decembrie 2012 în materie de răspundere penală, posesia de droguri pentru uz personal a devenit o infracțiune minoră.

Codul penal cuprinde o parte generală și o parte specială:

A) Partea generală a Codului penal conține dispoziții aplicabile tuturor infracțiunilor. Aceste dispoziții reglementează prezumțiile generale privind caracterul pasibil de pedeapsă al faptelor, amenzile și sancțiunile penale.

B) Partea specială a Codului penal conține definiția fiecărei infracțiuni și pedeapsa aferentă, precum și infracțiunile și pedepsele aferente în temeiul altor legislații. Categoriile de infracțiuni prevăzute în Codul penal croat sunt:

infracțiuni contra umanității și a demnității umane;

infracțiuni contra vieții și a integrității corporale;

infracțiuni contra drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

infracțiuni legate de ocuparea forței de muncă și contra securității sociale;

infracțiuni contra libertății persoanei;

infracțiuni contra vieții private;

infracțiuni contra onoarei și a reputației;
infracțiuni contra libertății sexuale;
infracțiuni de abuz sexual și exploatare sexuală a copiilor;
infracțiuni contra căsătoriei, a familiei și a copiilor;
infracțiuni contra sănătății umane;
infracțiuni contra mediului;
infracțiuni contra siguranței generale;
infracțiuni contra siguranței rutiere;
infracțiuni contra patrimoniului;
infracțiuni contra economiei;
infracțiuni contra sistemelor informatice, a software-urilor și a datelor;
infracțiuni de falsificare;
infracțiuni contra proprietății intelectuale;
infracțiuni în legătură cu funcția publică;
infracțiuni contra sistemului judiciar;
infracțiuni contra ordinii publice;
infracțiuni contra dreptului de a vota;
infracțiuni contra Republicii Croația;
infracțiuni contra unui alt stat sau a unei organizații internaționale și
infracțiuni contra forțelor armate croate.

Codul de procedură penală (*Zakon o kaznenom postupku*) (NN nr. 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 – Ordinul și Decizia Curții Constituționale a Croației, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 și 70/17)

Acest cod se întemeiază pe principiul că nu se poate condamna o persoană nevinovată și că autorii infracțiunilor sunt sancționați în temeiul dispozițiilor prevăzute de lege pe baza unor proceduri desfășurate în mod legal în fața unei instanțe competente.

Urmărirea și acțiunea penală se efectuează doar în temeiul normelor și al dispozițiilor stabilite în cod.

Codul de procedură penală transpune următoarele reglementări ale UE în sistemul juridic croat:

Directiva 2010/64/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 octombrie 2010 privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale (JO L 280, 26.10.2010);

Directiva 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia (JO L 101, 15.4.2011);

Directiva 2011/93/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatarea sexuale a copiilor și a pornografiei infantile (JO L 335, 17.12.2011);

Directiva 2012/13/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2012 privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale (JO L 142, 1.6.2012);

Decizia-cadru 2008/977/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în cadrul cooperării polițienești și judiciare în materie penală (JO L 350, 30.12.2008);

Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului (JO L 315, 14.11.2012);

Directiva 2013/48/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2013 privind dreptul de a avea acces la un avocat în cadrul procedurilor penale și al procedurilor privind mandatul european de arestare, precum și dreptul ca o persoană terță să fie informată în urma privării de libertate și dreptul de a comunica cu persoane terțe și cu autorități consulare în timpul privării de libertate (JO L 294, 6.11.2013);

Directiva 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană (JO L 127, 29.4.2014);

Directiva 2014/62/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind protecția prin măsuri de drept penal a monedei euro și a altor monede împotriva falsificării și de înlocuire a Deciziei-cadru 2000/383/JAI a Consiliului (JO L 151, 21.5.2014).

Procedurile penale se desfășoară la cererea unui procuror autorizat.

În cazul infracțiunilor în cazul cărora acțiunea penală se inițiază *ex officio* este competent un procuror al Republicii (*državni odvjetnik*), iar în cazul infracțiunilor în cazul cărora acțiunea penală se pune în mișcare prin acțiune privată, este competent un acuzator privat. În cazul anumitor infracțiuni prevăzute de lege, acțiunea penală sunt inițiată de procuror doar la cererea prealabilă a victimei. Cu excepția cazului în care legea prevede altfel, procurorul trebuie să inițieze acțiunea penală atunci când există motive rezonabile să se creadă că o anumită persoană a comis o infracțiune pentru care se inițiază acțiunea penală *ex officio* și dacă nu există impedimente legale pentru urmărirea penală a persoanei în cauză.

Dacă procurorul nu identifică motive pentru inițierea sau efectuarea urmăririi penale, rolul său poate fi îndeplinit de victimă, ca parte vătămată, în calitate de reclamant, în temeiul dispozițiilor menționate în prezentul cod.

Legea privind consecințele juridice ale condamnării, ale cazierelor judiciare și ale reabilitării (*Zakon o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji*) (NN nr. 143/12 și 105/15)

Această lege reglementează consecințele juridice ale condamnării, organizarea, păstrarea, disponibilitatea, furnizarea și ștergerea datelor din cazierele judiciare și schimbul internațional de date privind cazierele judiciare, precum și reabilitarea.

Legea conține dispoziții care sunt în conformitate cu următoarele acte ale Uniunii Europene:

Decizia-cadru 2009/315/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 privind organizarea și conținutul schimbului de informații extrase din cazierele judiciare între statele membre;

Decizia 2009/316/JAI a Consiliului din 6 aprilie 2009 de instituire a Sistemului european de informații cu privire la cazierele judiciare (ECRIS) în aplicarea articolului 11 din Decizia-cadru 2009/315/JAI.

În Croația, cazierele judiciare sunt organizate și gestionate de ministerul responsabil de sistemul judiciar, care este îndeplinește și funcția de autoritate centrală pentru schimbul acestor date cu alte state (denumit în continuare: ministerul).

Cazierele judiciare sunt păstrate pentru persoanele fizice și pentru persoanele juridice (denumite în continuare: persoane) care au fost condamnate în Croația pentru infracțiuni printr-o hotărâre definitivă. De asemenea, se păstrează caziere judiciare pentru cetățenii croați și pentru persoanele juridice cu domiciliul în Croația, care au fost condamnate pentru infracțiuni printr-o hotărâre definitivă în afara Croației, dacă aceste date au fost furnizate ministerului.

Cazierile judiciare includ și o listă a persoanelor condamnate printr-o hotărâre definitivă pentru infracțiuni de abuz sexual și exploatare sexuală a copiilor, precum și pentru alte infracțiuni menționate la articolul 13 alineatul (4) din această lege.

Cele mai importante legi în materie civilă în Croația sunt:

Legea privind obligațiile civile (*Zakon o obveznim odnosima*) (NN nr. 35/05, 41/08 și 125/11)

Această lege reglementează fundamentele obligațiilor civile (partea generală) și obligațiile civile contractuale și extracontractuale (partea specială).

Părțile au libertatea de a-și reglementa obligațiile civile, însă acestea într-un mod care să nu contravină Constituției, reglementărilor obligatorii și moralității publice.

Legea privind proprietatea și alte drepturi materiale (*Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*) (NN nr. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 și 152/14)

Această lege stabilește drepturile persoanelor asupra bunurilor; normele acestei legi se vor aplica și drepturilor asupra bunurilor care sunt supuse unor regimuri juridice speciale, cu excepția cazului în care sunt contrare unui astfel de regim.

Orice dispoziție prevăzută de lege referitoare la dreptul de proprietate și proprietari se aplică în mod corespunzător tuturor celorlalte drepturi materiale, cu excepția cazului în care se prevede altfel în lege sau a cazului în care rezultă altfel din natura lor juridică.

Legea privind succesiunea (*Zakon o nasljedivanju*) (NN nr. 48/03, 163/03, 35/05 – Legea privind obligațiile civile și 127/13)

Această lege reglementează dreptul privind succesiunea și normele care se aplică instanțelor, altor autorități și persoanelor autorizate în materie de succesiune.

Legea privind cadastrul (*Zakon o zemljišnim knjigama*) (NN nr. 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 și 108/17)

Această lege reglementează aspecte referitoare la statutul juridic al bunurilor imobile pe teritoriul Croației, care sunt relevante pentru transferul dreptului de proprietate, și reglementează și modalitatea și forma păstrării cadastrului [oficiul titlurilor funciare (*gruntovnica*)] în cazurile în care nu au fost stabilite dispoziții specifice pentru anumite parcele de teren.

Legea de procedură civilă (*Zakon o parničnom postupku*) (NN nr. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 – textul consolidat, 25/13 și 89/14)

Această lege reglementează normele de procedură în temeiul cărora instanțele soluționează litigiile referitoare la drepturile fundamentale și la obligațiile persoanelor și cetățenilor, relațiile personale și familiale ale cetățenilor, precum și la litigiile de muncă, cele comerciale, privind proprietatea și alte litigii civile, cu excepția cazului în care au fost stabilite dispoziții prin lege pentru ca instanțele să hotărască în ceea ce privește aceste litigii în temeiul normelor cuprinse în alte regulamente de procedură.

Legea privind executarea silită (*Ovršni zakon*) (NN nr. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 și 73/17)

Această lege reglementează procedurile prin care instanțele și notarii publici asigură soluționarea cererilor de despăgubire pe baza actelor executorii și a actelor autentice (proceduri de executare silită) și procedurile prin care instanțele și notarii publici aplică măsuri de garantare a creanțelor (măsuri conservatorii), cu excepția cazului în care se prevede altfel printr-o lege separată. Raporturile juridice materiale stabilite pe baza procedurilor de executare silită și a procedurilor privind garantarea creanțelor sunt, de asemenea, reglementate prin această lege.

Alte linkuri

 [Mai multe](#)

Ultima actualizare: 16/07/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Dreptul statului membru - Italia

Această pagină vă oferă informații privind sistemul juridic din Italia.

Izvoare de drept

În Italia, ca orice regim democratic modern, sistemul politic este bazat pe separarea puterilor legislativă, executivă și judecătorească.

Izvoarele de drept din Italia sunt, de obicei, oferite de legislația care este pusă în aplicare de executiv. Puterea judecătorească intervine atunci când legile sunt încălcate.

Tipuri de instrumente juridice – descriere

Izvoarele de drept din Italia sunt, în ordinea importanței:

Constituția

legile (codurile și alte legi parlamentare, legi regionale)

regulamentele

dreptul cutumiar

Un referendum poate fi un izvor de drept, dacă acesta abrogă (anulează) o lege anterioară.

Legislația este deschisă interpretării iar jurisprudența poate influența deciziile ulterioare. Cu toate acestea, jurisprudența nu este strict obligatorie deoarece Italia are un sistem de drept civil în care legislația scrisă pozitivă reprezintă principalul ghid pentru cei care o interpretează.

Constituția reprezintă principalul izvor de drept. Este elaborată de o putere constitutivă și poate fi modificată numai prin intermediul unei proceduri speciale – mult mai complexă decât cea necesară pentru modificarea legilor de drept comun.

Legile parlamentare reprezintă rezultatul dezbaterilor desfășurate atât în Camera dei Deputati (camera inferioară) cât și în Senato (camera superioară) și trebuie puse în aplicare și respectate pe întregul teritoriu al Italiei. Sunt excluse legile speciale adoptate pentru anumite teritorii sau evenimente – de exemplu ca răspuns la un cutremur.

Legile regionale au putere juridică numai pe teritoriul regiunii în cauză și conțin dispoziții privind numai anumite aspecte.

În anumite domenii, legile regionale pot fi integrate în legile statului (dacă există) sau pot deveni exclusive (în absența unei reglementări naționale) – în ceea ce privește comerțul, educația, cercetarea științifică, sportul, porturile și aeroporturile, securitatea ocupațională și bunurile culturale.

Regulamentele reprezintă instrumente care conțin norme detaliind punerea în aplicare a legilor, atât naționale cât și regionale.

Ierarhizarea normelor

Sistemul judiciar din Italia respectă normele internaționale și comunitare, atât cele cutumiare cât și cele scrise.

Există o ierarhie a izvoarelor de drept. Conform statului de drept, o lege nu ar trebui să contravină Constituției și un act sub-legislativ nu ar trebui să contravină unui izvor de drept.

Cadrul instituțional

Instanțele responsabile cu adoptarea normelor juridice

De obicei, instituțiile responsabile de adoptarea normelor juridice sunt parlamentul și consiliile regionale.

În situații speciale, guvernul poate adopta legi (cu confirmări/modificări ulterioare efectuate de parlament). Acest lucru se poate realiza numai în cazuri de urgență sau atunci când parlamentul a delegat puterea.

În mod normal, regulamentele sunt emise de către guvern sau consiliile regionale, împreună cu detalii privind punerea în aplicare a legilor.

Procesul de luare a deciziilor

Procesul normal de adoptare a unei legi constă în trei etape:

inițierea: această prerogativă aparține guvernului, fiecărui parlamentar, grupurilor de alegători (cetățeni), consiliilor regionale și unor instituții speciale.

dezbaterile și supunerea la vot: acestea pot avea loc diferite moduri, în funcție de normele interne ale parlamentului.

promulgarea și publicarea: constă în promulgarea de către Președintele Republicii Italiene și publicarea în monitorul oficial.

Baze de date juridice

Proiectul „**E** Normattiva” a fost lansat în martie 2010 pentru a promova informatizarea și clasificarea actelor legislative naționale și regionale în vigoare ale administrațiilor publice și pentru a facilita căutarea și consultarea gratuită a acestora de către cetățeni, precum și pentru a oferi instrumente pentru misiunea de remaniere legislativă încredințată președinției Consiliului de Miniștri, Senatului Republicii și Camerei Deputaților.

Legile din baza de date „Normattiva” vor putea fi consultate sub trei forme:

a textului lor original, astfel cum este publicat în Jurnalul Oficial (*Gazzetta Ufficiale*);

a textului în vigoare, aplicabil efectiv la data efectuării căutării în baza de date;

a textului în vigoare la orice dată indicată de utilizator.

Baza de date, în versiunea sa definitivă, va cuprinde întregul corpus legislativ național al actelor numerotate (legi, decrete-lege, decrete legislative și alte acte numerotate).

În prezent, baza de date conține circa 75 000 de acte, emise începând cu 1946.

Decretele ministeriale nu fac parte din aceste acte.

Proiectul este încă în faza de dezvoltare:

va fi introdusă (pentru întreaga bază de date) posibilitatea de a naviga prin intermediul unor linkuri dinamice de la actul normativ modificat la articolul legii de modificare succesivă;

va fi perfecționată modalitatea de căutare, în viitor putându-se căuta, de asemenea, „concepte” și clase semantice;

vor fi recuperate și puse la dispoziție toate actele legislative publicate în perioada în care Italia era regat (1861-1946);

se vor adăuga linkuri către toate bazele de date legislative cu caracter public, începând cu cele ce conțin legi regionale și norme comunitare.

Ultima actualizare: 24/02/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Dreptul statului membru - Cipru

Conform articolului 1 din Constituție (Σύνταγμα), „Statul Cipru este republică independentă și suverană, cu regim prezidențial”, fondat pe principiile legalității, separării puterilor în stat (executivă, legislativă și judecătorească), imparțialității sistemului judiciar și respectării și apărării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Drepturile și libertățile fundamentale ale omului sunt prevăzute în partea a II-a a Constituției, care reflectă Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) (Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων) (Ε.Σ.Α.Δ.), iar, conform articolului 35 din Constituție, „Autoritățile legislative, executive și judecătorești ale republicii au obligația să asigure, în limitele atribuțiilor lor, aplicarea eficientă a dispozițiilor cuprinse în această parte.”

Legalitatea este apărută nu numai de dispozițiile scrise ale Constituției și de prevederile legale, ci și de angajamentul guvernului de a respecta atribuțiile constituționale care i-au fost acordate, de a asigura că organele legislative adoptă legi constituționale și că puterea judecătorească este imparțială și independentă.

Izvoare de drept

1. Dreptul Uniunii Europene

Cipru a devenit stat membru egal și cu drepturi depline al Uniunii Europene la data de 1 mai 2004 și trebuie să respecte dreptul Uniunii Europene. Conform jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene (Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης), dreptul Uniunii Europene are întâietate față de dreptul național al statelor membre, incluzând atât legislația națională, cât și Constituția.

Supremația dreptului Uniunii Europene asupra Constituției Republicii Cipru este asigurată de prevederile Constituției Republicii Cipru, modificată prin Legea privind cel de-al cincilea amendament la Constituție (Ο περί της Πέμπτης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος) (Legea 127(I)/2006), cu scopul de a preciza supremația și întâietatea dreptului Uniunii Europene față de Constituție.

Republica Cipru și-a adaptat și armonizat legislația națională cu legislația Uniunii Europene, adoptând numeroase acte legislative și, în același timp, abrogând sau modificând numeroase dispoziții din legislația națională, inclusiv prevederile Constituției, astfel cum s-a menționat mai sus.

Dreptul Uniunii Europene este, prin urmare, izvorul de drept cu cea mai mare forță juridică în Republica Cipru și include atât normele adoptate de către statele membre, cum ar fi Tratatul de instituire a Comunității Europene și protocoalele și anexele la acestea, cu completările și modificările ulterioare, cât și normele emise de instituțiile Uniunii Europene sub formă de regulamente, directive sau decizii. Acesta include de asemenea normele aparținând convențiilor internaționale încheiate între UE și țările terțe sau organizațiile internaționale, principiile generale și fundamentale de drept, dreptul cutumiar („common law”), normele generale ale dreptului public internațional și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, conform căreia drepturile fundamentale ale omului, ca principii generale de drept, constituie parte integrantă a *acquis*-ului european.

2. Constituția Republicii Cipru

Constituția Republicii Cipru a fost adoptată în 1960, în momentul proclamării Republicii Cipru și, conform articolului 179 din Constituție, aceasta reprezintă legea supremă a Republicii Cipru. După aderarea Republicii Cipru la Uniunea Europeană și modificarea Constituției acesteia, astfel cum este menționat anterior la secțiunea 1, dreptul Uniunii Europene are întâietate față de ordinea constituțională internă, iar normele de drept incluse în Constituție trebuie să respecte legislația UE.

3. Convenții/Tratate/Acorduri internaționale

Conform articolului 169 din Constituție, după ce convențiile, tratatele sau acordurile internaționale încheiate în baza hotărârii Consiliului Ministerial au fost ratificate prin lege și publicate în Monitorul Oficial, acestea au forță juridică mai mare decât orice lege națională (cu excepția Constituției) și, în cazul unui conflict de legi, acestea au întâietate, cu condiția să fie aplicate în mod similar și de către cealaltă parte.

4. Legi formale

Legile formale sunt legile adoptate de Camera Reprezentanților (Βουλή των Αντιπροσώπων), organ cu putere legislativă, și trebuie să respecte atât legislația Uniunii Europene, cât și Constituția.

Conform prevederilor articolului 188 din Constituție, legile în vigoare în Republica Cipru în prezent sunt legile care se regăseau în Codul de legi, în conformitate cu articolul menționat, în ziua anterioară proclamării independenței, cu excepția cazului în care au fost adoptate sau vor fi adoptate alte dispoziții în conformitate cu o lege aplicabilă sau adoptată în temeiul Constituției, precum și legile adoptate de Camera Reprezentanților (Βουλή των Αντιπροσώπων) după proclamarea independenței.

5. Acte normative

Actele normative sunt acte legislative emise de executiv în temeiul puterilor statutare cu care a fost învestit acesta și trebuie să respecte legislația UE, Constituția și legile naționale.

Competențele administrației de a adopta norme juridice suplimentare (legislație secundară), necesare pentru punerea în aplicare și executarea unei legi, sunt cunoscute sub numele de competențe de reglementare și, deși puterea legislativă este deținută în Cipru de către Camera Reprezentanților, administrația poate interveni pentru reglementarea unor aspecte specifice sau de interes local ori tehnic sau a unor aspecte detaliate.

6. Jurisprudența Curții Supreme (Ανώτατο Δικαστήριο)

În Cipru, hotărârile judecătorești pronunțate de către Curtea Supremă au caracter obligatoriu pentru toate celelalte instanțe de grad inferior de jurisdicție. De aceea, o hotărâre judecătorească pronunțată de Curtea Supremă prin interpretarea unei norme de drept este considerată izvor de drept.

7. Drept cutumiar – Principiile echității

Dreptul cutumiar („common law”) (κοινοδικαιο) și principiile echității (επιείκεια) sunt considerate de asemenea izvoare de drept în cauzele pentru care nu există alte dispoziții legislative.

Tipuri de instrumente juridice - descriere

Scrise

Constituția Republicii Cipru

Convențiile/tratatele/acordurile internaționale încheiate cu țările terțe, ratificate prin lege și publicate în Monitorul Oficial al Republicii, care au întâietate față de orice lege națională, cu condiția ca acestea să fie aplicate în mod similar și de către cealaltă parte.

Legile aflate în vigoare, conform prevederilor articolului 188 din Constituție, în ziua anterioară proclamării independenței, cu excepția cazului în care s-au adoptat sau se vor adopta alte dispoziții în conformitate cu o lege aplicabilă sau adoptată în temeiul Constituției. Legile adoptate de Camera Reprezentanților după proclamarea independenței.

Acte normative (Κανονιστικές Πράξεις) (Regulamente) (Κανονισμοί).

Nescrise

Jurisprudența Curții Supreme, a Curții de Justiție a Uniunii Europene și a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Dreptul cutumiar („common law”) și principiile echității, cu excepția cazului în care s-au adoptat sau se vor adopta alte dispoziții în conformitate cu o lege aplicabilă sau adoptată în temeiul Constituției.

Ierarhizarea normelor

După aderarea Republicii Cipru la Uniunea Europeană, ierarhia normelor în Republica Cipru este următoarea:

DREPTUL UNIUNII EUROPENE

CONSTITUȚIA REPUBLICII CIPRU

CONVENȚII/TRATATE/ACORDURI INTERNAȚIONALE

LEGI FORMALE

ACTE NORMATIVE

JURISPRUDENȚA CURȚII SUPREME

DREPTUL CUTUMIAR („COMMON LAW”) ȘI PRINCIPIILE ECHITĂȚII

Dreptul cutumiar („common law”) și principiile echității sunt izvoare de drept în Cipru și se aplică în cauzele pentru care nu există niciun alt cadru instituțional sau nicio altă dispoziție legislativă.

Instituții competente de adoptarea normelor juridice

Constituția Republicii Cipru face o distincție clară între cele trei puteri în stat. Puterea executivă este exercitată de președinte, vice-președinte și Consiliul Ministerial, puterea judiciară este exercitată de instanțele judecătorești ale republicii, iar puterea legislativă este exercitată de Camera Reprezentanților, care este organul legislativ suprem al Republicii Cipru. Deși Camera Reprezentanților este organul legislativ suprem, organele puterii executive au competența de a stabili normele juridice necesare pentru aplicarea unei legi și de a o adapta la numeroasele situații în care poate fi aplicată aceasta. Competențele atribuite administrației de a adopta norme juridice suplimentare necesare pentru aplicarea și executarea unei legi sunt numite competențe de reglementare.

Procesul de luare a deciziilor

Procedura de adoptare a unei legi începe odată cu depunerea unei propuneri sau a unui proiect de lege. Propunerile legislative pot fi introduse de către membrii Camerei Reprezentanților, iar proiectele de lege, de către miniștri. Toate propunerile și proiectele de lege depuse în Camera Reprezentanților sunt supuse dezbaterii, mai întâi în cadrul comisiilor parlamentare competente, iar apoi în plen.

Legile și rezoluțiile analizate de Camera Reprezentanților sunt adoptate cu majoritate simplă de către membrii votanți prezenți și, după adoptare, sunt trimise la Biroul Președintelui Republicii, care le promulgă și aprobă publicarea lor în Monitorul Oficial al Republicii sau le trimite înapoi în Camera Reprezentanților spre reexaminare. În acest ultim caz, dacă aceasta își menține hotărârea, președintele trebuie să promulge legea în cauză, cu excepția cazului în care își exercită dreptul constituțional de a o supune analizei Curții Supreme, care decide dacă legea respectă prevederile Constituției și ale dreptului Uniunii Europene. Dacă răspunsul Curții Supreme este afirmativ, atunci legea este promulgată imediat; în caz contrar, aceasta nu este promulgată.

Legea este inclusă în Codul de legi la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al Republicii sau la data stipulată în legea respectivă și poate fi abrogată printr-o altă lege sau în mod tacit, în anumite condiții.

Baze de date juridice

Următoarele baze de date juridice sunt disponibile în Republica Cipru:

 [CYLAW](#)

 [PORTALUL JURIDIC AL REPUBLICII CIPRU](#) (ΝΟΜΙΚΟΣ ΚΟΜΒΟΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ)

Este gratuit accesul la bazele de date?

CYLAW poate fi consultată gratuit. PORTALUL JURIDIC AL REPUBLICII CIPRU poate fi accesat numai de către abonați.

Scurtă descriere

1. CYLAW

CyLaw a fost creată în ianuarie 2002 ca o bază de date non-profit care oferă informații juridice obiective și gratuite, precum și posibilitatea de a consulta izvoarele de drept cipriote, ca parte a tendinței internaționale de a oferi acces gratuit la legislație. Bazele de date CyLaw conțin hotărâri judecătorești pronunțate de Curtea Supremă și Instanța de dreptul familiei de al doilea grad de jurisdicție începând din 1997, normele de procedură civilă și mai multe articole și texte juridice.

Hotărârile judecătorești din cadrul bazei de date CyLaw au fost înregistrate în format electronic de către Curtea Supremă. Textele hotărârilor incluse în aceasta sunt autentice și sunt prezentate astfel cum au fost pronunțate de către Curtea Supremă, fără alte modificări sau rectificări.

2. Portalul juridic al Republicii Cipru

Prin intermediul Portalului juridic al Republicii Cipru se oferă un acces facil, printre altele, la articole de presă, texte și articole de interes imediat pentru orice persoană implicată în acțiuni juridice, precum și la o bază de date juridică pentru abonați, care include bazele de date privind „Legislația” (Νομοθεσία) și „Jurisprudența” (Νομολογία) Republicii Cipru.

Repertoriul de legi (Ευρετήριο των Νόμων) conține un director cuprinzând toate legile incluse în Codul de legi sau abrogate, precum și un director care include toate regulamentele conexe. Listele sunt actualizate permanent, la publicarea Monitorului Oficial.

Repertoriul de jurisprudență (Ευρετήριο της Νομολογίας) oferă posibilitatea de a căuta textul oricărei hotărâri judecătorești pe baza a diferite criterii de căutare.

Linkuri relevante

 [Biroul de Contencios](#) (Law Office)

 [Curtea Supremă](#)

 [Camera Reprezentanților](#) (Βουλή των Αντιπροσώπων)

Ultima actualizare: 23/07/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Dreptul statului membru - Letonia

În această secțiune veți găsi informații cu privire la sistemul juridic leton.

Izvoare de drept

Sistemul juridic al Letoniei este de tip continental european. Cel mai important izvor de drept al acestuia este legislația scrisă.

Legislația

Legislația (*ārējie normatīvie akti*) reglementează relațiile dintre organismele de drept public, persoanele fizice și alți deținători de drepturi.

Tipuri de legislație, ordonate descrescător în funcție de statutul juridic:

Constituția Republicii Letonia;

legi: legi adoptate de Parlament;

reglementări ale Cabinetului;

reglementări ale Băncii Letoniei, ale Comisiei pentru finanțe și piața de capital și ale Comisiei pentru utilități publice (în sistemul juridic leton, aceste

reglementări au același statut ca și reglementările emise de către Cabinet);

reglementări obligatorii ale administrației locale.

Dispozițiile din dreptul Uniunii Europene se aplică în concordanță cu poziția acestora în ierarhia actelor legislative. La aplicarea dispozițiilor din dreptul UE, autoritățile și instanțele trebuie să țină seama, de asemenea, de jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Dispozițiile dreptului internațional se aplică indiferent de sursa acestora, în conformitate cu poziția acestora în ierarhia actelor legislative. În cazul în care se identifică un conflict între o dispoziție aparținând dreptului internațional și o dispoziție din legislația letonă cu același statut în cadrul ierarhiei, se aplică dispoziția de drept internațional.

Reglementările obligatorii ale administrației locale au caracter obligatoriu pentru toate persoanele fizice și juridice din zona administrativă relevantă.

Legislația și alte acte juridice sunt publicate în Monitorul Oficial ([Latvijas Vēstnesis](#)). Publicarea oficială este autentică din punct de vedere public și obligatorie din punct de vedere juridic. Nicio persoană nu poate invoca necunoașterea actelor juridice sau a anunțurilor oficiale publicate în Monitorul Oficial.

Organismele competente să emită acte legislative sunt următoarele:

poporul leton, atunci când își exercită competențele legislative (o zecime din numărul total al alegătorilor poate înainta proiecte de lege Parlamentului;

cetățenii pot, de asemenea, să participe la referendumuri);

Parlamentul (*Saeima*) are competența de a adopta legi;

Cabinetul are competența de a elabora reglementări dacă se prevede astfel în lege;

Banca Letoniei, Comisia pentru finanțe și piața de capital și Comisia pentru utilități publice au, de asemenea, competența de a elabora reglementări atunci când se prevede astfel în lege;

autoritățile locale au competența de a elabora reglementări atunci când se prevede astfel în lege.

Norme interne de drept public

Normele interne de drept public (*iekšējie normatīvie akti*) sunt elaborate de un organism de drept public cu scopul de a institui proceduri pentru activitatea sa internă sau pentru activitatea unor organisme care îi sunt subordonate sau cu scopul de a clarifica procedura de aplicare a legislației generale în ceea ce privește propria sa sferă de operațiuni. Normele interne de drept public nu sunt obligatorii pentru persoanele fizice. În cazul în care un organism adoptă o decizie cu privire la o persoană fizică, este posibil să nu se refere la o normă publică internă în decizia respectivă.

Tipurile de norme interne de drept public sunt:

statutul (*nolikums*) sau regulamentul de procedură (*reglaments*) al unui organism, care stabilește structura și organizarea internă a acestuia ori structura și organizarea internă a unui consiliu sau a unei unități pe care acesta a instituit-o;

recomandări (*ieteikumi*): acestea stabilesc proceduri pentru exercitarea puterii de decizie acordate prin legislație și prin normele interne de drept public, prevăzând un protocol armonizat în circumstanțe similare – în anumite situații, este posibil să nu se țină seama de recomandări dacă există motive întemeiate pentru a proceda astfel;

instrucțiuni (*instrukcija*): acestea stabilesc modul în care legislația generală și principiile juridice generale trebuie să fie aplicate;

reglementări interne (*iekšējie noteikumi*): acestea stabilesc procedura de adoptare a deciziilor administrative, modul în care funcționarii administrativi și alți membri ai personalului trebuie să își îndeplinească îndatoririle, normele de conduită, securitatea la locul de muncă și alte aspecte referitoare la acțiunile organismului în cauză.

Toate tipurile de norme interne de drept public au același statut juridic. Dacă se constată că anumite norme interne de drept public sunt incompatibile, se aplică normele emise de autoritatea sau de demnitarul de nivelul mai înalt.

Dacă un demnitar constată că există un conflict între normele publice interne emise de autorități sau de demnitari având același nivel ierarhic, acesta aplică: o normă juridică generală în măsura în care aceasta nu este limitată de o normă juridică specială; cea mai recentă dintre două norme, dacă ambele norme sunt generale sau ambele sunt specifice; data decisivă este data la care norma publică internă a fost adoptată.

Dacă un demnitar constată că există un conflict între o normă publică internă și o normă prevăzută de legislație, acesta aplică legislația.

Organismele care au competența de a emite norme interne de drept public sunt:

Cabinetul;

un membru al Cabinetului;

un organ de conducere al unui organism public;

persoana aflată la conducerea unei autorități;

persoana aflată la conducerea unei unități structurale instituite de o autoritate.

Izvoare de drept: clase

Izvoarele de drept pot fi împărțite în următoarele categorii:

legi și reglementări (*normativie akti*): acte juridice care stabilesc, pun în vigoare, modifică sau abrogă norme juridice; legile și reglementările pot fi clasificate ca legislație sau ca norme interne de drept public;

principii generale de drept: norme de bază scrise (conținute în lege și reglementări) sau nescrise, care reglementează legalitatea obiectivă în viața socială;

dreptul cutumiar: norme de conduită apărute ca urmare a aplicării lor efective într-o anumită perioadă istorică; dreptul cutumiar se aplică atunci când se creează drepturi și se interpretează dispoziții ale legii, în cazul în care aspectul în cauză nu este reglementat prin lege sau printr-un alt tip de legislație;

jurisprudență: ansamblul de hotărâri judecătorești care conțin constatări juridice corecte și de valoare care pot fi utilizate de judecători în alte cazuri ca motivare a propriilor hotărâri;

doctrina juridică (*doktrīna*): ansamblul opiniilor academice consacrate care oferă o interpretare a dispozițiilor legii, a originilor și a aplicării acestora; doctrina juridică este citată pe larg în motivarea hotărârilor judecătorești și în deciziile organelor administrative publice.

Ierarhia izvoarelor de drept

Izvoare de drept primare

legi și reglementări: acestea sunt izvoarele de drept cu cel mai înalt statut juridic; acestea se aplică în funcție de poziția lor în cadrul ierarhiei actelor legislative;

principii generale de drept: acest izvor de drept se aplică în cazul în care aspectul în cauză nu este reglementat printr-o lege sau printr-un regulament;

principiile generale de drept sunt utilizate, de asemenea, pentru interpretarea legilor și a reglementărilor; nu există nicio ierarhie a principiilor generale de drept: toate au același statut juridic;

dreptul cutumiar: acesta se aplică atunci când se creează drepturi și se interpretează dispoziții ale legii, în cazul în care aspectul în cauză nu este reglementat prin lege sau printr-un alt tip de legislație.

Izvoare de drept secundare

jurisprudență: hotărâri judecătorești de care trebuie să țină seama în mod obligatoriu instanțele care instrumentează cauze, în conformitate cu normele procedurale; aceste hotărâri judecătorești au caracter normativ, au caracter obligatoriu asupra tuturor părților și trebuie să fie respectate la fel ca legile.

hotărârile Curții Constituționale (*Satversmes tiesa*) au caracter obligatoriu pentru toate autoritățile publice centrale și locale, pentru toate instituțiile și pentru toți funcționarii, inclusiv instanțele judecătorești, precum și pentru toate persoanele fizice și juridice. În cazul în care Curtea Constituțională consideră că o dispoziție juridică (sau un act juridic) nu este în concordanță cu o dispoziție juridică cu statut juridic superior, dispoziția juridică respectivă este considerată nulă și neavenită înscând cu data publicării în hotărârea Curții Constituționale, cu excepția cazului în care Curtea Constituțională hotărăște altfel.

În cazul în care Curtea Constituțională consideră că un acord internațional semnat sau încheiat de Letonia este neconstituțional, Cabinetul are obligația de a face demersurile necesare pentru modificarea sau pentru denunțarea acestuia, pentru suspendarea aplicării acestuia sau pentru revocarea aderării la acesta. În cazul în care o decizie a Curții Constituționale de încheiere a procedurilor judiciare din cadrul unei cauze conține o interpretare a unei dispoziții juridice, această interpretare este obligatorie pentru toate autoritățile publice centrale și locale, pentru toate instituțiile, pentru toți funcționarii, pentru toate instanțele și pentru toate persoanele fizice și juridice.

doctrina juridică este citată pe larg în motivarea hotărârilor judecătorești și în deciziile organelor administrative publice; doctrina juridică nu are eficiență juridică și nu este aplicabilă în mod universal.

Cadrul instituțional

Organisme competente pentru legiferare

Dreptul de legiferare este deținut de Parlament (*Saeima*) și de **cetățenii letoni** care au dreptul de a participa la referendumuri.

Cabinetul poate emite legislație sub formă de reglementări (*noteikumi*) în următoarele cazuri:

pe baza unei autorizații prevăzute prin lege;

cu scopul de a aproba un acord sau un proiect de acord internațional, de a denunța un acord internațional sau de a-i suspenda aplicarea, cu excepția cazului în care Constituția sau legea prevede altfel;

dacă acest lucru este necesar în vederea aplicării actelor legislative ale Uniunii Europene și dacă aspectul în cauză nu a fost reglementat printr-o lege; astfel de reglementări nu trebuie să afecteze drepturile fundamentale ale persoanelor fizice.

Banca Letoniei, Comisia pentru finanțe și piața de capital și Comisia pentru utilități publice pot adopta legislație [reglementări, *noteikumi*] numai în temeiul unei autorizații stabilite prin lege și numai în domeniul lor de competență.

Autoritățile locale pot adopta legislație (reglementări cu forță obligatorie) în temeiul unor legi sau al unor reglementări ale Cabinetului.

Procesul legislativ

Această secțiune furnizează o scurtă prezentare generală a procesului legislativ.

Legi

Depunerea proiectelor de lege în Parlament

Proiectele de lege pot fi înaintate Parlamentului de Președinte, de Cabinet, de comisiile parlamentare, de un număr de cel puțin cinci membri ai Parlamentului sau, în situațiile și în conformitate cu procedurile prevăzute în Constituție, de o zecime din numărul total de alegători.

Examinarea și adoptarea proiectelor de lege în Parlament

Parlamentul examinează proiectele de lege în trei lecturi. Sunt necesare numai două lecturi pentru adoptarea proiectelor de lege considerate urgente, a proiectului de buget de stat, a amendamentelor la bugetul de stat și a proiectelor de lege privind adoptarea acordurilor internaționale.

Un proiect de lege este considerat adoptat și devine lege dacă a fost examinat pe parcursul a trei lecturi, sau, în cazurile menționate mai sus, pe parcursul a două lecturi și dacă, atunci când proiectul de lege este supus la vot, este sprijinit de majoritatea absolută a voturilor parlamentarilor prezenți.

Promulgarea legilor

Comitetul Director (*Prezidijs*) al Parlamentului (*Saeima*) înaintează toate legile adoptate Președintelui, spre promulgare.

Președintele promulgă legile adoptate de Parlament (*Saeima*) între a 10-a și a 21-a zi de la adoptarea acestora. Legea intră în vigoare la 14 zile după promulgarea (publicarea) acesteia în Monitorul Oficial (*Latvijas Vēstnesis*), cu excepția cazului în care se specifică un alt termen în lege.

Dreptul de a suspenda promulgarea unei legi

Președintele are competența de a solicita reexaminarea unei legi sau de a amâna publicarea acesteia pentru o perioadă de până la două luni.

Președintele își exercită dreptul de a solicita reexaminarea unei legi din proprie inițiativă, însă poate amâna publicarea unei legi numai dacă acest lucru este solicitat de cel puțin o treime din numărul total de parlamentari. Președintele sau o treime din parlamentari pot să își exercite drepturile menționate mai sus în termen de 10 zile de la adoptarea legii de către Parlament (*Saeima*).

Legea suspendată în conformitate cu procedura menționată anterior este supusă la vot în cadrul unui referendum național dacă acest lucru este solicitat de cel puțin o zecime din alegători în timpul procedurii de colectare a semnăturilor. Cu toate acestea, dacă nu se primește o astfel de cerere în perioada relevantă de două luni, legea se publică. Nu se organizează referendum dacă Parlamentul (*Saeima*) votează legea din nou și cel puțin trei sferturi din numărul total al parlamentarilor votează în favoarea adoptării acesteia.

O lege adoptată de Parlament (*Saeima*) și suspendată de către Președinte poate fi abrogată prin referendum dacă numărul de alegători care se prezintă la vot în cadrul referendumului însumează cel puțin jumătate dintre alegătorii care au participat la alegerile parlamentare precedente și dacă majoritatea votează pentru abrogarea legii.

Cu toate acestea, nu toate legile pot fi supuse unui referendum. Bugetul și legile privind împrumuturile, impozitele, taxele vamale, tarifele feroviare, serviciul militar, declararea și începerea unui război, încheierea unui tratat de pace, declararea stării de urgență și încetarea acesteia, mobilizarea și demobilizarea, precum și acordurile cu alte state nu pot fi supuse la vot în cadrul unui referendum.

Intrarea în vigoare a unei legi

O lege intră în vigoare în a 14-a zi de la publicarea sa în Monitorul Oficial (*Latvijas Vēstnesis*), cu excepția cazului în care se specifică un alt termen în lege. Termenul de intrare în vigoare a unei legi începe în ziua următoare publicării acesteia.

Abrogarea unei legi

O lege este abrogată în următoarele situații:

la intrarea în vigoare a unei legi care prevede abrogarea legii anterioare;

la intrarea în vigoare a unei dispoziții tranzitorii dintr-o altă lege care prevede abrogarea legii anterioare;

la intrarea în vigoare a unei hotărâri a Curții Constituționale care declară nulă legea respectivă;

în cazul unei legi adoptate pentru o perioadă limitată de timp, la expirarea perioadei în care legea s-a aflat în vigoare.

Reglementările Cabinetului

Înaintarea către Cabinet a unui proiect de reglementare

Un proiect de reglementare elaborat de un Minister, de Cancelaria de Stat sau de un organism al administrației publice subordonat Prim-Ministrului poate fi înaintat Cabinetului de către un membru al Cabinetului.

Un proiect de reglementare elaborat de persoana aflată la conducerea unei alte autorități publice centrale sau locale, de un ONG sau de o organizație socială parteneră poate fi înaintat Cabinetului spre examinare de un comitet al Cabinetului sau de Cabinetul însuși numai prin intermediul membrului Cabinetului care este responsabil din punct de vedere politic pentru domeniul, sectorul sau subsectorul în cauză.

Examinarea și adoptarea unui proiect de reglementare al Cabinetului

Proiectele de reglementare înaintate Cabinetului sunt notificate și discutate în cadrul reuniunilor secretarilor de stat. După notificarea unui proiect de reglementare al Cabinetului, acesta este înaintat miniștrilor relevanți pentru a fi aprobat și, dacă este necesar, altor instituții relevante. Ministerul Justiției și Ministerul Finanțelor își oferă avizul pentru toate proiectele de acte normative. Reprezentanții unui ONG pot să prezinte avize, de asemenea, în timpul procesului de aprobare.

Proiectele de reglementare asupra cărora s-a ajuns la un acord sunt examinate în cadrul unei reuniuni a Cabinetului, în timp ce proiectele de reglementare cu privire la care nu s-a ajuns la un acord sunt discutate în cadrul unei reuniuni a secretarilor de stat sau a comitetului Cabinetului. Proiectele aprobate în cadrul unei astfel de reuniuni sunt prezentate ulterior în cadrul unei reuniuni a Cabinetului în vederea unei examinări suplimentare. În cazul în care proiectul de reglementare este aprobat în cadrul reuniunii Cabinetului, acesta este considerat adoptat și devine o reglementare a Cabinetului.

Promulgarea reglementărilor Cabinetului

Reglementările Cabinetului sunt promulgate prin publicarea acestora în Monitorul Oficial (*Latvijas Vēstnesis*).

Intrarea în vigoare a reglementărilor Cabinetului

Reglementările Cabinetului intră în vigoare în ziua următoare publicării acestora în Monitorul Oficial (*Latvijas Vēstnesis*), cu excepția cazului în care se prevede altfel în acestea.

Abrogarea reglementărilor Cabinetului

Reglementările Cabinetului se abrogă în următoarele situații:

la intrarea în vigoare a unei reglementări a Cabinetului care prevede abrogarea reglementării anterioare;

la intrarea în vigoare a unei dispoziții care face parte din dispozițiile finale ale unei reglementări a Cabinetului și care prevede abrogarea reglementării anterioare;

în cazul în care se abrogă dispoziția juridică ce se află la originea emiterii reglementării Cabinetului;

la intrarea în vigoare a unei hotărâri a Curții Constituționale care declară nulă reglementarea respectivă a Cabinetului;

în cazul unui regulament al Cabinetului adoptat pentru o perioadă limitată de timp, la expirarea perioadei în care regulamentul respectiv s-a aflat în vigoare.

Reglementările Băncii Letoniei, ale Comisiei pentru finanțe și piața de capital și ale Comisiei pentru utilități publice

Procedurile de promulgare, de intrare în vigoare și de abrogare a reglementărilor Băncii Letoniei, ale Comisiei pentru finanțe și piața de capital și ale Comisiei pentru utilități publice sunt echivalente cu procedurile pentru promulgarea, intrarea în vigoare și abrogarea reglementărilor Cabinetului.

Reglementări obligatorii ale administrației locale

Înaintarea către un consiliu local a proiectelor de reglementări obligatorii ale administrației locale

Proiectele de reglementări obligatorii ale administrației locale pot fi înaintate unui consiliu local de președintele consiliului, de un comitet al consiliului, de membrii consiliului, de persoana care convoacă o reuniune extraordinară sau de persoana aflată la conducerea unui municipiu, a unui oraș sau a administrației unei parohii civile.

Examinarea și adoptarea proiectelor de reglementări obligatorii ale administrației locale

Proiectele de reglementări obligatorii ale administrației locale sunt adoptate și devin obligatorii dacă mai mult de jumătate dintre membrii consiliului local prezenți votează în favoarea adoptării acestora, cu excepția cazului în care se prevede altfel în lege.

Consiliul înaintează reglementările, însoțite de o expunere de motive, Ministerului pentru Protecția Mediului și Dezvoltare Regională, în format tipărit și în format electronic, în termen de trei zile de la data semnării. Ministerul evaluează legalitatea reglementărilor în termen de o lună de la primirea acestora și trimite consiliului local avizul său.

Dacă avizul ministerului nu conține obiecții cu privire la legalitatea reglementărilor sau dacă nu se trimite consiliului local niciun aviz în termenul prevăzut, acesta din urmă emite reglementările obligatorii astfel cum au fost adoptate.

În cazul în care ministerul trimite un aviz în care menționează că reglementările sunt ilegale integral sau parțial, consiliul local aduce îmbunătățiri în conformitate cu avizul și emite reglementările modificate. În cazul în care consiliul local nu este de acord cu avizul, parțial sau integral, acesta oferă o justificare în acest sens în decizia sa și emite reglementările. Reglementările sunt trimise la Ministerul pentru Protecția Mediului și Dezvoltare Regională în format tipărit și în format electronic în termen de trei zile de la data la care au fost semnate.

Promulgarea reglementărilor obligatorii ale administrației locale

Un consiliu orășenesc (*Republikas pilsētas dome*) publică reglementările obligatorii și expunerile de motive care le însoțesc în Monitorul Oficial ([☞ Latvijas Vēstnesis](#)). Un consiliu municipal (*novada dome*) publică reglementările obligatorii și expunerile de motive care le însoțesc în Monitorul Oficial (*Latvijas Vēstnesis*) (din 6 noiembrie 2015) sau într-un ziar local ori într-o publicație gratuită.

Un consiliu municipal trebuie să adopte reglementări obligatorii care să specifice unde trebuie să fie publicate astfel de reglementări și trebuie să publice alegerea respectivă în Monitorul Oficial (*Latvijas Vēstnesis*). Un consiliu municipal poate schimba mijlocul pe care l-a ales pentru publicarea reglementărilor obligatorii, însă cel mult o dată pe an. După intrarea în vigoare, reglementările obligatorii ale administrației locale sunt publicate pe site-ul web al acesteia. Reglementările obligatorii adoptate de consiliile municipale sunt puse la dispoziție, de asemenea, în clădirea consiliului municipal și în birourile administrative ale parohiei civile sau ale primăriei.

Intrarea în vigoare a reglementărilor obligatorii ale administrației locale

Reglementările obligatorii intră în vigoare în ziua următoare publicării acestora prin mijlocul de publicare oficial, cu excepția cazului în care în textul acestora se specifică o dată ulterioară de intrare în vigoare.

Abrogarea reglementărilor obligatorii ale administrației locale

Reglementările obligatorii ale administrației locale sunt abrogate în următoarele situații:

la intrarea în vigoare a unor reglementări obligatorii care abrogă reglementările anterioare;

la intrarea în vigoare a unei dispoziții care face parte din dispozițiile finale ale unor reglementări obligatorii care prevăd abrogarea reglementărilor anterioare; în cazul în care se abrogă o dispoziție a unei legi sau a unei reglementări de nivel superior care se află la originea emiterii reglementărilor obligatorii respective;

la intrarea în vigoare a unei hotărâri a Curții Constituționale care declară nule reglementările respective;

în cazul unor reglementări obligatorii adoptate pentru o perioadă limitată de timp, la expirarea perioadei în care reglementările respective s-au aflat în vigoare.

Baze de date juridice

Monitorul Oficial al Republicii Letonia (*Latvijas Vēstnesis*)

Publicația oficială *Latvijas Vēstnesis* este Monitorul Oficial al Republicii Letonia. Publicarea de informații în această publicație constituie o publicare oficială. Publicarea oficială este autentică din punct de vedere public și obligatorie din punct de vedere juridic.

Nicio persoană nu poate invoca necunoașterea actelor juridice sau a anunțurilor oficiale publicate în Monitorul Oficial.

De la 1 iulie 2012, Monitorul Oficial (*Latvijas Vēstnesis*) este publicat oficial în format electronic pe site-ul web [☞ https://www.vestnesis.lv/](https://www.vestnesis.lv/). Informațiile publicate pe site-ul web [☞ https://www.vestnesis.lv/](https://www.vestnesis.lv/) înainte de această dată au avut doar caracter informativ: până atunci, publicarea oficială s-a realizat în varianta tipărită a Monitorului Oficial (*Latvijas Vēstnesis*).

Legislația consolidată

Legile consolidate, reglementările Cabinetului și alte legi și reglementări sunt disponibile pe site-ul web dedicat legislației letone [☞ http://www.likumi.lv/](http://www.likumi.lv/).

Toate legile și reglementările consolidate sunt publicate pe acest site web doar în scop informativ. Site-ul web este administrat de editura oficială, [☞ VSIA Latvijas Vēstnesis](#).

Editura oficială

Editura care publică Monitorul Oficial (*Latvijas Vēstnesis*) este aceeași cu cea care a publicat ediția tipărită anterioară având același titlu: [☞ VSIA Latvijas Vēstnesis](#).

Editura oficială își desfășoară activitatea în conformitate cu standardele internaționale ISO 9001:2015 (managementul calității) și ISO 27001:2013 (securitatea informațiilor).

Baza de date poate fi accesată gratuit?

Da, Monitorul Oficial (*Latvijas Vēstnesis*) este disponibil gratuit. Arhiva electronică a ediției tipărite anterioare a Monitorului Oficial (*Latvijas Vēstnesis*) este disponibilă, de asemenea, gratuit. Accesul la site-ul web dedicat actelor juridice consolidate este tot gratuit.

Linkuri

[☞ Parlamentul Republicii Letonia \(*Saeima*\)](#)

[☞ Cabinetul Republicii Letonia \(*Ministru kabinets*\)](#)

[☞ Banca Letoniei \(*Latvijas Banka*\)](#)

[☞ Comisia pentru finanțe și piața de capital \(*Finanšu un kapitāla tirgus komisija*\)](#)

[☞ Comisia pentru utilități publice \(*Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija*\)](#)

[☞ Informații pentru contactarea autorităților locale](#)

[☞ Jurnalul oficial \(*Latvijas Vēstnesis*\)](#)

[☞ Site-ul web dedicat legislației letone \(*Latvijas Vēstnesis*\)](#)

Ultima actualizare: 23/09/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [lt](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Pagina este deja disponibilă în următoarele limbi.

Dreptul statului membru - Lituania

Această pagină vă oferă informații cu privire la sistemul juridic din Lituania și o imagine de ansamblu asupra legislației lituaniene.

Izvoare de drept

Izvoarele de drept sunt mijloacele oficiale prin intermediul cărora sunt stabilite și consacrate normele juridice.

Un **act juridic** este un document scris oficial, adoptat de o autoritate națională competentă, în care sunt stabilite și explicate norme juridice sau în care este indicată baza în virtutea căreia normele juridice sunt aplicabile în cazurile individuale. În funcție de natura informațiilor juridice pe care le prevăd, actele juridice cuprind următoarele:

Instrumente legislative – acestea sunt decizii exprimate în scris ale autorităților naționale, care stabilesc, modifică sau abrogă norme de natură generală, sunt aplicabile unui grup nedeterminat de destinatari și sunt adoptate de stat. Instrumentele legislative se împart în două categorii:

Legi – actele juridice de nivelul cel mai înalt, care sunt adoptate de Parlamentul Republicii Lituania [*Seimas*] sau prin referendum național și care stipulează dispozițiile legale generale destinate să reglementeze principalele relații din societate și au forță juridică superioară. Legile sunt considerate principalul izvor de drept.

Instrumentele subordonate – instrumente legislative adoptate în baza unei legi, menite să o concretizeze și să asigure punerea sa în aplicare. Instrumentele subordonate nu pot intra în contradicție cu legile. Ele cuprind următoarele:

hotărâri ale Parlamentului;
hotărâri ale Guvernului;
instrucțiuni și ordine ale departamentelor ministeriale;
hotărâri și decizii ale autorităților locale și administrațiilor publice;
alte instrumente.

Actele interpretative, care sunt adoptate în scopul de a clarifica sensul și conținutul dispozițiilor legale aplicabile. Acestea sunt adoptate de o instituție care are competență în materie de interpretare a dreptului.

Actele de punere în aplicare individuale, prin care prevederile stipulate în actele juridice sunt puse în aplicare. În același mod ca și instrumentele legislative, actele de punere în aplicare individuale produc efecte juridice, dar nu au statutul unui izvor de drept deoarece ele nu creează norme generale cu aplicare universală, ci dispozițiile stipulate sunt destinate anumitor persoane, în anumite circumstanțe, și au o natură specifică în sensul că nu mai sunt aplicabile arunci când relația socială în cauză (recrutare, notificare, acordare de pensie etc.) încetează să existe.

Alte izvoare de drept

În plus față de instrumentele legislative, se consideră a fi izvoare de drept primare și următoarele:

Principiile generale de drept (buna-credință, echitatea, responsabilitatea individuală, verosimilitatea) sunt considerate parte integrantă din sistemul juridic lituanian, atât pentru a interpreta dispozițiile legale, cât și pentru a completa lacunele juridice. În plus, în temeiul articolului 135 alineatul (1) din Constituția Republicii Lituania, principiile de drept internațional recunoscute în mod universal sunt considerate, de asemenea, ca făcând parte integrantă din sistemul juridic lituanian, iar instanțele lituaniene trebuie, prin urmare, să le aplice și să țină seama de acestea.

Cutumele, adică regulile de comportament aprobate de stat consacrate în societate ca urmare a unei practici îndelungate. Codul civil al Republicii Lituania stabilește cutumele ca izvor de drept direct. Acestea pot fi aplicate în cazul în care o lege sau un contract prevede în mod direct aplicarea lor sau în cazul în care există o lacună în reglementarea juridică. Cutumele care contravin principiilor generale de drept sau dispozițiilor legale imperative nu pot fi aplicate.

Ca izvoare de drept secundare sunt recunoscute următoarele:

Precedentul juridic, adică o hotărâre judecătorească într-o anumită cauză care este utilizată drept exemplu de către instanțele de același grad sau de grad inferior atunci când examinează cauze analoge. Precedentele au mai mult un caracter consultativ în cadrul sistemului juridic lituanian.

Doctrina juridică.

Ierarhizarea normelor

Ierarhia actelor juridice este următoarea:

Constituția;
legile constituționale;
tratatele ratificate;
legile;
alte acte juridice de punere în aplicare a legilor (acte ale Președintelui, ale Guvernului, ale Curții Constituționale etc.).

Cadrul instituțional:

Parlamentul lituanian [*Seimas*] este singura instituție autorizată să adopte legi. Actele juridice adoptate de orice instituție națională trebuie să fie în concordanță cu Constituția și cu celelalte legi ale Republicii Lituania.

Alte instrumente legislative pot fi adoptate de către:

Parlamentul lituanian (hotărâri);
Președinte (decrete),
Guvern (hotărâri);
ministere și alte organisme guvernamentale (ordine);
autorități locale (decizii, ordine).

Baze de date juridice

Parlamentul Republicii Lituania deține și administrează [Baza de date a legislației lituaniene](#) (*Lietuvos teisės aktų duomenų bazė*).

Aceasta cuprinde următoarele:

acte juridice adoptate;
proiecte de acte juridice;
hotărâri;

concluzii;

alte tipuri de instrumente legislative.

Documentele publicate în această bază de date nu sunt oficiale și nu au caracter juridic obligatoriu.

În baza de date se pot efectua căutări atât în limba engleză, cât și în limba lituaniană. Diferitele tipuri de documente legislative pot fi accesate apăsând pe „Type” din meniul vertical.

De asemenea, puteți consulta acte legislative și alte documente juridice în [Registrul legislației din Lituania](#) (*Lietuvos teisės aktų registras*). Acest site este administrat de **Oficiul Registrului Comerțului** (*valstybė įmonė Registrų centras*), sub supravegherea **Ministerului Justiției**. Din 31 august 2013, Registrul va fi întreținut de Cancelaria Parlamentului Republicii Lituania.

Accesul la baza de date este gratuit?

Da, atât registrul, cât și baza de date a actelor juridice din Lituania pot fi accesate **gratuit**.

Ultima actualizare: 06/04/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Dreptul statului membru - Luxemburg

În această secțiune veți găsi o prezentare generală a diferitelor izvoare de drept în Luxemburg.

Izvoare de drept

Izvoare de drept internaționale

Marele Ducat al Luxemburgului este obligat să respecte tratate internaționale, multilaterale și bilaterale. Pe lângă obligațiile impuse de aceste angajamente statului Luxemburg în relațiile sale cu alte state, unele dintre aceste tratate sunt izvoare de drept pentru persoanele fizice (de exemplu, cetățenii UE beneficiază în mod direct de libertatea de circulație pe baza tratatelor europene).

Acorduri internaționale

Acestea sunt tratate și acorduri internaționale încheiate între Marele Ducat al Luxemburgului și alte state. Câteva exemple sunt Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 sau tratatele Benelux semnate la Haga la 3 februarie 1958 și, respectiv, 17 iunie 2008, care sunt obligatorii pentru Belgia, Țările de Jos și Luxemburg.

Dreptul Uniunii Europene

Dreptul Uniunii Europene cuprinde tratatele europene, precum și normele legislației secundare, incluse în actele adoptate de instituțiile Comunității Europene și ale Uniunii Europene: directive, decizii, regulamente, avize și recomandări.

Izvoare de drept naționale

Norme constituționale

Constituția Marelui Ducat al Luxemburgului a fost promulgată la 17 octombrie 1868. Sistemul constituțional înființat în 1868 este foarte apropiat de sistemul Constituției belgiene din 1831. Deși există numeroase diferențe în detalii, publicațiile în materie de drept constituțional belgian pot fi invocate fără rezerve în ceea ce privește principiile generale. În pofida numeroaselor revizuirii constituționale făcute de la promulgarea sa, Constituția actuală corespunde încă în mod substanțial textului promulgat în 1868.

Constituția luxemburgheză este o Constituție rigidă, pentru revizuirea ei fiind necesară o procedură specială, care este mai complexă decât procedura legislativă ordinară. O modificare adusă Constituției necesită două voturi succesive în Parlamentul luxemburghez (*Chambre des Députés*) și cel puțin o majoritate de două treimi din voturile exprimate, votul prin reprezentare nefiind permis. Cele două voturi trebuie să fie organizate la o distanță de cel puțin trei luni.

Dacă, în cele două luni de după primul vot, mai mult de un sfert din membrii Parlamentului sau 25 000 de votanți solicită acest lucru, textul adoptat în prima lectură de către Parlament este supus unui referendum. Într-un astfel de caz, nu se mai organizează un al doilea vot, iar revizuirea este adoptată doar dacă obține majoritatea voturilor valide exprimate.

Norme legislative

Legile sunt definite ca normele adoptate de Parlament și promulgate de Marele Duce. Organele legislative luxemburghize decid asupra formei pe care doresc să o dea dreptului lor administrativ, cu excepția cazului în care o dispoziție constituțională sau o dispoziție de drept internațional le limitează această libertate.

Norme de reglementare

Este clar faptul că legile nu pot reglementa orice aspect în cel mai mic detaliu. În plus, utilizarea unei proceduri legislative relativ complicate nu este întotdeauna adecvată, de exemplu, legiferarea într-un domeniu în care dispoziția trebuie să fie modificată în mod frecvent.

În aceste cazuri intervine Regulamentul Marelui Ducat (*règlement grand-ducal*), care este instrumentul de punere în aplicare a dreptului. Într-adevăr, Constituția luxemburgheză îi încredințează Marelui Duce sarcina de a „(adopta) regulamentele și ordinele necesare pentru punerea în vigoare a legilor”.

Care sunt celelalte izvoare de drept, dacă există, și ce putere au?

Jurisprudența

Recunoașterea jurisprudenței ca un izvor de drept nu se face fără dificultăți. Într-adevăr, dreptul luxemburghez nu recunoaște „regula precedentului” aplicată în sistemele juridice bazate pe modelul common law, iar instanțele nu sunt, în general, obligate să respecte hotărârile pronunțate în alte cauze, chiar și similare. În plus, judecătorilor le este interzis să pronunțe o hotărâre pe baza principiilor generale și, prin urmare, judecata lor trebuie să se limiteze la fiecare caz specific.

În practică, jurisprudența creată într-o cauză similară are, totuși, o însemnătate clară. În plus, când un instrument este deschis interpretării, judecătorul are, în mod clar, mai multă putere, deoarece poate defini legea prin interpretarea acesteia.

Jurisprudența internațională

Marele Ducat al Luxemburgului recunoaște autoritatea directă a mai multor instanțe internaționale, inclusiv Curtea Europeană a Drepturilor Omului din Strasbourg.

Jurisprudența europeană

În temeiul articolului 267 din TFUE, jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene se aplică instanțelor naționale prin intermediul unei trimeri preliminare, care permite instanțelor naționale ca, înainte de pronunțarea unei hotărâri, să solicite Curții soluția la problemele care apar în urma aplicării dreptului UE, de care persoanele fizice se pot prevala în fața acestor instanțe.

Jurisprudența națională

Ca regulă generală, hotărârile judecătorești pronunțate la încheierea procedurilor civile și comerciale nu au decât autoritate de lucru judecat (*res judicata*) relativă: aceste hotărâri sunt obligatorii pentru părțile implicate în cauză, dar nu modifică prevederile legii.

Același lucru este valabil și pentru majoritatea hotărârilor pronunțate de instanțele administrative. În mod excepțional, o acțiune împotriva unui act de reglementare introdusă în fața Tribunalului administrativ de primă instanță (*Tribunal administratif*) sau a Curții administrative (*Cour administrative*) conduce la o hotărâre sau o decizie care va avea o aplicare generală și va fi publicată în Monitorul Oficial al Marelui Ducat al Luxemburgului (*Mémorial*).

Deciziile pronunțate de Curtea Constituțională (*Cour constitutionnelle*) au, de asemenea, aplicare generală și sunt publicate în *Mémorial* (Monitorul Oficial al Marelui Ducat al Luxemburgului).

Principii generale de drept

Dintre normele derivate din jurisprudență, este important să se observe, în special, categoria principiilor generale de drept, definite ca „norme de drept care sunt obligatorii pentru administrație și a căror existență este confirmată prin deciziile instanțelor”.

Ierarhia normelor

În dreptul național, există o ierarhie a izvoarelor de drept. Constituția este izvorul de drept suprem, urmată de legi și regulamente.

În lipsa unor dispoziții constituționale, poziția dreptului luxemburghez cu privire la relația dintre dreptul internațional și dreptul intern derivă în mod exclusiv din jurisprudență.

Jurisprudența luxemburgheză în această chestiune s-a dezvoltat de la începutul anilor 1950, când, mai întâi, Curtea de Casație (*Cour de Cassation*) și apoi Consiliul de Stat (*Conseil d'Etat*) au semnalat renunțarea la poziția susținută anterior, care, din cauza separării puterilor, făcea imposibilă o evaluare de către instanțe a conformității legilor cu tratatele internaționale.

Potrivit deciziei majore a Consiliului de Stat din 1951, „un tratat internațional integrat în legislația internă printr-o lege de aprobare este o lege de rang superior, cu motivație superioară voinței unui organism intern. Prin urmare, în cazul unui conflict între dispozițiile unui tratat internațional și dispozițiile unei legi naționale ulterioare, dreptul internațional trebuie să prevaleze asupra dreptului național” (Consiliul de Stat, 28 iulie 1951, Pas. lux. t. XV, p. 263).

Formularea din decizia respectivă este, în mod evident, foarte generală, întrucât hotărârea arată că normele internaționale, fără distincție, prevalează asupra voinței oricărui organism intern. Cu toate acestea, instanțele luxemburghize nu s-au pronunțat niciodată în mod explicit în favoarea supremației normelor internaționale în raport cu Constituția.

Ar trebui să se menționeze că, la momentul revizuirii din 1956, adunarea constituantă a respins în mod expres un proiect de lege guvernamental, care prevedea că „Normele dreptului internațional fac parte din ordinea juridică națională. Acestea au întâietate în fața legilor naționale și a tuturor celorlalte dispoziții naționale”. Observațiile cu privire la articole au menționat clar că această din urmă formulare viza să includă dispozițiile constituționale.

Cu toate acestea, Consiliul de Stat a recunoscut în mod implicit această supremație într-un aviz din 26 mai 1992 privind proiectul de lege pentru aprobarea Tratatului privind Uniunea Europeană. Într-adevăr, în avizul respectiv, Consiliul sugerează că „ar trebui să se țină seama de faptul că, în temeiul ierarhiei normelor de drept, dreptul internațional are prioritate față de dreptul național și, în caz de conflict, instanțele se prevalează de tratat în defavoarea dreptului intern. Având în vedere importanța evitării unui conflict între dreptul nostru național și dreptul internațional, Consiliul de Stat solicită să se facă modificarea constituțională necesară în termenul adecvat, astfel încât să se prevină o astfel de situație de incompatibilitate”. Prin urmare, Marele Ducat al Luxemburgului pare să fi adoptat o abordare internaționalistă fermă.

Fără îndoială, această situație este o consecință tehnică a lipsei unei evaluări constituționale a legilor în Luxemburg. Curtea Constituțională evaluează conformitatea legilor cu Constituția. Totuși, o problemă privind conformitatea cu Constituția a unei legi de aprobare a unui tratat internațional nu poate fi sesizată în fața Curții Constituționale.

În sistemul juridic luxemburghez, legile care contravin Constituției pot fi declarate neconstituționale de către Curtea Constituțională. O instanță judiciară sau administrativă luxemburgheză poate sesiza o chestiune în fața Curții Constituționale atunci când, în contextul procedurilor derulate, se ridică problema constituționalității. Sesizarea directă a Curții nu este posibilă.

De asemenea, se poate introduce o acțiune în anulare împotriva actelor de reglementare ilegale în fața Tribunalului administrativ, cu posibilitate de recurs în fața Tribunalului administrativ. Cu toate acestea, o astfel de acțiune este admisibilă doar în termen de trei luni de la publicarea reglementării. Dacă, după expirarea acestei perioade, legalitatea actului de reglementare este dezbătută în fața unei instanțe judiciare sau administrative, instanța are în continuare opțiunea de a se pronunța în favoarea legii în raport cu actul de reglementare, însă, spre deosebire de acțiunea directă posibilă în cele trei luni de la publicare, hotărârea respectivă nu va avea aplicabilitate generală.

Intrarea în vigoare la nivel național a normelor în cadrul instrumentelor supranaționale

Acorduri internaționale

Constituția luxemburgheză este excepțional de concisă în ceea ce privește reglementarea procedurii de aprobare a tratatelor internaționale, întrucât se limitează să afirme că „tratatele nu vor putea produce efecte înainte de a fi aprobate prin lege și publicate în formele prevăzute pentru publicarea legilor”. Marele Ducat este o țară cu o tradiție de tip monist. Cu alte cuvinte, tratatul însuși se aplică în același fel ca o normă internă a Marelui Ducat, fără să fie necesar ca acesta să fie transpus într-o anumită formă.

Prin urmare, conținutul legii de aprobare este foarte scurt și se limitează, în general, la un singur articol prin care un anumit tratat „se aprobă prin prezenta”. Această lege nu are conținut normativ. Legea de aprobare aprobă, dar nu transpune; singurul său scop este de a autoriza guvernul să ratifice tratatul.

Legea de aprobare este adoptată de Parlament în conformitate cu procedura ordinară. Votarea se face, de obicei, cu majoritate absolută, cu excepția cazului în care tratatul prevede delegarea de competențe (a se vedea mai jos). De la modificarea din 1956, Constituția luxemburgheză include o dispoziție expresă prin care delegarea de competențe este posibilă pentru organizațiile internaționale prin tratat. Articolul 49a din Constituție prevede că „exercitarea competențelor rezervată prin Constituție ramurilor legislative, executive și judiciare poate fi încredințată temporar prin tratat instituțiilor guvernate de dreptul internațional”. Totuși, articolul 37 al doilea paragraf din Constituție prevede că tratatele de acest tip trebuie să fie aprobate de Parlament printr-o majoritate consolidată în mod semnificativ.

Cu excepția cazurilor în care se prevede acest lucru în mod expres, adoptarea legii de aprobare nu are efectul de a pune în vigoare un tratat în dreptul național luxemburghez. Legea de aprobare este o cerință prealabilă pentru intrarea sa în vigoare, dar acest lucru se va întâmpla doar după ratificare. În plus, în Luxemburg, chiar și după aprobarea Parlamentului, puterea executivă are libertate deplină în ceea ce privește ratificarea textului, iar exercitarea acestei competențe nu poate fi contestată de instanțe.

De obicei, intrarea în vigoare a unui tratat în dreptul național presupune îndeplinirea a trei condiții: (1) tratatul trebuie să fi fost ratificat de Marele Ducat, (2) tratatul trebuie să fie în vigoare la nivel internațional și (3) textul tratatului trebuie să fi fost publicat integral în *Mémorial*-ul luxemburghez, întocmai ca o lege. Ar trebui să se menționeze că publicarea tratatului (impusă prin articolul 37 din Constituție) este o cerință separată de cerința publicării legii de aprobare a tratatului. Desigur, în majoritatea cazurilor, ambele condiții sunt îndeplinite în același timp, adică textul tratatului este publicat în *Mémorial* imediat după textul legii. Cu toate acestea, este vorba de două acte separate, iar publicarea lor ar putea fi separată, întrucât tratatul nu face parte integrantă din legea de aprobare.

Normele Uniunii Europene

Constituția luxemburgheză nu conține nicio dispoziție specifică care să reglementeze transpunerea legislației europene secundare în dreptul național luxemburghez.

Instrumentul uzual pentru implementarea directivelor europene este o lege adoptată de o majoritate ordinară a Parlamentului.

Deși, în principiu, directivele europene trebuie să fie transpuse în legislația luxemburgheză prin lege, o lege propriu-zisă nu este totuși necesară atunci când directiva vizează o chestiune deja reglementată printr-o lege luxemburgheză necontradictorie. În acest caz, transpunerea se poate face prin intermediul unui Regulament al Marelui Ducat adoptat pe baza competenței generale de a asigura respectarea legilor care îi revine guvernului în temeiul articolelor 33 și 36 din Constituție. Prin urmare, *in sens strict*, Marele Ducat aplică legea luxemburgheză, chiar dacă conținutul regulamentului se bazează, de fapt, pe o directivă europeană.

Utilizarea legislației poate fi chiar evitată în cazul în care chestiunea armonizată de directivă a făcut obiectul unui statut de abilitare prin care Parlamentul acordă guvernului competența de a aborda prin simple regulamente chestiuni care, în mod normal, intră în sfera legilor.

Astfel de „statute de abilitare” au fost adoptate de Parlament din 1915 și, prin urmare, guvernul are competențe de reglementare extinse în domeniile economiei și finanțelor care, chiar și în lipsa unei referiri exprese la Europa, i-ar fi permis fără îndoială, să transpună și numeroase directive europene.

Cu toate acestea, transpunerea directivelor europene este reglementată în prezent printr-un statut de abilitare specific din 9 august 1971, modificat printr-o lege din 8 decembrie 1980, al cărui scop este limitat la autorizarea guvernului să aplice și să sprijine directivele Comunităților Europene cu privire la teme legate de economie, tehnologie, agricultură, silvicultură, afaceri sociale și transport. Prin derogare de la procedura de reglementare ordinară, regulamentele Marelui Ducat vizate trebuie să fi primit aprobarea comisiei parlamentare relevante.

Procedura de adoptare a regulamentelor Marelui Ducat este caracterizată, la fel ca procedura legislativă, de obligația guvernului de a-și depune proiectul de lege pentru avizul Consiliului de Stat și al camerelor profesionale (*Chambres professionnelles*). Totuși, spre deosebire de procedura legislativă, procedura de reglementare permite guvernului să evite, pur și simplu, astfel de consultări din motive de urgență a adoptării măsurii recomandate. Această facilitate nu poate fi însă utilizată de guvern în cazurile în care vizează să transpună o directivă a UE prin intermediul unui regulament al Marelui Ducat. Legea din 9 august 1971 completează procedura de reglementare ordinară impunând, pe de o parte, consultarea obligatorie a Consiliului de Stat și, pe de altă parte, aprobarea comisiei parlamentare relevante.

În ambele cazuri, textul regulamentului Marelui Ducat este adoptat în Consiliul de Miniștri (*Conseil des ministres*), apoi semnat de ministrul responsabil și trimis Marelui Duce în vederea promulgării. Regulamentul Marelui Ducat intră în vigoare după publicarea sa în *Mémorial*.

Intrarea în vigoare a normelor naționale

În Marele Ducat al Luxemburgului, legile și regulamentele intră în vigoare doar după publicarea lor în *Mémorial*.

Autoritățile abilitate să adopte norme juridice

Norme internaționale

Constituția luxemburgheză prevede că „Marele Duce semnează tratate”. Însă adaugă faptul că „tratatele nu vor produce efecte înainte de a fi aprobate prin lege și publicate în formele prevăzute pentru publicarea legilor”.

Ar trebui să se precizeze că aprobarea este necesară pentru toate tratatele internaționale, indiferent de obiectul acestora, iar această aprobare trebuie să se facă sub forma unei legi. Clarificarea din urmă a fost introdusă în 1956, la solicitarea expresă a Consiliului de Stat, care a considerat că „această aprobare este legată de procedura de legiferare, deoarece Constituția nu recunoaște decât această procedură unică, aplicabilă tuturor expresiilor de voință ale Parlamentului, cu privire la orice chestiune”.

Norme naționale

În sistemul legislativ al Marelui Ducat al Luxemburgului, **inițiativa legislativă** poate aparține [Parlamentului](#) sau [guvernului](#).

Dreptul de inițiativă al guvernului este numit „inițiativă guvernamentală” și se exercită prin prezentarea de **proiecte de lege guvernamentale**.

Dreptul de inițiativă al Parlamentului este numit „inițiativă parlamentară” și se exercită prin prezentarea de **proiecte de lege ale deputaților**.

Ulterior, aceste proiecte de lege guvernamentale sau ale deputaților sunt supuse spre avizarea organismelor implicate (camere profesionale) și, cel mai important, spre avizarea [Consiliului de Stat](#). După primirea avizului din partea Consiliului de Stat, proiectul de lege guvernamental sau al deputaților este trimis înapoi Parlamentului.

Procesul de adoptare a acestor norme juridice

Legi

Parlamentul este un parlament unicameral.

Pentru a atenua riscul de impetuoșitate într-un sistem unicameral, adunarea constituantă luxemburgheză a stabilit că fiecare proiect de lege guvernamental trebuie să fie supus, în principiu, la două voturi, la o distanță de cel puțin trei luni.

Cu toate acestea, Constituția prevede că se poate renunța la cerința unui al doilea vot (cunoscută ca „al doilea vot constituțional”) „dacă Parlamentul, în acord cu Consiliul de Stat, decide altfel în cadrul unor sesiuni deschise”.

Consiliul de Stat exercită o funcție distinctă în acest caz, similară cu rolul jucat de camerele legislative secundare din alte state (și, în special, cu rolul jucat de Camera Lorzilor din Anglia). Mai întâi, este implicat înainte de dezbaterile parlamentare. Constituția impune ca avizul Consiliului de Stat să fie solicitat pentru fiecare proiect de lege guvernamental sau al unui deputat. Apoi, Consiliul de Stat este implicat a doua oară după primul vot al Parlamentului pentru a decide, în sesiuni deschise, cu privire la renunțarea la al doilea vot.

În practică, prin această procedură se renunță la un al doilea vot pentru marea majoritate a legilor. Consiliul de Stat a adoptat o politică potrivit căreia renunțarea este aprobată în aproape toate cazurile, refuzul fiind rezervat pentru cazurile cele mai importante. Cel mai adesea, obstacolele potențiale în fața renunțării sunt eliminate în timpul procedurii preliminare.

Ar trebui să se sublinieze și că Consiliul de Stat nu are efectiv drept de veto, ceea ce ar fi, de altfel, dificil de reconciliat cu faptul că Consiliul de Stat nu este un organism ales. Într-adevăr, membrii Consiliului de Stat sunt numiți de către Marele Duce. În cazul unui loc vacant, supleanții sunt numiți pe rând, primul - direct de către Marele Duce, al doilea - dintr-o listă de trei candidați propuși de Parlament și al treilea - dintr-o listă de trei candidați propuși de Consiliul de Stat. Consiliul de Stat poate întârzia adoptarea unei legi doar cu două luni, acordând astfel organelor legislative mai mult timp pentru reflecție.

Marele Duce participă nu doar la începutul procedurii legislative (pentru proiectele de lege guvernamentale), dar și după adoptarea textului legii de către Parlament. Constituția luxemburgheză prevede că „Marele Duce promulgă legile în termen de trei luni de la votul Parlamentului”.

Regulamentele Marelui Ducat

Potrivit articolului 2 din Legea din 12 iulie 1996 privind reforma Consiliului de Stat, (*loi du 12 juillet 1996 portant réforme du Conseil d'Etat*), niciun **proiect de regulament** de punere în aplicare a legilor și tratatelor nu poate fi înaintat Marelui Duce decât după obținerea **avizului** din partea **Consiliului de Stat**.

Cu toate acestea, guvernul poate să deroge de la această regulă generală în situații de urgență (care rămân la aprecierea Marelui Duce pe baza unui raport motivat în mod corespunzător de către ministrul inițiator) și să renunțe astfel să solicite avizul Consiliului de Stat (sau *Haute Corporation*, astfel cum este numit uneori). Totuși, recurgerea la această **procedură de urgență** se limitează la situații excepționale.

În plus, dacă o lege a Parlamentului impune în mod formal sesizarea Consiliului de Stat pentru a aviza normele de aplicare a acestei legi, atunci nu se poate recurge în niciun caz la procedura de urgență. Această situație este valabilă, de asemenea, pentru amendamentele la proiectele de regulament pentru care Consiliul de Stat a emis deja un prim avis.

Ca și în cazul legilor Parlamentului, Consiliul de Stat își dă avizul asupra proiectelor de regulament sub forma unui **raport motivat** care conține considerații generale, o analiză a textului proiectului și, dacă este cazul, un contraproiect de regulament.

Analiza Consiliului de Stat ține seama de conținutul și forma proiectelor de regulament, precum și de conformitatea acestora cu o normă superioară de drept.

Baze de date legislative

Site-ul [Légilux](#) este portalul juridic online al guvernului Marelui Ducat al Luxemburgului.

Acesta permite accesul la legislația luxemburgheză, fie sub forma unor texte brute (inițiale) în *Mémorial A*, fie sub forma unor texte coordonate, incluse în cea mai mare parte în codurile și culegerile de legislație.

Site-ul se împarte în trei domenii principale și anume:

[spațiul legislativ](#) include publicațiile cu privire la legislația luxemburgheză, diverse alte publicații, precum și texte consolidate;

[spațiul administrativ](#) include publicațiile considerate a fi „de natură administrativă”. Acesta include, în principal, culegeri de texte din *Mémorial B*, precum și *Annuaire Officiel d'Administration et de Législation* (Anuarul oficial al administrației și al legislației);

[Spațiul întreprinderilor și al asociațiilor](#), *Mémorial C*, a fost înlocuit începând cu 1 iunie 2016 cu o listă de publicații disponibile pe site-ul web al [Registrului comerțului din Luxemburg](#) (*Registre de commerce et des Sociétés* — RCS). Arhivele *Mémorial C*, din 1996 până la ultimul *Mémorial C* publicat la 27 iulie 2016, vor fi în continuare disponibile în [spațiul întreprinderilor și al asociațiilor](#).

Accesul la bazele de date este gratuit?

Da, accesul la bazele de date este **gratuit**.

Linkuri conexe

[Site-ul Légilux](#)

[Consiliul de Stat](#)

[Parlamentul](#)

[Guvernul](#)

[Ministerul Justiției](#)

Ultima actualizare: 17/07/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Dreptul statului membru - Ungaria

Această pagină vă prezintă informații despre sistemul juridic din Ungaria.

Izvoare de drept

I. Ierarhia normativă

1. Legea fundamentală

Legea fundamentală a Ungariei (promulgată la 25 aprilie 2011) reprezintă vârful piramidei normative în Ungaria și orice alte acte normative trebuie să fie compatibile cu aceasta. Legea fundamentală a fost adoptată de **Parlamentul maghiar** (numit și Adunarea Națională), iar o **modificare** a acesteia necesită **o majoritate alcătuită din două treimi din voturile tuturor parlamentarilor** [articolul S(2) din legea fundamentală].

Legea fundamentală și dispozițiile tranzitorii ale acesteia (Dispozițiile tranzitorii ale Legii fundamentale a Ungariei, promulgate la 31 decembrie 2011) **au intrat în vigoare la 1 ianuarie 2012**.

Legea fundamentală are **șase secțiuni**: un preambul intitulat **Declarația națională**, precum și secțiunile intitulate **Principii fundamentale** (articolele A-U), **Libertate și responsabilitate** (articolele I-XXXI), **Statul** (articolele 1-54), **Ordinea juridică specială** și **Dispoziții finale și diverse**.

Secțiunea intitulată **Principii fundamentale** include dispoziții generale și definește următoarele:

forma de guvernare;

principiile fundamentale ale funcționării statului;

transferul anumitor competențe către Uniunea Europeană;

capitala Ungariei și entitățile administrativ-teritoriale ale acesteia;

principalele dispoziții cu privire la cetățenia maghiară și la condițiile de obținere a acesteia;

limba oficială, stema, drapelul, imnul național, sărbătorile naționale și moneda oficială ale Ungariei;

locul Legii fundamentale în sistemul juridic maghiar, și anume Legea fundamentală este piatra de temelie a acestuia;

procedura de adoptare și de modificare a Legii fundamentale;

tipurile de legi din Ungaria;

un număr de principii fundamentale, printre care:

interdicția preluării și a exercitării puterii prin forță;

responsabilitatea pentru soarta cetățenilor maghiari care trăiesc în afara frontierelor Ungariei;

participarea la stabilirea unității europene;

protejarea instituției căsătoriei;

garantarea condițiilor de concurență loială;

principiul unei gestiuni bugetare echilibrate, transparente și durabile;

obligația de a proteja și a conserva resursele naturale;

crearea și menținerea păcii și a securității și depunerea eforturilor în vederea cooperării cu toate națiunile și țările din lume pentru a atinge dezvoltarea durabilă a umanității.

Secțiunea intitulată **Libertate și responsabilitate** stabilește drepturile și obligațiile fundamentale. **Sunt recunoscute următoarele drepturi fundamentale (printre altele):**

dreptul la viață și la demnitate umană;

interzicerea torturii, a oricăror tratamente sau pedepse inumane sau degradante, a sclaviei sau a servituții, precum și a traficului de persoane;

interzicerea tuturor practicilor eugenice, a oricărei utilizări a corpului uman sau a oricărei părți a acestuia pentru a obține câștiguri financiare, precum și a clonării ființelor umane;

dreptul la libertate și la siguranța personală, precum și dispoziții care garantează că nicio persoană nu este privată de libertate;
dreptul la libera circulație și la libera alegere a reședinței;
dreptul la viața privată și de familie;
dreptul la protejarea datelor cu caracter personal și la accesul la date de interes public;
dreptul la libertatea de gândire, la libertatea conștiinței și la libertatea religioasă;
dreptul de întrunire pașnică;
dreptul la libertatea de exprimare;
dreptul la educație și la cultură;
dreptul de a alege în mod liber locul de muncă, ocupația și activitățile antreprenoriale;
dreptul de proprietate;
interzicerea expulzării cetățenilor maghiari de pe teritoriul Ungariei;
dreptul de azil;
egalitatea în fața legii;
nediscriminarea;
interzicerea muncii copiilor;
dreptul la un mediu sănătos;
dreptul de a vota și a candida la alegerile membrilor Parlamentului maghiar, ale reprezentanților locali și ale primarilor, precum și ale deputaților în Parlamentul European;
dreptul de a avea parte de o soluționare a problemelor imparțială, echitabilă și într-un timp rezonabil de către autorități;
dreptul fiecărui cetățean maghiar de a fi protejat de Ungaria pe durata șederii în străinătate;
Legea fundamentală definește, de asemenea, drepturile naționalităților și principalele drepturi ale persoanelor care fac obiectul procedurilor penale.
În conformitate cu Legea fundamentală, Ungaria face tot posibilul pentru a asigura, printre altele:

securitatea socială a tuturor cetățenilor săi;
o locuință decentă pentru fiecare persoană și accesul fiecărei persoane la servicii publice.
Legea fundamentală stabilește, de asemenea, diferite **obligații**, și anume:
obligația de a contribui la satisfacerea nevoilor comune (repartizarea sarcinilor publice) și
obligația cetățenilor maghiari de a-și apăra țara.

Secțiunea intitulată **Statul** din Legea fundamentală cuprinde cele mai importante reguli care se aplică demnitarilor publici și celor mai importante instituții ale țării, stabilind statutul juridic și sarcinile acestora:

Parlamentul;
Președintele Republicii;
Guvernul;
autoritățile independente de reglementare;
Curtea Constituțională;
sistemul judiciar și organele de urmărire penală;
Comisarul pentru drepturi fundamentale;
administrațiile locale;
Banca Națională a Ungariei;
Oficiul Național de Audit;
Forțele armate ale Ungariei;
poliția și serviciile de securitate națională;
referendumurile naționale.

Secțiunea intitulată **Ordinea juridică specială** din Legea fundamentală cuprinde norme care reglementează starea de urgență și de necesitate, starea de apărare preventivă, atacurile neașteptate și starea de pericol extrem.

2. Legi adoptate de Parlament

În Ungaria, legile sunt adoptate de **Parlament**. Legea fundamentală prevede că **normele privind drepturile și obligațiile fundamentale** trebuie să fie stabilite prin legi. Legile adoptate de Parlament sunt adoptate printr-o **majoritate simplă de voturi** (peste jumătate dintre voturile membrilor prezenți). Acest lucru nu se aplică așa-numitelor **legi cardinale** definite de Legea fundamentală, adoptarea și modificarea acestora necesitând o majoritate formată din **două treimi** dintre voturile parlamentarilor **prezenți**.

În conformitate cu Legea fundamentală, legile organice reglementează cetățenia, statutul bisericilor, drepturile minorităților naționale care locuiesc în Ungaria, statutul juridic și remunerarea membrilor Parlamentului și ale președintelui Republicii, Curții Constituționale, administrațiilor locale, normele detaliate pentru utilizarea stemei sau a drapelului și dispozițiile privind însemnele statului.

În conformitate cu Legea fundamentală, următoarele domenii necesită o majoritate de două treimi din numărul total al membrilor Parlamentului: autorizația de a recunoaște caracterul obligatoriu al tratatelor fondatoare și de modificare ale Uniunii Europene, declararea stării de război, încheierea păcii și declararea ordinii juridice speciale.

Înainte de adoptarea Legii XXXI din 1989 privind modificarea Constituției, Consiliul Prezidențial din Ungaria a fost autorizat să emită decrete-legi. Din punctul de vedere al ierarhiei legislative, decretele-lege care sunt încă în vigoare sunt considerate acte normative de același rang cu legile.

3. Decrete

Legea fundamentală recunoaște decretele emise de guvern, de prim-ministru, de miniștri, de Guvernatorul Băncii Naționale a Ungariei, de conducătorii autorităților independente de reglementare și de organismele locale autonome. De asemenea, pot să emită decrete Consiliul Național de Apărare – în caz de urgență națională – și președintele Republicii – în caz de necesitate.

3.1. Decrete guvernamentale

Competența **guvernului** de a adopta **decrete** poate fi **primară sau bazată pe competențe delegate acestuia în temeiul unor legi**. Competența primară este stabilită la articolul 15 alineatul (3) din Legea fundamentală, care prevede că guvernul poate emite decrete în sfera sa de competență, cu privire la orice aspect care nu este reglementat prin intermediul unei legi. Decretele guvernamentale nu pot fi contrare dispozițiilor din legi. Aceasta nu restrânge competențele Parlamentului, care poate reglementa orice domeniu care intră în sfera sa de competență.

În conformitate cu Legea fundamentală și cu Legea CXXX din 2010 privind legislația, Guvernul poate, tot pe baza unei autorizații legislative specifice, să adopte decrete de punere în aplicare a legilor. În temeiul articolului 5 alineatul (1) din Legea CXXX din 2010, autorizația de emitere a regulamentelor de

punere în aplicare trebuie să specifice titularul, obiectul și domeniul de aplicare ale autorizației. Titularul autorizației nu poate să transfere autoritatea legislativă altei părți.

3.2. Decrete emise de prim-ministru

În conformitate cu Legea fundamentală, prim-ministrul poate emite, de asemenea, decrete; de exemplu, acesta poate numi, prin decret, un vice prim-ministru din rândul miniștrilor cabinetului său. În ierarhia legislativă, aceste decrete sunt considerate având același rang ca decretul ministerial.

3.3. Decrete ministeriale

În ierarhia legislativă, **decretele ministeriale** sunt considerate inferioare decretelor guvernamentale. În conformitate cu Legea fundamentală, miniștrii adoptă decrete **în temeiul autorității** conferite de o lege sau de un decret guvernamental (emis în sfera acestora de competență legislativă inițială), fie în mod independent, fie în acord cu orice alt ministru; astfel de decrete nu trebuie să intre în conflict cu nicio lege, cu niciun decret guvernamental și cu niciun decret emis de Guvernatorul Băncii Naționale a Ungariei.

3.4. Decrete emise de Guvernatorul Băncii Naționale a Ungariei

În temeiul competenței sale legislative și acționând în limitele competenței sale definite prin lege organică, Guvernatorul Băncii Naționale a Ungariei poate emite **decrete prin autorizație juridică**, care nu pot fi contrare legilor.

3.5. Decrete emise de conducătorii autorităților independente de reglementare

În conformitate cu articolul 23 alineatul (4) din Legea fundamentală, conducătorii autorităților independente de reglementare, în temeiul competenței lor legislative și acționând în limitele competențelor lor, definite prin lege organică, pot emite decrete, care nu trebuie să fie contrare legilor, decretelor guvernamentale, decretelor prim-ministrului, decretelor ministeriale sau decretelor Guvernatorului Băncii Naționale a Ungariei.

3.6. Decrete emise de autoritățile locale

În conformitate cu articolul 32 alineatul (2) din Legea fundamentală, acționând în limitele competențelor de care dispun, autoritățile locale pot adopta decrete municipale pentru a reglementa relațiile sociale locale care nu sunt reglementate prin lege. Decretul emis de autoritățile locale nu pot fi contrare niciunei alte dispoziții legislative.

Normele detaliate privind decrete care urmează să fie adoptate de organismele reprezentante ale autorităților locale sunt prevăzute în Legea CLXXXIX din 2011 privind administrațiile locale din Ungaria.

4. Acorduri internaționale și principii fundamentale de drept internațional

Guvernul Ungariei poate încheia **acorduri internaționale** cu alte state sau cu guvernele altor state. În Ungaria, relația dintre acordurile internaționale și dreptul intern se bazează pe un sistem dualist; cu alte cuvinte, acordurile internaționale devin **parte a legislației naționale** prin **promulgarea** acestora prin regulamente juridice.

Principii de drept internațional

În conformitate cu articolul Q punctul (3) din Legea fundamentală, Ungaria acceptă normele de drept recunoscute internațional. Dreptul cutumiar internațional și principiile generale de drept internațional fac parte din dreptul intern, fără a necesita adaptare.

II. Izvoare de drept nelegislative

1. Instrumente juridice de drept public

Sistemul juridic din Ungaria include instrumente legislative de drept public care, deși nu conțin dispoziții normative, nu sunt considerate legislație. Legea privind legislația (Legea CXXX/2010) definește două tipuri de instrumente juridice de drept public: deciziile și circularele normative. Acestea sunt norme de conduită care nu au un domeniu de aplicare general obligatoriu, adică nu sunt obligatorii pentru toți subiecții de drept. Acestea sunt simple dispoziții interne, organizaționale și operaționale care se aplică doar organului emitent sau organismelor și persoanelor subordonate acestuia. Deciziile și circularele normative nu pot conferi drepturi sau institui obligații cetățenilor. Instrumentele juridice de drept public nu pot fi contrare altor acte legislative și nu pot repeta dispozițiile legislative ale acestora.

În temeiul legii anterioare privind legislația (Legea XI din 1987), **comunicările statistice** și **orientările juridice** erau considerate, de asemenea, izvoare de drept (cunoscute și ca alte instrumente legislative ale administrației publice), fără a fi considerate drept legislație. Noua Lege privind legislația nu le mai menționează. Totuși, deși orientările juridice au fost abrogate atunci când noua lege a intrat în vigoare (la 1 ianuarie 2011), comunicările statistice emise anterior acelei date rămân în vigoare până la abrogare. (Comunicările statistice sunt emise de Președintele Oficiului central de statistică și conțin dispoziții obligatorii din punct de vedere juridic în materie de termeni statistici, de metode, de clasificări, de liste și de cifre.)

1.1. Decizii normative

Deciziile normative pot fi adoptate de Parlament, de Guvern și de alte organe administrative centrale, de Curtea Constituțională și de Consiliul bugetar pentru a-și stabili organizarea internă și funcționarea, activitățile și programul operațional.

Organismele reprezentative ale administrației publice locale pot, de asemenea, să își stabilească propriile activități și pe cele ale organismelor aflate în subordinea lor, precum și programele operaționale și organizarea și funcționarea organismelor aflate în subordinea lor, prin decizii normative. În mod similar, organismul reprezentativ al autorităților independente de reglementare își pot stabili modul de organizare și funcționare, activitățile și programele operaționale, precum și pe cele ale organismelor aflate în subordinea lor, prin decizii normative.

1.2. Ordine normative

În sfera lor de competență și în conformitate cu legislația, Președintele Republicii, prim-ministrul, responsabilul organismelor administrative centrale (cu excepția Guvernului), Președintele Oficiului național de justiție, Procurorul General, Comisarul pentru drepturile fundamentale, Guvernatorul Băncii Naționale a Ungariei, Președintele Curții de Conturi, Directorul Oficiului guvernamental al capitalei sau al unei unități administrativ-teritoriale, primarii și funcționarii din primării pot, prin ordine normative, să își stabilească organizarea, funcționarea, activitățile și programul operațional, precum și pe cele ale organismelor aflate în subordinea lor.

În plus, Parlamentul, Președintele Republicii, Curtea Constituțională, Comisarul pentru drepturi fundamentale, organismele independente de reglementare, Biroul prim-ministrului și Directorul organului ministerial oficial pot emite ordine normative care sunt obligatorii pentru personalul organizației în cauză.

2. Decizii ale Curții Constituționale

Deciziile Curții Constituționale joacă un rol important în sistemul legislativ din Ungaria.

În conformitate cu legea CLI din 2011 privind Curtea Constituțională, **sarcinile** Curții Constituționale sunt următoarele:

verificarea *ex post* a conformității legislației cu Legea fundamentală (procedura de verificare *ex post*);

verificarea *ex ante* a conformității legilor care au fost adoptate, dar care nu au fost încă promulgate și a anumitor dispoziții din tratatele internaționale cu Legea fundamentală;

controlul punctual, la cererea unui judecător: în cazul în care, în cursul soluționării unei cauze, un judecător urmează să aplice un act normativ pe care îl consideră neconstituțional sau dacă Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea actului respectiv, judecătorul va suspenda procedura și va solicita Curții Constituționale să constate incompatibilitatea actului în cauză sau doar a unor dispoziții din acesta cu Legea fundamentală și să interzică aplicarea sa;

pronunțarea de hotărâri în urma plângerilor constituționale întemeiate pe încălcarea drepturilor garantate de Legea fundamentală: orice persoană sau organizație poate, în anumite cazuri, să depună o plângere constituțională, dacă drepturile garantate de Legea fundamentală îi sunt încălcate prin aplicarea neconstituțională a legislației în cadrul procedurilor aflate în curs și dacă au fost epuizate toate căile de atac posibile sau dacă nu beneficiază de nicio cale de atac;

examinarea actelor legislative pentru evitarea conflictelor cu acordurile internaționale;

rezolvarea situațiilor de conflict cu Legea fundamentală determinate de omisiuni legislative;

soluționarea anumitor conflicte de competență dintre organismele publice sau dintre administrațiile locale și alte organisme publice;

interpretarea dispozițiilor Legii fundamentale;

derularea de proceduri diverse în domeniul său de competență, în conformitate cu legea.

Curtea Constituțională pronunță decizii motivate. Deciziile Curții Constituționale nu pot fi contestate prin nicio cale de atac și sunt obligatorii pentru toți.

3. Jurisprudența instanțelor

Pentru a-și îndeplini responsabilitatea de a asigura aplicarea uniformă a dreptului și de a oferi orientare juridică instanțelor inferioare, instanța supremă a Ungariei (*Kúria*, cunoscută înainte de 1 ianuarie 2012 sub numele de Curtea Supremă) adoptă **hotărâri de uniformitate** și pronunță **hotărâri de principiu**.

O **procedură judiciară de uniformitate** poate fi inițiată în cazul în care desfășurarea și uniformitatea practicii judiciare impun adoptarea unei hotărâri de uniformitate într-o chestiune de principiu și dacă o cameră a instanței supreme (*Kúria*) intenționează să se abată de la hotărârea luată de altă cameră a acestei instituții. O astfel de hotărâre este obligatorie pentru instanțele judecătorești.

Hotărârile de principiu derivă din practica instituită de camerele judiciare ale instanței supreme (*Kúria*) și promovează totodată uniformitatea jurisprudenței. Hotărârile pronunțate pentru asigurarea uniformității în drept și hotărârile de principiu sunt publicate în **Repertoriul oficial al deciziilor instanței supreme**.

III. Domeniul de aplicare al legislației

Domeniul de aplicare geografic al legislației corespunde întregului teritoriu al Ungariei, în timp ce cel al decretelor administrației locale corespunde teritoriului administrativ al colectivității locale. Domeniul de aplicare personal al legislației vizează, pe teritoriul Ungariei, persoanele fizice, persoanele juridice și organizațiile fără personalitate juridică, iar în afara teritoriului Ungariei – cetățenii maghiari –, iar în cazul decretelor administrației locale – persoanele fizice, persoanele juridice și organizațiile fără personalitate juridică din teritoriul administrativ al respectivei colectivități locale.

Legea privind legislația interzice **aplicarea retroactivă**, prevăzând că un act legislativ nu poate stabili obligații sau nu poate crea o situație mai oneroasă, nu poate retrage sau restricționa drepturi sau declara o conduită ilegală în perioada anterioară intrării sale în vigoare.

Legislația trebuie întotdeauna să prevadă data **intrării sale în vigoare**, în așa fel încât să se aloce suficient timp pentru pregătirea aplicării.

Actele normative juridice și regulamentele de punere în aplicare ale acestora trebuie să intre în vigoare în același timp. Un act legislativ (sau o dispoziție a acestuia) își pierde forța juridică dacă este abrogat sau – în cazul în care conține doar dispoziții de modificare sau de abrogare – pe baza Legii privind legislația.

IV. Baze de date juridice

În Ungaria, Monitorul Oficial este [Magyar Közlöny](#) și este publicat în formă electronică, textul acestuia trebuind considerat autentic.

Monitorul Oficial maghiar conține legislația maghiară (cu excepția decretelor administrațiilor locale), inclusiv:

ordine și hotărâri pronunțate de Curtea Constituțională, care trebuie să fie publicate în Monitorul Oficial din Ungaria în conformitate cu dispozițiile legale sau pe baza unei decizii a Curții Constituționale;

deciziile Parlamentului;

deciziile pronunțate de instanța supremă (*Kúria*) privind uniformitatea jurisprudenței;

avizele Comisiei Electorale Naționale;

anexele, inclusiv colecția de decizii;

raportul oficial.

Repertoriul electronic al legislației ([Nemzeti Jogszabálytár](#)) conține întreaga legislație (cu excepția decretelor administrației locale) și instrumente juridice de drept public în vigoare la data căutării. Acesta este prezentat într-o versiune consolidată, împreună cu toate modificările.

Puteți căuta aceste informații după titlu și după număr, dar și efectuând o căutare în text.

Accesul la aceste baze de date este **gratuit** și fără restricții.

Linkuri asociate

 [Versiunea electronică a Monitorului Oficial \(Magyar Közlöny\)](#)

 [Repertoriul electronic al legislației \(Nemzeti Jogszabálytár\)](#)

Ultima actualizare: 17/07/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Dreptul statului membru - Malta

[Acestă pagină vă oferă informații privind sistemul juridic din Malta.](#)

Izvoare de drept

legile Parlamentului (legislația primară);

regulamente, norme, ordine, reguli interne (legislație secundară) și

legislația UE inclusiv decizii ale Curții Europene de Justiție.

Constituția este sursa de bază a legislației naționale și stipulează că legile sunt adoptate de Parlament sub forma de legi ordinare, însă Parlamentul poate delega puterile legislative altor organisme (și anume, ministere, autorități, organisme publice etc.) care sunt autorizate să elaboreze legislația secundară în sfera de autoritate delegată acestora printr-o lege ordinară.

Ordinea juridică națională trebuie analizată în contextul legislației UE și mai ales, în contextul Tratatului de aderare.

În Malta nu există o legislație a puterii judecătorești – instanțele doar interpretează prevederile legale. Acest lucru nu înseamnă însă că nu funcționează principiul obligativității precedentelor stabilite prin hotărâri judecătorești. Ca regulă generală, judecătorii nu se pot îndepărta de un principiu bine stabilit în jurisprudență decât în cazuri excepționale. De asemenea, instanțele inferioare respectă principiile enunțate de Curtea Supremă în legătură cu anumite aspecte de drept.

Tipuri de instrumente juridice - descriere

Tratatele internaționale pot face parte, de asemenea, din legislația internă a Maltei.

Convenția europeană a drepturilor omului

Convenția europeană a drepturilor omului a fost încorporată în dreptul maltez prin Legea XIV din 1987 adoptată de Parlamentul din Malta. Legile malteze trebuie să respecte drepturile și libertățile prevăzute în convenție. Instanțele sunt competente să exercite controlul judiciar în acest sens.

Ierarhia normelor

La nivel național, Constituția este legislația supremă a statului, urmată de legile ordinare, după care urmează legislația secundară. Cu toate acestea, așa cum s-a arătat mai sus, Tratatul de aderare și regulamentele UE sunt obligatorii din punct de vedere legal și operative în Malta ca și în celelalte State Membre, și trebuie să fie luate în considerare împreună cu legislația UE în general.

Cadru instituțional

Instituțiile responsabile de adoptarea normelor juridice

În esență, este respectat un sistem de control și echilibru între legislativ, executiv și judiciar. Dacă cei trei piloni exercită puterile legislativă, executivă și judiciară în propriul domeniu, sistemul de control și echilibru pe care Malta l-a moștenit de la principiile engleze ale statului de drept, permite buna funcționare a sistemului juridic din Malta.

Procesul de luare a deciziilor

Malta respectă sistemul parlamentar britanic, ceea ce nu este surprinzător având în vedere cei 180 de ani de dominație britanică. Un ministru propune un proiect de lege, care ulterior este publicat în Monitorul Oficial pentru a se efectua o primă citire a acestuia în Parlament. În funcție de importanța legii în cauză, se poate publica sau nu o carte albă în prealabil. Camera Reprezentanților ulterior formează o comisie, și, după a doua lectură cu ocazia căreia parlamentarilor li se oferă posibilitatea de a comenta în termeni generali în privința respectivei legi, Comisia de evaluare analizează fiecare articol în parte în mod amănunțit și propune amendamente. După finalizarea activității Comisiei de evaluare, propunerea de lege este retrimisă la Parlament pentru o ultimă a treia lectură, ulterior este promulgată de Președintele Republicii și, în final, devine lege.

Regula generală este ca legea să intre în vigoare la data publicării, în afară de cazul în care se prevede în mod expres în lege ca ministerul în cauză să înceapă aplicarea legii (sau o parte a legii) la o dată diferită.

Baze de date juridice

Baza de date legislativă națională: [Legislația Maltei](#) – Servicii juridice

Serviciul permite accesul gratuit la:

întreaga legislație națională atât principală cât și secundară;

publicații juridice inclusiv legi, proiecte de lege, avize juridice și statute.

Linkuri relevante

[Legislația Maltei](#)

Ultima actualizare: 26/03/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Dreptul statului membru - Țările de Jos

Această pagină oferă informații despre sistemul juridic din Țările de Jos.

Din guvern fac parte miniștrii și regele. Datorită acestei particularități, Țările de Jos au un statut special între monarhiile din Europa de Vest. După revizuirea aprofundată a Constituției din 1848, Țările de Jos sunt o monarhie constituțională cu un sistem parlamentar.

Izvoare de drept

Tipuri de instrumente juridice – descriere

Constituția oferă cadrul pentru organizarea statului olandez și constituie baza legislației. Tratatul dintre Țările de Jos și alte state sunt un izvor important de drept. Articolul 93 din Constituție stipulează că dispozițiile tratatelor și ale deciziilor instituțiilor internaționale pot produce efecte directe în sistemul juridic olandez, acestea având întâietate față de dispozițiile legilor olandeze. Normele legale în vigoare în Regatul Țărilor de Jos nu se aplică în cazul în care sunt incompatibile cu dispozițiile respective. Prin urmare, normele Uniunii Europene prevăzute în tratate, regulamente și directive constituie un izvor important de drept în Țările de Jos.

Carta Regatului Țărilor de Jos reglementează relația constituțională dintre Țările de Jos, Aruba, Curaçao și Sint-Maarten.

Legile sunt elaborate la nivel național. Prin delegare în temeiul legii, guvernul central poate să prevadă norme (suplimentare) sub formă de ordine administrative și hotărâri ministeriale. Este posibil să se adopte și ordine administrative independente (care nu decurg dintr-o lege). Constituția conferă autoritate de reglementare organismelor inferioare de drept public (provinciilor, municipalităților și regiilor de distribuție a apei).

Jurisprudența este izvor de drept, în măsura în care hotărârile instanțelor au o relevanță care depășește sfera cauzei în care s-a pronunțat hotărârea respectivă. Hotărârile instanțelor superioare servesc drept orientări. Hotărârile Curții Supreme au o autoritate deosebită, întrucât sarcina acestei instanțe este de a promova interpretarea uniformă a legii. Prin urmare, în cauzele noi, instanța inferioară va avea în vedere o hotărâre a Curții Supreme atunci când pronunță o sentință.

Principiile generale de drept ghidează administrarea și exercitarea justiției. Uneori, legea se referă la principiile generale de drept, de exemplu Codul civil (caracterul rezonabil și echitatea). Hotărârile instanțele se pot fonda, de asemenea, pe principiile generale de drept.

Dreptul cutumiar, cunoscut și sub denumirea de drept nescris, constituie o altă sursă de drept. În principiu, cutuma prezintă relevanță doar dacă legea face trimitere la aceasta, însă instanțele poate lua în considerare cutuma în pronunțarea sentințelor, în cazul în care există conflicte. Dreptul cutumiar nu poate constitui izvor de drept în stabilirea unei infracțiuni penale (articolul 16 din Constituție).

Ierarhizarea izvoarelor de drept

Articolul 94 din Constituție stipulează că unele norme de drept internațional au întâietate ierarhică: dispozițiile legale care sunt incompatibile cu normele de drept internațional nu se aplică. Dreptul european, prin natura sa, are întâietate în fața dreptului național. Acesta este urmat de Cartă, de Constituție și de legile promulgate de Parlament. Acestea au forță juridică superioară altor reglementări. Legile Parlamentului sunt adoptate în comun de către Guvern și Parlament (*Staten-Generaal* - reprezentanții aleși ai poporului).

Se stipulează, de asemenea, că o lege poate fi abrogată parțial sau integral doar printr-o lege ulterioară. În plus, există o regulă generală de interpretare conform căreia legile specifice au forță juridică superioară legilor cu caracter general. În tradiția continentală, legea este considerată drept un izvor de drept superior jurisprudenței.

Cadru instituțional

Instituții responsabile de adoptarea instrumentelor juridice

Procesul legislativ

Legile Parlamentului sunt adoptate în comun de către Guvern și Parlament. Propunerile legislative pot fi înaintate de către Guvern sau de Camera Inferioară (Camera Reprezentanților) a Parlamentului. Consiliul de Stat își dă avizul cu privire la propunerile legislative, precum și cu privire la ordinele administrative. Alte părți interesate sunt consultate în mod obișnuit în cursul elaborării unei propuneri legislative.

De regulă, Consiliul de Miniștri adoptă propunerile legislative și le trimite Departamentului consultativ din cadrul Consiliului de Stat pentru emiterea de recomandări. Guvernul răspunde recomandărilor elaborând un nou raport. Ulterior, Guvernul trimite propunerea legislativă – cu modificările necesare – Camerei Inferioare, prin mesaj regal. Propunerea poate fi modificată în cadrul dezbaterilor din Camera Inferioară. Camera Inferioară este cea care are dreptul de modificare a propunerii. Odată acceptată de Camera Inferioară, propunerea este dezbătută în Camera Superioară (Senat). Camera Superioară poate doar să adopte sau să respingă propunerea legislativă. În această etapă nu se mai pot face modificări. După ce a fost acceptat de către Camera Superioară, textul legislativ este semnat de rege și de ministrul de resort, după care devine lege.

Baze de date juridice

[Overheid.nl](#) este punctul de acces central la toate informațiile privind organismele publice din Țările de Jos. Această pagină oferă acces la legislația locală și națională.

[Officielebekendmakingen.nl](#) oferă acces la monitoarele oficiale (*Staatsblad*, *Staatscourant* și *Tractatenblad*). De asemenea, puteți găsi toate publicațiile Parlamentului neerlandez pe acest site internet.

Este accesul la baza de date gratuit?

Accesul la site-ul internet este **gratuit**.

Linkuri conexe

[Guvernul](#)

[Regering](#)

[Ministerul afacerilor externe](#)

[Camera Reprezentanților](#)

[Guvernament.nl](#)

[Houseofrepresentatives.nl](#)

Ultima actualizare: 25/02/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [de](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Dreptul statului membru - Austria

Introducere – Această pagină prezintă informații despre sistemul juridic austriac și o imagine de ansamblu a dreptului austriac.

Izvoare de drept

Dreptul austriac este, în principal, un drept scris (*gesetztes*). În schimb, dreptul cutumiar are doar un rol foarte limitat. Hotărârile instanțelor superioare au o mare importanță, definind orientări esențiale pentru aplicarea legii; totuși, această jurisprudență nu este recunoscută în mod oficial ca izvor de drept.

Constituția austriacă stabilește că normele de drept internațional general recunoscute fac parte integrantă din dreptul federal austriac și prevede integrarea **tratatelor internaționale** în sistemul juridic al Austriei (cu sau fără legislație specifică). Nivelul ierarhic al dispozițiilor tratatelor în sistemul juridic intern este determinat de conținutul acestora.

Aprobarea de către *Nationalrat* (Camera inferioară a Parlamentului austriac) a tratatelor internaționale care modifică sau completează Constituția necesită aceleași majorități speciale ca și în cazul legilor constituționale federale. Deciziile privind tratatele de modificare sau completare a legislației fac obiectul aceluiași cerințe ca cele aplicabile în cazul legislației.

În principiu, președintele federal este cel care încheie tratate internaționale la solicitarea guvernului federal sau a ministrului federal împuternicit de guvern în acest sens. Tratatele politice și tratatele care modifică sau completează legislația necesită acordul prealabil al *Nationalrat*. Președintele federal poate împuternici guvernul federal sau membrii relevanți ai acestuia să încheie anumite categorii de tratate internaționale care nu sunt nici politice și nici nu modifică sau completează legislația.

Conform Constituției Austriei, fiecare dintre cele **noău landuri** (*Bundesländer*) se supune nu doar **dreptului constituțional al landului respectiv**, ci și dreptului constituțional federal. Dreptul constituțional al landului nu trebuie să contravină dreptului constituțional federal și, prin urmare, este **subordonat** acestuia din urmă. Cu toate acestea, în principiu, nu există o ordine a precedenței între legile federale și legile landurilor. Începând din 1988, statele au dreptul de a încheia tratate internaționale în materii care intră în sfera lor de competență. Cu toate acestea, guvernul federal continuă să dețină competența în domeniul afacerilor externe.

Tipuri de instrumente juridice – ierarhia normelor

Pentru a putea fi adoptată, legislația constituțională federală necesită o majoritate formată din două treimi din voturile exprimate în *Nationalrat* și un cvorum de cel puțin jumătate din membrii săi. În plus, legislația astfel creată trebuie să fie desemnată în mod explicit drept „lege constituțională” sau „dispoziție constituțională”.

În schimb, o rezoluție privind o dispoziție bazată pe legile federale este valabilă numai cu prezența a cel puțin o treime din membrii *Nationalrat* și cu majoritatea absolută din totalul voturilor exprimate.

1. Principii directoare ale Constituției

Următoarele principii directoare (*Grundprinzipien*) ale Constituției austriece sunt cele mai importante dispoziții din sistemul juridic al țării:

- principiul democratic;
- principiul separării puterilor;
- principiul statului de drept;
- principiul republican;
- principiul federal și
- principiul liberal.

Împreună, aceste principii directoare alcătuiesc așa-numita **ordine constituțională fundamentală** (*verfassungsrechtliche Grundordnung*).

Din punct de vedere constituțional, aceste principii sunt foarte importante. Dacă o **modificare** majoră a **Constituției** duce la renunțarea la unul dintre principiile directoare sau modifică în mod semnificativ relația dintre aceste principii, această modificare este considerată o revizuire cuprinzătoare a Constituției și **necesită organizarea unui referendum.**

2. Dreptul primar și dreptul secundar al UE

Aderarea Austriei la Uniunea Europeană, la 1 ianuarie 1995, a implicat revizuirea cuprinzătoare a Constituției Austriei. De la data aderării, sistemul juridic al Austriei se întemeiază nu numai pe dreptul constituțional austriac, ci și pe dreptul UE (**dualism constituțional**). În general, se consideră că **dreptul UE are prioritate asupra dreptului intern** și a dreptului constituțional federal ordinar, însă nu și asupra principiilor directoare prevăzute de Constituție.

3. Dreptul constituțional federal „ordinar”

Dreptul constituțional stabilește „regulile jocului” în ceea ce privește acțiunile politice, întrucât stabilește:

procedura legislativă;

statutul organelor supreme în stat;

raportul dintre guvernul federal și landuri din perspectivă legislativă și executivă, precum și

controlul acțiunilor guvernamentale de către instanțele de drept public.

4. Legea federală

Conform principiului fundamental al statului de drept prevăzut în Constituție, administrația publică și instanțele au obligația de a respecta legea. Constituția repartizează puterea legislativă între guvernul federal și landuri.

5. Regulamente

Regulamentele (*Verordnungen*) sunt **dispoziții juridice generale adoptate de autoritățile administrative**, care se aplică tuturor subiecților de drept.

Regulamentele de punere în aplicare al căror rol este de a preciza conținutul altor norme juridice mai generale (în principal, legi) pot fi adoptate în virtutea autorizației generale prevăzute de Constituție. Regulamentele pot modifica sau completa legile numai dacă acest lucru este prevăzut în mod expres de Constituție.

6. Decizii

În principal, deciziile (*Bescheide*) sunt acte administrative de aplicare a legii, care se adresează exclusiv persoanelor numite în deciziile respective.

Cadru instituțional

Organele legislative

Constituția repartizează competențele între guvernul federal și landuri, diverse organisme fiind implicate în procesul legislativ.

Nationalrat adoptă legislația federală, de obicei, cu implicarea **Bundesratului** (Camera superioară a Parlamentului austriac). Cei 183 de membri ai *Nationalrat* sunt aleși în mod direct de către cetățeni. În schimb, *Bundesratul* este ales de către consiliile landurilor (*Landtage*). În general, *Bundesratul* are doar dreptul de a introduce o obiecție la un proiect de lege.

Legislația landurilor este adoptată de consiliile landurilor.

Procedura legislativă

Proiectele de lege pot fi depuse la *Nationalrat* de către:

membrii *Nationalrat* (proponere de proiect de lege);

guvernul federal (proiect de lege guvernamental) sau

Bundesrat.

În plus, o inițiativă cetățenească trebuie supusă analizei *Nationalrat* dacă este semnată de 100 000 de alegători sau de o șesime din alegătorii din trei landuri.

În practică, majoritatea **inițiativelor legislative** aparțin **guvernului federal**. Proiectele de legi federale trebuie să fie adoptate în unanimitate de către guvernul federal (în cadrul Consiliului de miniștri). Înainte de aprobare, proiectul de lege federală elaborat de ministrul competent se transmite spre analiză altor organisme, cum ar fi landurile sau alte părți interesate.

După ce sunt adoptate de către *Nationalrat*, proiectele de legi necesită avizul *Bundesratului*. (Proiectele de legi financiare federale nu trebuie să fie trimise *Bundesratului* – suveranitatea federală a *Nationalrat*). Ulterior, cancelarul trimite proiectele de legi președintelui pentru **autentificare**.

Nationalrat poate decide organizarea unui **referendum** cu privire la un proiect de lege. De asemenea, o majoritate a membrilor *Nationalrat* poate solicita organizarea unui referendum. În acest caz, proiectul de lege deja adoptat de *Nationalrat* trebuie aprobat prin referendum înainte de a fi validat. De asemenea, orice revizuire cuprinzătoare a Constituției trebuie să facă obiectul unui referendum.

Președintele certifică, prin semnătura sa, faptul că o lege a fost adoptată în conformitate cu Constituția. Apoi, **legea astfel validată** trebuie să fie contrasemnată de cancelar.

După contrasemnare de către cancelar, legislația federală este publicată în Monitorul Oficial Federal (*Bundesgesetzblatt*). Cu excepția cazului în care legea conține dispoziții exprese privind efectul retroactiv sau care precizează data la care va intra în vigoare (*vacatio legis*), legea **intră în vigoare** începând din ziua următoare publicării în Monitorul Oficial Federal și a apariției acestuia.

O lege poate fi abrogată fie în mod expres (derogare oficială), fie prin adoptarea unei noi legislații al cărei conținut este în contradicție cu dispoziția anterioară (derogare materială), fără a se preciza în mod explicit că dispoziția anterioară nu mai este în vigoare (*lex posterior derogat legi priori*). O lege specială se aplică prioritar față de legile generale (*lex specialis derogat legi generali*). În plus, perioada de valabilitate a unei legi poate fi stabilită încă de la început.

Baze de date juridice

 [Rechtsinformationssystem des Bundes](#) (Sistemul de informații juridice al Republicii Austria), operat de **Ministerul Federal al Afacerilor Digitale și**

Economice, oferă acces online la legislația Austriei.

Accesul la baza de date este gratuit?

Accesul la [Rechtsinformationssystem des Bundes](#) este gratuit.

Scurtă descriere a conținutului

Sistemul de informații juridice al Republicii Austria oferă informații cu privire la:

Dreptul federal

Dreptul federal (versiunea consolidată)

Versiunea autentică a Monitorului Oficial Federal al Austriei (*Bundesgesetzblatt*) începând din 2004

Monitorul Oficial Federal al Austriei, 1945-2003

Monitoarele Oficiale Imperiale și Federale (*Reichs-, Staats- și Bundesgesetzblatt*) 1848-1940

Colecții de legi și regulamente 1740-1848 (extern)

Monitoarele Oficiale ale Germaniei (*Reichsgesetzblatt*) 1919-1945 (extern)

Proiecte de legi (*Begutachtungsentwürfe*)

Proiecte de legi guvernamentale (*Regierungsvorlagen*)

Legislația landurilor

Legislația landurilor (versiunea consolidată)

Monitoarele Oficiale autentice și neautentice ale landurilor (*Landesgesetzblätter*) (diferite perioade)

Dreptul municipal: dispoziții juridice selectate ale municipalităților din următoarele landuri:

Carintia (toate municipalitățile)

Austria Inferioară

Austria Superioară

Salzburg

Stiria

Viena

Hotărâri judecătorești

Curtea Constituțională (*Verfassungsgerichtshof*)

Curtea Administrativă (*Verwaltungsgerichtshof*)

Lista actelor legislative (*Normenliste*) elaborată de Curtea Administrativă Supremă

Hotărâri ale Curții Supreme (*Oberster Gerichtshof*), ale instanțelor regionale superioare (*Oberlandsgerichte*), ale instanțelor regionale (*Landesgerichte*), ale judecătorilor (*Bezirksgerichte*) și ale Instanței supreme pentru patente și mărci comerciale (*Oberste Patent- und Markensenat*), precum și hotărâri internaționale

Curtea Administrativă Federală (*Bundesverwaltungsgericht*)

Instanțele administrative regionale (*Landesverwaltungsgerichte*)

Instanța fiscală federală (*Bundesfinanzgericht*) (extern)

Autoritatea pentru protecția datelor (înainte de 2014: Comisia pentru protecția datelor)

Comisii disciplinare, Comisia disciplinară supremă, Tribunalul pentru recursuri (*Disziplinarkommissionen, Disziplinaroberkommission, Berufungskommission*)

Autoritatea de supraveghere pentru reprezentarea angajaților (*Personalvertretungsaufsichtsbehörde*) (înainte de 2014: Tribunalul de supraveghere pentru reprezentarea angajaților (*Personalvertretungs-Aufsichtskommission*))

Comisiile pentru egalitatea de tratament (*Gleichbehandlungskommissionen*) din 2014

Comisiile pentru egalitatea de tratament (*Gleichbehandlungskommissionen*) din 2008 (extern)

Documentația financiară, Tribunalul financiar independent (*Unabhängiger Finanzsenat*) (extern)

Tribunale administrative independente (*Unabhängige Verwaltungssenaten*) – hotărâri selectate pronunțate între 1991 și 2013

Tribunalul pentru azil (*Asylgerichtshof*) – iulie 2008 până în 2013

Comisia federală independentă pentru azil (*Unabhängiger Bundesasylsenat*) – hotărâri selectate pronunțate între 1998 și sfârșitul lunii iunie 2008

Tribunalul de mediu (*Umweltsenat*) – hotărâri selectate pronunțate între 1994 și 2013

Consiliul federal al comunicării (*Bundeskommunikationssenat*) – hotărâri selectate pronunțate între 2001 și 2013

Organisme pentru controlul achizițiilor (*Vergabekontrollbehörden*) – hotărâri selectate pronunțate până în 2013

Hotărâri ale Curții Supreme și ale Curții de Casație pronunțate în materie civilă și penală (1885-1897) (extern)

Colecția hotărârilor pronunțate de Curtea Imperială Austriacă (*Reichsgericht*) 1869-1918 (extern)

Colecția hotărârilor pronunțate de Curtea Administrativă Austriacă (*Verfassungsgerichtshof*) 1919-1979 (extern)

Colecția hotărârilor pronunțate de Curtea Administrativă Austriacă (*Verfassungsgerichtshof*) 1876-1934 (extern)

Alte proclamații:

Regulamentul privind examinarea măștrilor artizani și examenele de competențe profesionale în temeiul Codului industrial (*Gewerbeordnung*)

Dispoziții oficiale privind sistemul de asigurare socială – obligatorii din 2002

Planuri de infrastructură pentru sistemul de sănătate (ÖSG, RSG)

Buletine veterinare oficiale (OVb) din 15.9.2004

Circulare generale (Erlässe)

Circulare emise de ministerele federale

Directive și circulare emise de Ministerul federal al Finanțelor (extern)

Circulare emise de Ministerul federal al Muncii, Afacerilor Sociale, Sănătății și Protecției Consumatorilor (*Bundesministerium für Arbeit, Soziales, Gesundheit und Konsumentenschutz*) în chestiuni legate de asigurările sociale (extern)

Legi austriece

Unele texte de legi austriece sunt disponibile și în limba engleză.

Informații suplimentare

Informații suplimentare pot fi consultate pe site-ul web al [Rechtsinformationssystem des Bundes](#).

Ultima actualizare: 17/07/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Dreptul statului membru - Polonia

Această pagină prezintă informații privind sistemul juridic din Polonia.

Polonia este o republică cu formă democratică de guvernământ. Puterea legislativă este investită în Parlament, care este alcătuit din camera inferioară –

Sejm - și camera superioară – **Senatul**. Puterea executivă este investită în **Președintele Republicii Polone** (Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej) și în

Consiliul de Miniștri (Rada Ministrów). Puterea judiciară este investită în instanțe și tribunale.

Sistemul juridic din Polonia este bazat pe sistemul juridic continental (**tradiția dreptului civil**). Instanțele de drept comun din Polonia sunt **curțile de apel** (sądy apelacyjne), **instanțele provinciale** (okręg - sądy okręgowe) și **instanțele districtuale** (rejon - sady rejonowe). Aceste instanțe au competența de a audia cauze de drept penal, cauze de drept civil, cauze de dreptul familiei și tutela, cauze de drept al muncii și cauze privind asigurările sociale.

Administrația judiciară este subordonată Înaltei Curți Administrative (Naczelny Sąd Administracyjny), care deține controlul judiciar asupra administrației publice.

 Curtea Supremă (Sąd Najwyższy) este organul judiciar central suprem al Republicii Polone și, astfel, cea mai înaltă curte de apel. Atribuțiile principale ale Curții Supreme sunt administrarea justiției în Polonia (împreună cu instanțele de drept comun, administrative și militare), tratarea cazurilor de casare ca o cale extraordinară de atac și adoptarea de rezoluții privind interpretarea legislației.

Tribunalul Constituțional (Trybunał Konstytucyjny) este un organ al sistemului judiciar. Are competența de a decide asupra:

conformității constituționale a unei legi adoptate
conflictelor de competență între organele administrației centrale
conformității obiectivelor și activităților partidelor politice cu Constituția
plângerilor constituționale depuse de cetățeni.

Versiunea în limba engleză a Legii care guvernează Tribunalul Constituțional și a altor legi sunt disponibile pe site-ul web al **Tribunalului Constituțional din Polonia**.

Izvoare de drept

Izvoarele de drept în Polonia sunt Constituția, statutele, acordurile internaționale ratificate și regulamentele. Constituția este considerată cel mai important izvor de drept din Polonia. Aceasta cuprinde informații privind sistemul de drept din Polonia, organizarea instituțională, sistemul judiciar și autoritățile locale. De asemenea, include și libertățile și drepturile politice. Constituția care are în prezent caracter obligatoriu a fost adoptată în 1997. Textul Constituției Poloneze este disponibil pe site-ul web al **Camerei Inferioare a Parlamentului din Polonia (Sejm)** în limbile poloneză, engleză, germană, franceză și rusă.

Tipuri de instrumente legislative – descriere

Statutele (ustawy) sunt instrumente cu caracter obligatoriu universal care reglementează aspecte importante. Orice aspect poate face obiectul statutelor. În anumite cazuri, Constituția impune obligația de a reglementa o anumită chestiune printr-un statut: de exemplu, bugetul sau statutul juridic al cetățenilor.

În conformitate cu Constituția Poloneză, unele din **acordurile internaționale** (umowy międzynarodowe), înainte de a fi ratificate, trebuie să fie confirmate de un statut, care trebuie să fie adoptat de parlament și semnat de Președinte. Acestea includ chestiuni precum alianțe; tratate politice sau militare; libertățile, drepturile și obligațiile cetățenești; calitatea de membru în organizații internaționale, precum și alte aspecte reglementate de Constituție.

Regulamentele (rozporządzenia) sunt adoptate de către organele guvernamentale prevăzute în Constituție, conform puterilor conferite de statut.

Consiliul Miniștrilor are dreptul să adopte **rezoluții** (uchwały) de natură internă care au caracter obligatoriu numai pentru unitățile organizatorice care sunt subordonate instituției care adoptă rezoluția; acestea nu pot oferi temeiul juridic pentru deciziile luate în legătură cu cetățenii, persoanele juridice și alți subiecți.

Organele administrației publice locale și autoritățile descentralizate ale guvernului central, în baza abilitării conferite de un statut, pot adopta acte **locale** (akty prawa miejscowego) care se aplică în domeniile de administrare ale acestora.

Ierarhizarea normelor

Constituția reprezintă izvorul principal de legislație în Polonia. Alte norme, conform ierarhiei Constituției poloneze sunt: acordurile internaționale ratificate, regulamentele, directivele și deciziile Uniunii Europene, statutele, ordinele și actele autorităților locale.

Cadru instituțional

Instanțele responsabile cu adoptarea normelor juridice

Puterea legislativă este exercitată de către Sejm și Senat, în cele două camere ale **Parlamentului din Polonia**. Membrii sunt aleși pentru **mandate de patru ani**

. Dreptul de inițiativă legislativă aparține deputaților, Senatului, Președintelui Republicii Polone și Consiliului de Miniștri. De asemenea, acest drept revine unui grup de **cel puțin 100 000 de cetățeni** care dețin și dreptul de a vota la alegerile pentru Sejm.

Sejm dezbate proiectele de legi prin intermediul a trei lecturi. Atunci când un proiect de lege a fost adoptat de către Sejm și Senat, acesta este trimis Președintelui pentru a fi semnat. Președintele, înainte de a semna proiectul de lege, poate să îl înainteze Tribunalului Constituțional pentru a decide cu privire la conformitatea acestuia cu Constituția.

Consiliul de Miniștri asigură punerea în aplicare a **statutelor**, adoptă **regulamente**, încheie **acorduri internaționale care trebuie ratificate** și aprobă sau denunță **alte acorduri internaționale**.

Procesul de luare a deciziilor

Inițiere

Legislația poate fi inițiată de către deputați, Senat, Președintele Republicii Polone, Consiliul de Miniștri și de către un grup de cel puțin 100 000 de cetățeni care au drept de vot la alegerile pentru Sejm.

În majoritatea cazurilor, proiectele de lege sunt înaintate de către Consiliul de Miniștri sau deputați.

Un proiect de lege, împreună cu motivarea aferentă, trebuie să fie transmis **Președintelui Sejm-ului** (Marszałek Sejmu), care îl transmite Președintelui Republicii, Senatului și Președintelui Consiliului de Miniștri (primul ministru).

Dezbateri

Sejm dezbate proiectele de legi în cadrul a trei lecturi. Proiectele de legi sunt analizate și de comisiile specializate ale Sejm-ului și ale Senatului.

Adoptare

În termen de 30 zile de la depunerea proiectului de lege, Senatul trebuie să îl adopte fără amendamente, să îl adopte cu amendamente sau să decidă respingerea completă a acestuia. **Sejm** poate respinge toate amendamentele Senatului numai cu votul majorității absolute în prezența a cel puțin jumătate din numărul legal de deputați.

Proclamare

După finalizarea procedurii în Sejm și în Senat, Președintele Sejm trebuie să înainteze Președintelui Republicii proiectul de lege adoptat pentru a fi semnat. Președintele Republicii trebuie să semneze un proiect de lege în termen de 21 de zile de la înaintarea acestuia și trebuie să dispună promulgarea în Jurnalul oficial al Republicii Polone (Dziennik Ustaw). Peste paisprezece zile legea intră în vigoare. Cu toate acestea, **data intrării în vigoare** poate fi stabilită și în textul proiectului de lege. Conform sistemului juridic din Polonia, o lege poate fi abrogată numai printr-o altă lege. Data la care actul sau legea va ieși din vigoare trebuie inclusă în textul actului sau al legii.

Baze de date juridice

Puteți găsi acte juridice care datează încă din anul 1918 pe site-ul web al **Bazei de date juridice din Polonia (Sejm)**, împreună cu o listă a acestor acte.

Accesul la baza de date este **gratuit**.

Ultima actualizare: 10/12/2012

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Dreptul statului membru - Portugalia

Această pagină vă oferă informații despre sistemul juridic din Portugalia.

1 Instrumente sau izvoare de drept care instituie norme de drept

Următoarele sunt considerate în mod tradițional izvoare de drept în Portugalia:

legi constituționale - care cuprind însăși Constituția Portugaliei, diverse legi constituționale și legi de modificare a Constituției;

„normele și principiile de drept internațional general sau comun”, „normele stabilite în acorduri internaționale ratificate sau aprobate corespunzător”, „norme emise de organismele competente ale organizațiilor internaționale la care Portugalia este parte [...], cu condiția să se prevadă astfel în tratatele de înființare respective” și „dispozițiile tratatelor care reglementează Uniunea Europeană și normele emise de instituțiile acesteia în exercitarea responsabilităților ce le revin” – articolul 8 din Constituție;

legi ordinare, care includ legi adoptate de Adunarea Republicii, decrete-lege emise de guvern și decrete legislative regionale adoptate de adunările legislative ale regiunilor autonome Azore și Madeira;

instrumente echivalente legilor, precum acte de aprobare a convențiilor, tratatelor sau acordurilor internaționale, decizii general obligatorii ale Curții Constituționale prin care se declară neconstituționalitatea sau ilegalitatea unor măsuri, contracte colective de muncă și alte instrumente colective ce reglementează relațiile de muncă;

regulamente sau instrumente legislative cu un statut inferior legilor, al căror scop este să completeze legile și să ofere un nivel suplimentar de detalii în vederea aplicării sau punerii în aplicare a acestora. Sunt incluse aici decrete de punere în aplicare, regulamente, decrete, decrete regionale de punere în aplicare, decizii, norme, ordine ministeriale de punere în aplicare, ordine executive, regulamente ale poliției emise de guvernatorii civili, precum și ordine și regulamente municipale.

2 Alte izvoare de drept

Părerile diferă în ceea ce privește admisibilitatea și importanța altor izvoare din afara sferei puterii politice a statului pentru crearea de legi scrise, în funcție de modul în care sunt privite izvoarele: ca mijloc de instituire a normelor de drept, ca mijloc de publicare a unor astfel de norme sau ambele. Uneori se face distincția între izvoarele directe și cele indirecte, evitându-se astfel unele dintre dificultățile determinate de diferențele de abordare.

În general, următoarele sunt considerate posibile izvoare de drept:

cutuma, cu alte cuvinte adoptarea repetată și uzuală a unei anumite conduite considerate în general obligatorie. Aceasta poate fi privită ca izvor de drept numai în anumite domenii. Normele instituite în acest mod se regăsesc, de exemplu, în domeniul dreptului internațional public (de exemplu, principiul imunității de jurisdicție a statelor străine), al dreptului internațional privat și al dreptului administrativ;

jurisprudența, adică setul de principii care reies în urma hotărârilor și deciziilor pronunțate de instanțe; în unele cercuri, aceasta nu este considerată un izvor autentic de drept, ci prezintă importanță numai în măsura în care dezvăluie sensul dispozițiilor juridice, prin oferirea de soluții la problemele de interpretare, soluții care pot fi urmate în alte cazuri, în funcție de greutatea argumentelor logice și tehnice pe care se bazează. Unii autori includ în această categorie nu numai hotărârile instanțelor în cauze specifice, ci și hotărârile judecătorești cu forță de lege (decizii general obligatorii ale Curții Constituționale) deoarece, din punctul lor de vedere, toate acestea sunt instrumente care, de fapt, instituie legi general aplicabile;

echitatea, prin care instanțele sunt împuternicite să formuleze norme de drept corespunzătoare trăsăturilor specifice ale cauzelor individuale aflate în analiză, bazându-se pe principiile generale ale justiției și pe conștiința etică a judecătorului. „Instanțele pot decide pe baza principiului echității numai atunci când: (a) există o dispoziție juridică prin care se permite acest lucru; (b) există un acord între părți și recursul la o instanță superioară este posibil; (c) părțile au convenit în prealabil să se bazeze pe echitate” – articolul 4 din Codul civil;

uzanța, cu alte cuvinte, practici sociale repetate care nu sunt considerate obligatorii, dar care sunt privite ca fiind importante în contextul actelor juridice, în special în formalizarea raporturilor juridice, îndeosebi în domeniul comerțului. Uzanța poate fi luată în considerare de instanțe dacă legea prevede astfel și dacă nu este „contrară principiilor bunei credințe” – articolul 3 din Codul civil. Prin urmare, normele de drept nu pot fi instituite independent prin uzanță și mulți nu consideră uzanța ca izvor autentic de drept;

doctrina, sau opiniile juriștilor, nu ar trebui privită ca izvor autentic de drept, deși joacă un rol important în dezvoltarea științifică și tehnică a cunoștințelor de drept și are repercusiuni importante asupra rezultatului final al activității celor responsabili de interpretarea și aplicarea normelor de drept.

3 Ierarhia izvoarelor de drept

Atunci când se face trimitere la ierarhia legilor, se vizează de fapt statutul relativ al diferitelor instrumente, cu alte cuvinte, poziția acestora pe o scară ordonată.

În acest sens, unii argumentează că o ierarhie nu poate fi stabilită decât prin metoda creației. Conform acestei opinii, ierarhia nu se bazează pe statutul relativ al normelor de drept, ci este stabilită doar de izvoarele care le-au dat naștere acestora.

Indiferent de opinia adoptată, se poate întocmi o ordine a precedenței.

Ordinea ierarhică a diferitelor izvoare enumerate în secțiunea 1 este următoarea:

Constituția și legile constituționale;

normele și principiile de drept internațional general sau comun și acordurile internaționale [respectiv toate instrumentele la care se face referire în secțiunea 1, litera (b)];

legile și decretele-lege;

decretele legislative regionale;

instrumentele cu un efect echivalent legilor;

regulamentele.

4 Procedurile de punere în vigoare a normelor internaționale în Portugalia

Instrumentele legislative internaționale sunt transpuse în dreptul portughez în conformitate cu următoarele principii prevăzute în articolul 8 din Constituția portugheză:

„normele și principiile de drept internațional general sau comun fac parte integrantă din legislația portugheză”;

„normele stipulate în acorduri internaționale ratificate sau aprobate corespunzător intră în vigoare în legislația națională portugheză după publicarea oficială și rămân în vigoare atât timp cât sunt obligatorii pentru statul portughez la nivel internațional”;

„normele emise de organismele competente ale organizațiilor internaționale din care Portugalia face parte intră în vigoare direct în legislația națională portugheză, cu condiția ca acest aspect să se precizeze în tratatele de instituire respective”;

„dispozițiile tratatelor care reglementează Uniunea Europeană și normele emise de instituțiile acesteia în exercitarea responsabilităților ce le revin se aplică în dreptul național portughez în conformitate cu dreptul Uniunii și cu respectarea principiilor fundamentale ale unui stat de democratic bazat pe statul de drept.”

5 Diversele autorități abilitate să adopte norme de drept

Autoritățile abilitate să adopte norme de drept sunt Adunarea Republicii, guvernul, guvernele regionale și adunările legislative din Azore și Madeira, autoritățile locale și anumite autorități administrative.

6 Procesul de adoptare a acestor norme de drept

Adoptarea normelor variază în funcție de procedurile specifice pe care fiecare organism responsabil de adoptarea acestora trebuie să le respecte. Diferitele tipuri de instrumente legislative sunt, așadar, generate prin procese diferite. Două dintre procedurile formale cele mai importante de adoptare a normelor de drept sunt descrise în continuare.

Procedura cea mai complexă, care presupune implicarea Adunării Republicii, cuprinde următoarele etape:

inițiativa legislativă: „competența de a iniția legi le revine membrilor, grupurilor parlamentare și guvernului și, de asemenea, sub rezerva termenilor și condițiilor prevăzute de lege, grupurilor de electori înregistrați. Competența de a iniția legi referitoare la regiunile autonome îi revine adunării legislative regionale respective.” [articolul 167 alineatul (1) din Constituție];

admiterea inițială, publicarea, înregistrarea, atribuirea unui număr și evaluarea: această etapă presupune analizarea admisibilității proiectului de lege, publicarea textului în Monitorul Oficial al Adunării Republicii, procesarea administrativă și, în cele din urmă, evaluarea conținutului;

dezbaterile și aprobarea: această etapă presupune organizarea unei dezbateri cu privire la subiecte generale, a unei alte dezbateri cu privire la aspecte specifice, votarea proiectului de lege, în integralitatea sa, votarea aspectelor specifice și votul final general. Proiectul de lege poate fi promulgat prin majoritate simplă, prin majoritate absolută sau prin majoritate calificată.

Controlul exercitat de președintele republicii în termenul legal, după care președintele poate fie să promulge textul propus, fie să își exercite dreptul de veto.

În acest al doilea caz, măsura este dezbătută din nou de către Adunarea Republicii. Dacă votul se confirmă sau dacă se aduc modificări, textul este retransmis președintelui în vederea promulgării, care trebuie să se efectueze într-un termen prestabilit. Președintele republicii este responsabil de „promulgarea legilor, a decretelor-lege și a decretelor de reglementare, dispunând publicarea acestora și semnând rezoluții ale Adunării Republicii prin care se aprobă acordurile internaționale și alte decrete guvernamentale.” [articolul 134 litera (b) din Constituție]

publicarea: după promulgarea textului, președintele dispune publicarea noii legi în Monitorul Oficial al Republicii Portugheze.

Procedura prin care guvernul adoptă legi cuprinde următoarele etape principale:

inițiativa legislativă: proiectul de lege este prezentat de biroul ministrului vizat;

ancheta: în această etapă, ministrul care propune proiectul de lege trebuie să solicite avize, iar organismele prevăzute de Constituție și de lege trebuie consultate;

evaluarea preliminară și detaliată: după aprobarea inițială, propunerile sunt analizate și evaluate;

aprobarea: deși nu este necesar ca anumite tipuri de legi să fie aprobate de Consiliul de Miniștri, acesta este, de obicei, organismul competent să aprobe proiectul de lege;

controlul: „în termen de 40 de zile de la primirea oricărui decret guvernamental în vederea adoptării, [...] președintele republicii fie promulgă decretul, fie își exercită dreptul de veto. În acest din urmă caz, președintele informează în scris guvernul cu privire la motivele sale.” [articolul 136 alineatul (4) din Constituție];

publicarea textului final în Monitorul Oficial al Republicii Portugheze.

7 Procedurile de punere în vigoare a normelor naționale

„Legile devin obligatorii numai după publicarea lor în Monitorul Oficial.” „După publicare, acestea intră în vigoare la expirarea perioadei prevăzute în legile respective sau, dacă nu se prevede o astfel de perioadă, după termenul prevăzut în legile speciale” (articolul 5 din Codul civil).

Articolul 2 din Legea nr. 74/98 din 11 noiembrie 1998, în formularea sa actuală, prevede următoarele:

„1. Instrumentele legislative și alte acte de natură generală intră în vigoare la data prevăzută în acestea; în niciun caz nu intră în vigoare la data publicării.”

„2. Dacă nu se stabilește niciun termen, actele la care se face trimitere la alineatul (1) intră în vigoare pe întregul teritoriu portughez și în străinătate în a cincea zi de la publicare.”

„4. Perioada la care se face trimitere la alineatul (2) începe din ziua imediat următoare publicării pe site-ul internet gestionat de *Imprensa Nacional Casa da Moeda, SA*.”

8 Mijloace de soluționare a posibilelor conflicte între diferitele norme de drept

Cel mai important rol în această privință îi revine Curții Constituționale, care trebuie să ateste neconstituționalitatea oricărui norme ce contravin Constituției portugheze sau principiilor consacrate în aceasta.

Când analizează diverse cauze ce le sunt prezentate, instanțele nu pot aplica dispoziții care contravin Constituției sau principiilor ce derivă din aceasta.

În cadrul procesului de interpretare desfășurat în vederea evaluării faptelor supuse analizei, instanțele trebuie să soluționeze orice conflict apărut între diferitele norme de drept, ținând cont în orice moment de ierarhia izvoarelor prezentată mai sus. Astfel, acestea trebuie să ia în considerare sistemul, ca întreg unificat, fără a recunoaște discrepanțe sau inconsecvențe, în special de natură logică sau semantică, punând în balanță circumstanțele care stau la baza adoptării normelor și a condițiilor specifice predominante în momentul desfășurării procedurilor. Acest proces impune întotdeauna o minimă corespondență a termenilor, chiar și imperfect exprimați, cu abordarea legislației și presupunând că legiuitorul a optat pentru „cele mai judicioase” soluții și că a putut „să își exprime intențiile în termeni corespunzători” (articolul 9 din Codul civil).

În ceea ce privește conflictele dintre normele de drept internațional privat, vă rugăm să consultați fișa informativă privind „Dreptul aplicabil”.

Baze de date juridice

 Digesto este baza de date juridică oficială a Portugaliei și cuprinde Monitorul Oficial (*Diário da República*).

Digesto — sistem integrat de informații juridice

Digesto a fost înființat prin Rezoluția Consiliului de Miniștri nr. 48/92 din 31 decembrie 1992 și cuprinde:

actele legislative publicate în prima și a doua serie a Monitorului Oficial.

informații juridice gratuite, integrate, detaliate și actualizate, mai exact:

perioada de valabilitate, data de intrare în vigoare și observații referitoare la acte publicate în prima serie a Monitorului Oficial începând din 5 octombrie 1910 și diverse documente din deceniile anterioare, precum și acte din a doua serie a Monitorului Oficial procesat de PCMLEX (baza de date centrală a sistemului Digesto);

toate informațiile relevante, cum ar fi dispoziții de abilitare, regulamente, legislații de punere în aplicare, amendamente propuse și puse în aplicare, dreptul comunitar aplicabil, orientări administrative emise de Direcția Generală Buget, jurisprudență și instrumente colective de reglementare a relațiilor de muncă; accesul la alte trei baze de date: LEGAÇOR – baza de date legislativă a regiunii Azore, REGTRAB – baza de date specifică pentru regulamentele din domeniul muncii și DGO-DOUT – bază de date specifică ce cuprinde circularele și avizele emise de Direcția Generală Buget.

accesul, prin interoperabilitatea cu bazele de date juridice ale Ministerului Justiției, ale Biroului Procurorului General (PGR) și ale Parlamentului portughez (prin baza sa de date, AP – *Atividade Parlamentar*), la jurisprudența creată de instanțele principale, la avizele PGR și la toate lucrările pregătitoare cu privire la legi de la începutul procesului legislativ până la publicare.

Monitorul Oficial Electronic (*Diário da República Eletrónico* – DRE)

Potrivit Decretului-Lege nr. 83/2016 din 16 decembrie 2016, Monitorul Oficial este un serviciu public care oferă acces gratuit și universal, publicat exclusiv online. Acest serviciu public este furnizat de *Imprensa Nacional-Casa da Moeda, S. A.* (INCM), care publică Monitorul Oficial pe site-ul său web. Utilizatorii dispun de acces gratuit, universal și pot consulta, tipări, îndeosăria și căuta conținutul actelor legislative publicate în prima și a doua serie a Monitorului Oficial, în format electronic.

Serviciul furnizat de Monitorul Oficial electronic trebuie să includă:

textul juridic al actelor care necesită publicarea în Monitorul Oficial, în conformitate cu Constituția și cu legea, mai exact cu Legea nr. 74/98 din 11 noiembrie 1998, modificată și republicată prin Legea nr. 43/2014 din 11 iulie 2014.

un instrument pentru consultarea actualizată a textului consolidat al legislației relevante (textul consolidat nu are valoare juridică);

un instrument pentru traducerea termenilor juridici;

un instrument pentru căutarea cu cuvinte-cheie a actelor care necesită publicarea în Monitorul Oficial;

informații juridice prelucrate și sistematizate în mod corespunzător;

interconectarea cu bazele de date sectoriale care furnizează informații juridice suplimentare, mai exact jurisprudența, dreptul comunitar, orientări administrative și doctrina;

trimiterea gratuită pe conturile de e-mail ale utilizatorilor înregistrați a cuprinsurilor primei și celei de a doua serii a Monitorului Oficial.

Linkuri utile:

 [Monitorul Oficial - Portugalia](#)

Ultima actualizare: 13/09/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Dreptul statului membru - România

Această pagină prezintă informații privind sistemul juridic din România și o privire de ansamblu asupra legislației din România.

Izvoare de drept

Izvoarele de drept în România sunt:

Constituția României;

legi adoptate de Parlament (legi constituționale, legi organice și legi ordinare);

decretele Președintelui României;

acte normative ale Guvernului (ordonanțe, ordonanțe de urgență, hotărâri);

acte normative emise de administrația publică centrală (ordine ale ministrului, instrucțiuni și regulamente);

acte normative emise de organele administrației publice locale (Consiliul Județean, Consiliul Local, Consiliul General al Municipiului București);

legislația UE (regulamente, directive);

tratate internaționale la care România este parte.

Tipuri de instrumente legale – descriere

Cadrul juridic din România include următoarele instrumente juridice:

Constituția reprezintă legea supremă în România. Aceasta reglementează structura României ca stat național, unitar și indivizibil, raporturile dintre puterea executivă, legislativă și judecătorească, precum și dintre organismele Statului, cetățeni și persoanele juridice.

legile constituționale emană de la puterea constituuantă – adică de la adunarea constituuantă care a fost aleasă și convocată în acest scop.

legile organice reglementează domeniile de importanță majoră pentru Stat, cum ar fi frontierele țării, cetățenia română, stema țării și sigiliul statului, regimul juridic al proprietății și al moștenirii, organizarea și desfășurarea referendumului; infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora, organizarea și funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, a instanțelor judecătorești, a Ministerului Public și a Curții de Conturi, drepturile persoanelor vătămate de o autoritate publică, apărarea țării, organizarea organismelor guvernamentale, partidele politice.

legile ordinare reglementează toate celelalte domenii care nu sunt acoperite de legea organică. O lege ordinară nu poate amenda sau modifica o normă superioară, cum ar fi o lege organică sau Constituția.

În cazuri speciale (vacanță parlamentară) anumite domenii, stabilite de Parlament, pot fi reglementate, pe baza delegării legislative, prin **ordonanțe ale Guvernului**. Ordonanțele se emit în temeiul unei legi speciale de abilitare, în limitele și în condițiile prevăzute de aceasta. În situații de urgență, Guvernul poate emite ordonanțe de urgență în orice domeniu, dacă se consideră necesar.

hotărârile Guvernului stabilesc modul în care legile vor fi efectiv puse în aplicare sau alte aspecte organizatorice privind implementarea acestora.

acte normative emise de administrația publică centrală (ordine și instrucțiuni) se emit numai pe baza și în executarea legilor, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului.

acte ale autorităților administrative autonome

acte normative emise de autoritățile administrației publice locale (Consiliul Județean, Consiliul Local, Consiliul General al Municipiului București)

reglementează domeniile care intră în aria de competență a autorităților administrației publice locale.

Alte izvoare de drept

Jurisprudența CEDO și jurisprudența instanțelor UE.

Deși jurisprudența națională nu reprezintă un izvor de drept, hotărârile pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea asigurării interpretării uniforme a anumitor prevederi legale reprezintă veritabile izvoare secundare de drept. De asemenea, Deciziile Curții Constituționale care produc efecte *erga omnes* și nu *inter partes litigantes* pot fi privite ca izvoare secundare de drept.

Potrivit prevederilor art. 1 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, sunt izvoare ale dreptului civil legea, **uzanțele și principiile generale ale dreptului**. Prin uzanțe se înțelege obiceiul (cutuma) și uzurile profesionale.

Prevederile menționate stabilesc următoarele reguli pentru aplicarea uzanțelor ca izvor de drept:

În cazurile neprevăzute de lege se aplică uzanțele, iar în lipsa acestora, dispozițiile legale privitoare la situații asemănătoare, iar când nu există asemenea dispoziții, principiile generale ale dreptului.

În materiile reglementate prin lege, uzanțele se aplică numai în măsura în care legea trimite în mod expres la acestea.

numai uzanțele conforme ordinii publice și bunelor moravuri sunt recunoscute ca izvoare de drept.

partea interesată trebuie să facă dovada existenței și a conținutului uzanțelor. Uzanțele publicate în culegeri elaborate de către entitățile sau organismele autorizate în domeniu se prezumă că există, până la proba contrară.

Ierarhia normelor

Ierarhia normelor din România este următoarea:

Constituția română și legile constituționale se află pe prima poziție în ierarhia normelor juridice. Toate celelalte acte normative trebuie să fie în conformitate cu acestea;

legile organice se află pe locul doi în ierarhia juridică. Parlamentul adoptă legile organice cu majoritate calificată;

legile ordinare reprezintă al treilea tip de norme juridice. Parlamentul adoptă legile ordinare cu majoritate simplă. O lege ordinară nu poate amenda sau modifica legile organice sau Constituția;

ordonanțele Guvernului reprezintă al patrulea tip de norme.

hotărârile Guvernului reprezintă al cincilea tip de norme din ierarhia juridică;

actele normative emise de administrația publică centrală și de autoritățile administrative autonome reprezintă al șaselea tip de norme din ierarhia juridică;

actele normative emise de organele administrației publice locale (Consiliul Județean, Consiliul Local, Consiliul General al Municipiului București) ocupă ultima poziție în ierarhia normelor.

Cadrul instituțional

Instituțiile responsabile de adoptarea normelor legale

Conform Constituției, statul este fondat pe principiile constituționale democratice de **separare a puterilor, de echilibru și control al puterilor în stat** (legislativă, executivă și judecătorească).

Puterea este de asemenea împărțită între Parlament, Guvern și autoritățile judiciare și exercitată de acestea. Curtea Constituțională, Avocatul Poporului din România, Curtea de Conturi și Consiliul Legislativ garantează, de asemenea, echilibrul puterii între autoritățile publice și cetățeni.

Parlamentul reprezintă organul suprem de reprezentare a cetățenilor și singura autoritate legislativă a țării. Acesta este format din [Camera Deputaților](#) și [Senat](#). În principiu, **puterea legislativă** aparține exclusiv Parlamentului, dar în anumite cazuri, acesta împarte această funcție cu [executivul \(Guvernul\)](#) și electoratul (cetățenii).

[Guvernul](#) poate emite ordonanțe, pe baza unei legi specifice de împuternicire adoptată de Parlament. În cazuri excepționale de urgență care trebuie tratate urgent, guvernul poate, de asemenea, emite ordonanțe de urgență.

Procesul de adoptare a legislației

Procesul de adoptare a legislației este compus din trei etape:

1. Etapa guvernamentală sau etapa pre-parlamentară se referă la:

elaborarea la nivel guvernamental a proiectului de act normativ;
supunerea proiectului dezbaterii publice, în condițiile legii;
avizarea Consiliului Legislativ, interministerială și a altor instituții avizatoare;
adoptarea la nivel guvernamental a proiectului.

2. Etapa parlamentară se referă la:

transmiterea proiectului de lege uneia dintre Camere (Camera Deputaților sau Senatul ca primă Cameră), în funcție de competența stabilită de Constituția României

dezbaterea și adoptarea raportului/ avizului asupra proiectului de lege în cadrul comisiilor parlamentare permanente (în anumite situații pot fi constituite și comisii speciale)

în sesiunea plenară prima Cameră sesizată cu dezbaterea proiectului se pronunță asupra proiectelor de lege și propunerilor legislative cu care este sesizată, în termen de 45 de zile de la data prezentării acestora în Biroul permanent.

pentru coduri și alte legi de complexitate deosebită, termenul este de 60 de zile de la data prezentării în Biroul permanent.

în cazul ordonanțelor de urgență ale Guvernului, termenul este de 30 zile.

în cazul depășirii acestor termene, proiectul de lege sau propunerea legislativă se consideră că a fost adoptată și se înaintează Camerei Deputaților, care va decide definitiv.

Proiectele de lege/propunerile legislative sunt supuse ulterior votului (aprobat sau respinse), fiind înaintate Camerei decizionale (Camera Deputaților sau Senatul), care va adopta forma finală a actului normativ.

3. Etapa post-parlamentară se referă la:

controlul constituțional al legii (controlul *a priori*) (Curtea Constituțională confirmă compatibilitatea legii cu Constituția). Această verificare poate fi solicitată de către [Președintele României](#), de Președintele uneia dintre Camere, de Guvern, de Înalta Curte de Casație și Justiție, de Avocatul Poporului din România sau de cel puțin 50 de deputați sau 25 de senatori, cât și ex-officio asupra inițiativelor de revizuire a Constituției.

În cele din urmă, **legea este promulgată** de către Președinte în termen de 20 de zile de la primirea acesteia. În cazul în care Președintele solicită reexaminarea legii (o singură astfel de solicitare este posibilă) sau examinarea constituționalității acesteia, legea va fi promulgată în termen de 10 zile de la primirea acesteia, după reexaminarea acesteia sau după primirea confirmării din partea Curții Constituționale a faptului că legea în cauză este conformă cu Constituția.

Legea intră în vigoare în termen de trei zile de la publicarea acesteia în Monitorul Oficial al României, Partea I, sau la o dată ulterioară menționată în lege.

Baze de date juridice

a) [Portalul legislativ](#), gestionat de Ministerul Justiției, este un sistem informațional de legislație care permite accesul rapid, liber și neîngrădit al oricărei persoane interesate la legislația națională în formă actualizată și consolidată. Aplicația legislativă este interconectată cu portalul european comun al legislațiilor naționale [N-Lex](#).

Portalul legislativ a fost dezvoltat de Ministerul Justiției în cadrul unui proiect ce a beneficiat de finanțare nerambursabilă din Fondul Social European, prin Programul Operațional *Dezvoltarea Capacității Administrative*.

Baza de date este actualizată zilnic, aceasta oferind acces la peste 150 000 de acte normative din 1989 până în prezent, precum și la o serie de acte relevante anterioare.

Căutarea în baza de date se poate face după criterii multiple, precum:

cuvinte din titlu;

cuvinte din text;

tipul documentului;

numărul documentului;

tipul și numărul publicației oficiale;

data publicării;

emitentul actului normativ etc.

b) O altă [bază de date juridice din România](#), proiectată, administrată și actualizată de Consiliul Legislativ furnizează accesul public și gratuit la legislația României.

Aceasta reprezintă versiunea online a *Repertoriului legislației României®* – evidența oficială a legislației României, care permite cunoașterea exactă și corectă a situației juridice a fiecărei legi, la diferite momente istorice.

Baza de date acoperă o perioadă cuprinsă între 1864 și până în prezent.

Interogarea datelor se poate realiza în funcție de următoarele criterii:

categorii / tipul actului normativ;

număr;

anul (perioada) emiterii;

intervalul publicării;

publicația oficială (tip, număr, an);

cuvintele-cheie în titlu;

starea actului (în vigoare, ieșite din vigoare);

alte criterii (normative, individuale / publicate, nepublicate).

Sistemul intranet al **Consiliului Legislativ** găzduiește o bază de date completată cu informații juridice de detaliu necesare în activitatea specifică de avizare a proiectelor de acte normative sau pentru furnizarea informațiilor utile desfășurării procesului legislativ.

c) De asemenea, o altă [bază de date](#) juridice (organizată diferit) poate fi accesată de pe site-ul web al [Camerei Deputaților](#) (una dintre camerele Parlamentului). Căutările pot fi efectuate în funcție de:

tipul actului normativ;

număr;

dată;

autoritatea publică care a emis actul normativ;

data publicării și cuvintele-cheie (prezente atât în titlu cât și în textul principal al actului).

Este accesul la baza de date gratuit?

Da, accesul la baza de date este **gratuit**.

Ultima actualizare: 17/10/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Dreptul statului membru - Slovenia

Această pagină oferă informații despre sistemul juridic din Slovenia.

Izvoare de drept

Tipuri de instrumente juridice – descriere

În sistemul juridic din Republica Slovenia se adoptă norme juridice abstracte atât la nivel național, cât și la nivel local. Instrumentele juridice la nivel național sunt Constituția (*ustava*), legile/actele juridice (*zakoni*) și regulamentele de punere în aplicare; acestea se împart în două categorii principale: decrete (*uredbe*), traduse uneori ca regulamente) și norme (*pravilniki*).

Consiliile locale adoptă în principal ordonanțe (*odloki*).

Sistemul juridic din Slovenia nu recunoaște precedentul judiciar ca izvor de drept obligatoriu, ceea ce înseamnă că instanțele inferioare (*nižja sodišča*) nu sunt obligate în mod oficial să respecte hotărârile instanțelor superioare (*višja sodišča*). Cu toate acestea, instanțele inferioare respectă și urmează, în general, jurisprudența instanțelor superioare și a Curții Supreme (*Vrhovno sodišče*).

Curtea Supremă, reunită în ședință plenară, poate adopta **avize juridice de principiu** (*načelna pravna mnenja*) privind aspecte importante pentru aplicarea uniformă a legilor/actelor juridice. În temeiul Legii privind instanțele (*Zakon o sodiščih*), avizele juridice de principiu sunt obligatorii numai pentru completele Curții Supreme și pot fi modificate numai cu ocazia unei noi ședințe plenare. Cu toate acestea, instanțele inferioare respectă, în general, avizele juridice de principiu, iar Curtea Supremă, în jurisprudența acesteia, solicită să se țină seama în mod corespunzător de citarea de către o parte a unui aviz juridic deja adoptat în materie.

Legile/actele juridice și alte reglementări trebuie să respecte principiile general acceptate ale dreptului internațional și tratatele care sunt obligatorii pentru Slovenia (în conformitate cu articolul 8 din Constituție). Tratatelor internaționale ratificate și publicate trebuie să fie aplicate direct. Conform poziției Curții Constituționale din Slovenia (*Ustavno sodišče*), tratatele internaționale se situează deasupra dispozițiilor legislației în ierarhia actelor juridice. Tratatelor internaționale ratificate sunt integrate în sistemul juridic intern, creând astfel drepturi și obligații pentru persoanele fizice și juridice din țară (cu condiția să fie direct aplicabile).

Sistemul juridic sloven aparține familiei juridice continentale și este un sistem de drept civil, ceea ce înseamnă că dreptul cutumiar (*common law*) nu face parte, ca atare, din sistemul juridic. Cu toate acestea, dreptul cutumiar este recunoscut într-o anumită măsură de dreptul sloven. De exemplu, conform articolului 12 din Codul privind obligațiile (*Obligacijski zakonik*), care reglementează contractele dintre persoanele fizice și juridice, deprinderile, uzanțele și practicile de afaceri stabilite între părți sunt luate în considerare la evaluarea acțiunii necesare și a efectelor acesteia asupra relațiilor obligatorii ale entităților comerciale.

În exercitarea funcției judiciare, un judecător trebuie să respecte Constituția, legile/actele juridice, principiile generale ale dreptului internațional și tratatele internaționale ratificate și publicate. Legea privind instanțele prevede că, în cazul în care o chestiune de drept civil nu poate fi soluționată pe baza reglementărilor în vigoare, judecătorul trebuie să țină cont de reglementările care se aplică în cauze similare. Dacă, în pofida acestui fapt, soluția rămâne echivocă din punct de vedere juridic, judecătorul trebuie să ia o hotărâre pe baza principiilor generale ale ordinii juridice interne. În această privință, judecătorul trebuie să acționeze în conformitate cu tradiția juridică și cu principiile consacrate ale jurisprudenței. Judecătorul trebuie să acționeze întotdeauna ca și cum i s-ar prezenta un număr nelimitat de cauze de același tip.

Ierarhia normelor

Toate normele juridice trebuie să fie conforme cu Constituția. Legile/actele juridice și alte reglementări trebuie să respecte principiile general acceptate ale dreptului internațional și tratatele care sunt obligatorii pentru Slovenia (în conformitate cu articolul 8 alineatul (1) din Constituție). În plus, regulamentele de punere în aplicare și ordonanțele locale trebuie să fie conforme cu legile/actele juridice.

Actele generale emise pentru exercitarea autorității publice (*splošni akti za izvrševanje javnih pooblastil*) trebuie să fie conforme cu Constituția, cu legile /actele juridice și cu regulamentele de punere în aplicare.

Actele individuale și acțiunile autorităților de stat, ale autorităților comunității locale și ale factorilor de decizie locali trebuie să se bazeze pe o lege/un act juridic sau o reglementare juridică adoptată.

În ceea ce privește preeminența dreptului Uniunii Europene, Constituția oferă fundamentul pentru acceptarea întâietății acestuia în sistemul juridic sloven, prevăzând că actele juridice și deciziile adoptate în cadrul organizațiilor internaționale către care Slovenia și-a transferat parțial exercitarea drepturilor suverane (în acest caz, Uniunea Europeană) trebuie aplicate în Slovenia în conformitate cu reglementarea juridică a organizațiilor respective.

Cadru instituțional

Instituții competente pentru adoptarea normelor

Legile/actele juridice sunt adoptate de camera inferioară a parlamentului bicameral sloven, **Adunarea Națională** (*Državni zbor*). În conformitate cu articolele 80 și 81 din Constituție, Adunarea Națională este formată din 90 de deputați care îi reprezintă pe cetățenii Sloveniei. Un număr de 88 de deputați sunt aleși prin vot universal, egal, direct și secret. În Adunarea Națională trebuie întotdeauna ales un deputat din comunitatea națională italiană și unul din cea maghiară de către membrii comunităților respective. Adunarea Națională este aleasă pentru un mandat de patru ani.

Decretele sunt emise de **guvern** (*Vlada*), în timp ce **normele** sunt emise de diferiții **miniștri** din cadrul guvernului. În conformitate cu articolele 110-119 din Constituție, guvernul este format dintr-un prim-ministru (*predsednik vlade*) și miniștri. În cadrul sferei lor de competență, guvernul și miniștrii individuali sunt independenți și responsabili în fața Adunării Naționale, care îi poate pune sub acuzare (în fața Curții Constituționale), le poate acorda un vot de încredere sau îi poate destitui prin interpelare. Prim-ministrul este ales de Adunarea Națională, iar ulterior acesta propune miniștrii, care vor fi numiți (și destituiți) de Adunarea Națională.

Curtea Constituțională joacă un rol esențial în cadrul instituțional, întrucât aceasta poate anula legile/actele juridice, regulamentele de punere în aplicare și ordonanțele locale pe care le consideră neconstituționale. De asemenea, aceasta emite avize cu privire la constituționalitatea tratatelor internaționale și hotărăște în legătură cu plângerile constituționale individuale ale cetățenilor nedreptățiți, care îi pot fi înaintate după epuizarea tuturor celorlalte căi de atac. Ordonanțele locale sunt adoptate de consiliile locale (*občinski sveti, mestni sveti*), care sunt alese în mod direct de locuitorii unei municipalități.

Procesul de luare a deciziilor

Adoptarea legilor/actelor juridice poate fi propusă Adunării Naționale de către guvern, de deputați individuali din Adunarea Națională, de camera superioară a Parlamentului – Consiliul Național (*Državni svet*) sau de 5 000 de alegători. Conform regulamentului (*Poslovník Državnega zbora*), procedura uzuală în Adunarea Națională constă în trei lecturi ale legii/actului juridic propus.

În plus, regulamentul prevede o procedură accelerată, de urgență. În conformitate cu articolul 86, Adunarea Națională poate adopta o hotărâre dacă este prezentă o majoritate a deputaților și dacă legea/actul juridic este adoptat cu o majoritate de voturi ale deputaților prezenți, cu excepția cazului în care se stipulează o altfel de majoritate. Consiliul Național se poate opune unei legi/unui act juridic adoptat, iar Adunarea Națională poate să nu țină seama de un astfel de veto prin votul unei majorități a tuturor deputaților.

Referendumul legislativ (*Zakonodajni referendum*) (astfel cum este definit la articolul 90 din Constituție) este reglementat de Legea privind referendumul și inițiativa publică (*Zakon o referendumu in o ljudski iniciativi*) și poate fi instituit de Adunarea Națională însăși sau, în urma unei cereri din partea Consiliului Național, de o treime din deputați sau de 40 000 de alegători. Alegătorii au posibilitatea de a confirma sau de a respinge legea/actul juridic adoptat de Adunarea Națională înainte de a fi promulgat de **președintele Republicii** (*Predsednik republike*).

Președintele Republicii trebuie să promulge o lege/un act juridic adoptat în termen de opt zile de la adoptare. În conformitate cu articolul 154 din Constituție, toate normele trebuie să fie publicate înainte de a putea intra în vigoare. Normele juridice adoptate de instituțiile de stat sunt publicate în Monitorul Oficial al Republicii Slovenia (*Uradni list Republike Slovenije*; UL RS), în timp ce ordonanțele și alte reglementări locale sunt publicate în monitoarele locale.

Amendamentele aduse Constituției sunt adoptate printr-o procedură specială prevăzută în Constituție. O propunere de modificare a Constituției poate fi înaintată de 20 de deputați din Adunarea Națională, de guvern sau de 30 000 de alegători. O astfel de propunere poate fi aprobată de Adunarea Națională cu o majoritate de voturi reprezentând două treimi din deputații prezenți, însă un amendament poate fi adoptat numai dacă două treimi din numărul total de deputați votează în favoarea acestuia. Articolul 87 din Constituție stipulează că drepturile și obligațiile cetățenilor și ale altor persoane pot fi stabilite de Adunarea Națională a Republicii Slovenia numai prin lege.

Regulamentele și deciziile UE emise de instituțiile UE sunt aplicabile în mod direct în Republica Slovenia. Acestea nu trebuie ratificate și publicate în UL RS pentru a fi valabile.

Tratatele internaționale la care a aderat Republica Slovenia intră în vigoare după ratificarea acestora de către Adunarea Națională printr-o procedură specifică. Tratatele internaționale sunt ratificate prin adoptarea unei legi prezentate de către guvern. O lege privind ratificarea unui tratat internațional este adoptată cu majoritatea simplă de voturi a deputaților prezenți, cu excepția cazurilor în care Constituția sau o altă lege prevede altfel.

Baze de date juridice

Sistemul de informații juridice (*Pravno-informacijski sistem – PIS*)

 Sistemul de informații juridice – Registrul reglementărilor ale Republicii Slovenia (*Register predpisov Republike Slovenije*) oferă linkuri către culegerea de reglementări ale altor organe de stat și către UL RS.

Legislația Adunării Naționale (*Zakonodajna državna zbornica*)

Baza de date **Legislația Adunării Naționale** conține textele tuturor legilor/actelor juridice și ale altor acte aflate în curs de dezbatere de către Adunarea Națională. Printre acestea se numără:

texte consolidate ale legilor/actelor juridice (*prečiščena besedila zakonov*) – texte consolidate la nivel oficial ale legilor/actelor juridice adoptate după data de 29 noiembrie 2002 și publicate în UL RS, precum și texte consolidate neoficial începând cu data de 17 iunie 2007;

legi/acte juridice adoptate (*sprejeti zakoni*) – legi/acte juridice adoptate de Adunarea Națională și publicate în UL RS de la declararea independenței la data de 25 iunie 1991;

acte adoptate (*sprejeti akti*) – acte adoptate de Adunarea Națională și publicate în UL RS începând cu data de 28 noiembrie 1996;

proiecte de legi/acte juridice (*predlogi zakonov*) – proiecte de legi/acte juridice supuse dezbaterii în cadrul mandatului actual al Adunării Naționale (baza de date conține, de asemenea, proiecte de legi/acte adoptate care nu au fost încă publicate în UL RS);

lecturi ale legilor/actelor juridice (*obravnavne zakonov*) (finalizarea procedurii) – arhiva tuturor lecturilor unei legi/unui act juridic supus dezbaterii în cadrul Adunării Naționale după data de 28 noiembrie 1996;

proiecte de acte (*predlogi aktov*) – proiecte de acte supuse dezbaterii în cadrul mandatului actual al Adunării Naționale (baza de date conține, de asemenea, proiecte de acte adoptate care nu au fost încă publicate în UL RS);

lecturi ale actelor (*obravnavne aktov*) (finalizarea procedurii) – arhiva tuturor lecturilor unui act supus dezbaterii în cadrul Adunării Naționale după data de 28 noiembrie 1996;

proiecte de ordonanțe (*predlogi odlokov*) – proiecte de ordonanțe supuse dezbaterii în cadrul mandatului actual al Adunării Naționale (baza de date conține, de asemenea, proiecte de ordonanțe adoptate care nu au fost încă publicate în UL RS);

lecturi ale ordonanțelor (obrnave odlokov) (finalizarea procedurii) – arhiva tuturor lecturilor unei ordonanțe supuse dezbaterii în cadrul Adunării Naționale după data de 28 noiembrie 1996;

Monitorul Oficial al Republicii Slovenia (Uradni list Republike Slovenije; UL RS)

Toate reglementările naționale sunt publicate oficial în [Monitorul Oficial al Republicii Slovenia](#). Toate documentele sunt publicate online.

Linkuri conexe

[Legislația Adunării Naționale](#)

[Sistemul de informații juridice](#)

[Monitorul Oficial al Republicii Slovenia \(UL RS\)](#)

Ultima actualizare: 20/07/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Dreptul statului membru - Slovacia

Această pagină vă oferă informații despre sistemul juridic din Slovacia.

Pe pagina [Rețeaua judiciară europeană: ordinea juridică în justiția civilă](#) puteți găsi informații privind ordinea juridică în Slovacia.

Izvoare de drept

Tipuri de instrumente juridice – descriere

Termenul „izvoare de drept” este utilizat cu trei înțelesuri:

izvoare de drept în sens material – izvoare de drept materiale;

izvoare de drept în sens epistemologic – izvoare de cunoaștere a dreptului;

izvoare de drept în sens formal – izvoare de drept formale.

Pe baza modalității în care au luat naștere normele juridice și a formei pe care o îmbracă în raport cu obligativitatea acestora, se disting, în mod tradițional, următoarele izvoare de drept:

cutuma;

precedentul (jurisprudența);

legile;

tratatele legislative;

principiile generale de drept;

bunul simț;

lucrări contemporane, literatură juridică și avize ale experților;

tratate internaționale, în cazul în care acestea sunt integrate în mod corespunzător în ordinea juridică a Republicii Slovacă.

Ierarhia normelor de drept

Unul dintre principiile de bază ale ordinii juridice slovacă este ierarhia normelor. Înțelegerea corectă a acestuia, atât în ceea ce privește practica legislativă, cât și punerea în aplicare, este esențială din punctul de vedere al legalității. Cu toate acestea, ierarhia normelor nu este doar o chestiune de simplă preeminență logică sau de subordonare. Ierarhia este legată de întreaga noțiune a **autorității legitime** și include, de asemenea, imperativul categoric potrivit căruia un act legislativ poate fi elaborat doar de un organism autorizat de lege în acest sens – în limitele legii și ale propriei competențe legislative.

Legislația este clasificată în funcție de criteriul cunoscut sub denumirea de „forță juridică”. **Forța juridică** se referă la caracteristicile legislației, un act legislativ fiind subordonat altui act legislativ (respectiv, un act legislativ cu forță juridică superioară) sau un act legislativ derivând dintr-un alt act legislativ care are o forță juridică mai mare. În situații care implică acte legislative cu forță juridică diferită, dispoziția cu o forță juridică inferioară nu trebuie să contravină celei cu o forță juridică superioară, în timp ce dispoziția cu forță juridică superioară poate avea preeminență asupra celei dintâi.

În funcție de nivelul forței juridice, legislația poate fi clasificată ierarhic după cum urmează:

Legislație primară (legi)

legi constituționale (întotdeauna primare);

legi (primare sau derivate din legi constituționale).

Legislație secundară (legislație subordonată)

reglementări guvernamentale – întotdeauna secundare;

legislația organelor guvernamentale centrale – întotdeauna secundară;

legislația organelor entităților autonome (autorități) – primară sau secundară;

legislația adoptată în circumstanțe excepționale de alte autorități decât organele guvernamentale – întotdeauna secundară.

În sistemul dispozițiilor juridice, atunci când o anumită lege are întâietate, aceasta înseamnă, de fapt, că toate celelalte dispoziții juridice trebuie să decurgă din legea respectivă, să fie compatibile și să nu contravină acesteia. Aceasta înseamnă că, în practică, într-o situație în care o dispoziție juridică aflată la un nivel inferior al ierarhiei contravine unei dispoziții superioare, aceasta din urmă este cea care trebuie respectată.

Cadru instituțional

Instituții competente pentru adoptarea legislației

Organele și autoritățile enumerate mai jos au competența de a adopta acte legislative (organe de legiferare):

Consiliul Național al Republicii Slovacă – Constituția, legi constituționale, legi, tratate internaționale superioare legilor, tratate internaționale cu putere de lege;

guvernul Republicii Slovacă – reglementări guvernamentale;

ministerele și alte organe guvernamentale centrale – decizii de punere în aplicare, decrete de punere în aplicare și măsuri;

adunările municipale și orășenești – reglementări cu aplicare generală;

autoritățile municipale și orășenești și organe guvernamentale locale – reglementări cu aplicare generală.

Procesul legislativ

Etapele procesului legislativ:

prezentarea unui proiect de lege – inițiativa legislativă;

dezbateri proiectului de lege;

votul (hotărârea privind proiectul de lege);

semnarea proiectului de lege adoptat;

promulgarea (publicarea) actului legislativ.

Procesul de luare a deciziilor

Procesul legislativ

Prezentarea unui proiect de lege – inițiativa legislativă

În temeiul articolului 87 alineatul (1) din Legea nr. 460/1992 (Constituția Republicii Slovace), proiectele de lege pot fi prezentate de:

comitetele Consiliului Național al Republicii Slovace;
membrii Consiliului Național al Republicii Slovace;
guvernul Republicii Slovace.

Proiectele de lege sunt prezentate pe secțiuni, fiind însoțite de un preambul.

Dezbaterea proiectului de lege

În conformitate cu regulamentul de procedură al Consiliului Național al Republicii Slovace (Legea nr. 350/1996), proiectele de lege fac obiectul a trei lecturi:

Prima lectură implică o dezbatere generală pe fond sau ceea ce este cunoscut drept „filosofia” proiectului de lege. În cadrul acestei lecturi nu se pot propune amendamente sau completări.

În cadrul celei de a doua lecturi, proiectul de lege este discutat de comitetul (comitetele) Consiliului Național căruia (căroră) i-a (le-a) fost atribuit. Fiecare proiect de lege trebuie să fie analizat de Comitetul constituțional, în special pentru a asigura **compatibilitatea acestuia cu Constituția Slovaciei**, legile constituționale, tratatele internaționale cu caracter obligatoriu pentru Republica Slovacă, legile și dreptul UE. Ulterior, **se pot propune amendamente și completări**, acestea fiind votate după încheierea discuțiilor în cadrul comitetului. Din acest motiv, diferitele poziții trebuie consolidate înainte ca proiectul de lege să fie dezbătut în cadrul Consiliului Național al Republicii Slovace. Proiectul de lege este înaintat Consiliului Național al Republicii Slovace, de îndată ce **Comitetul de coordonare aprobă raportul comun al comitetelor printr-o rezoluție specială**. Acest raport stă la baza dezbaterii și votului în cadrul Consiliului Național al Slovaciei privind proiectul de lege în cadrul celei de a doua lecturi.

Cea de a treia lectură este rezervată doar acelor dispoziții ale proiectului de lege vizate de amendamentele și completările aprobate în cadrul celei de a doua lecturi. La cea de a treia lectură, singurele modificări pe care le pot propune deputații în Parlament sunt corectarea greșelilor de redactare legislativă și a greșelilor gramaticale sau de ortografie. Amendamentele și completările care urmăresc să elimine orice altă greșală trebuie propuse de cel puțin 30 de membri ai Consiliului Național al Republicii Slovace. După dezbaterea acestora, proiectul de lege în ansamblul său este supus votului.

Votul (hotărârea privind proiectul de lege)

Pentru adoptarea unei legi, **o majoritate absolută a membrilor prezenți trebuie să voteze în favoarea acesteia**.

Constituția poate fi modificată și se pot abroga articole individuale din aceasta numai cu votul majorității calificate, ceea ce reprezintă trei cincimi dintre toți membrii Consiliului Național al Republicii Slovace (3/5 din 150).

Consiliul Național al Republicii Slovace îndeplinește condițiile de cvorum în cazul în care cel puțin jumătate dintre membrii săi sunt prezenți.

Semnarea proiectului de lege adoptat

Proiectul de lege adoptat este semnat de:

președintele Republicii Slovace;
purtătorul de cuvânt al Consiliului Național al Republicii Slovace;
prim-ministrul Republicii Slovace.

Această etapă a procedurii implică verificarea conținutului, a corectitudinii procedurale și a formei finale a proiectului de lege adoptat. Prin semnarea acestuia, acești funcționari constituționali de cel mai înalt nivel aprobă formularea legii.

Președintele are dreptul de „veto provizoriu” și poate refuza să semneze o lege adoptată, motivând conținutul necorespunzător al acesteia. În acest caz, președintele trebuie să returneze legea adoptată, împreună cu observațiile sale, Consiliului Național al Republicii Slovace în vederea unei noi dezbateri. Legea returnată trece apoi prin etapele celei de a doua și celei de a treia lecturi. În acest stadiu, Consiliul Național al Republicii Slovace poate – însă nu este obligat – să țină seama de observațiile președintelui. Consiliul Național al Republicii Slovace poate respinge „dreptul de veto provizoriu”, votând din nou în favoarea legii, caz în care legea trebuie promulgată, chiar fără semnătura președintelui.

Promulgarea (publicarea) actului legislativ

Promulgarea reprezintă ultima etapă a procesului legislativ. Legislația aplicabilă pe întreg teritoriul țării este publicată oficial în Colecția actelor legislative (*Zbierka zákonov*) a Republicii Slovace; publicarea intră în competența Ministerului Justiției din Slovacia. Colecția actelor legislative este instrumentul de publicare al Republicii Slovace. Colecția actelor legislative este emisă în format electronic și pe suport de hârtie. Versiunea electronică și versiunea pe hârtie a Colecției actelor legislative au aceleași efecte juridice și conținut identic. Versiunea electronică a Colecției actelor legislative este disponibilă gratuit prin intermediul portalului Slov-Lex.

Intrarea în vigoare/momentul producerii efectelor

Legislația intră în vigoare la data promulgării sale în Colecția actelor legislative.

Legislația produce efecte în cea de a 15-a zi după promulgarea în Colecția actelor legislative, cu excepția cazului în care aceasta stipulează o dată ulterioară de producere a efectelor.

Alte legi devin obligatorii la data promulgării lor în Colecția actelor legislative.

Mijloace de soluționare a conflictelor dintre diferitele izvoare de drept

Un instrument normativ cu forță juridică inferioară nu poate să contravină instrumentului normativ cu forță juridică superioară.

Un instrument normativ poate fi modificat sau abrogat doar de un instrument normativ având forță juridică egală sau superioară.

În practică, regula soluționării incompatibilității dintre legislații având aceeași forță juridică este aceea că actul legislativ mai recent îl abrogă sau îl modifică pe cel mai vechi sau că o normă specifică abrogă sau modifică o normă generală.

Curtea Constituțională a Republicii Slovace analizează și hotărăște dacă:

legile respectă Constituția;

reglementările guvernamentale și dispozițiile juridice cu aplicare generală adoptate de ministere și de alte organe publice centrale respectă Constituția, legile constituționale și legile;

reglementările cu aplicare generală emise de organele entităților autonome respectă Constituția și legile;

dispozițiile juridice cu aplicare generală emise de organele locale ale administrației centrale respectă Constituția, legile și alte dispoziții juridice cu aplicare generală;

dispozițiile juridice cu aplicare generală respectă tratatele internaționale promulgate în modul prevăzut pentru promulgarea legilor.

În cazul în care Curtea Constituțională hotărăște că există o incompatibilitate între dispozițiile juridice, aceste dispoziții – sau părți ori norme ale acestora – încetează să mai producă efecte. În cazul în care organele care au elaborat dispozițiile nu le adaptează în termenul legal după pronunțarea hotărârii, astfel încât să respecte instrumentele de nivel superior relevante, dispozițiile – sau părți ori norme ale acestora – încetează să mai fie în vigoare.

Baze de date juridice

Baza de date Slov-Lex a Ministerului Justiției din Republica Slovacă

Portalul Ministerului Justiției „Colecția electronică a actelor legislative (Slov-Lex)” are la bază două sisteme informatice interconectate:

eZbierka (eColecție) – un sistem informatic care pune la dispoziție, în format electronic, texte legislative obligatorii consolidate, precum și alte standarde pentru cei care fac obiectul legii;

eLegislativa (eLegislație) – un sistem informatic de gestionare a proceselor pentru toate etapele procesului legislativ, echipat cu instrumente de editare avansate pentru legiuitori.

Beneficii pentru grupurile-țintă:

Principiul juridic fundamental potrivit căruia toți oamenii cunosc legea aplicabilă și în vigoare și își cunosc drepturile și obligațiile este tot mai dificil de aplicat în practică din cauza volumului și a complexității tot mai mari a legislației. Proiectul Slov-Lex va ajuta la îmbunătățirea punerii în aplicare a acestui principiu prin asigurarea accesului efectiv pentru toți la legislația în vigoare:

cetățeni – în special, secțiunea eZbierka a proiectului va aduce beneficii sub forma accesului îmbunătățit sub aspect formal și material la legislația în vigoare, în mod gratuit, și va spori gradul de conștientizare cu privire la legislația nouă;

practicienii în domeniul dreptului – vor beneficia de acces permanent la legislația în vigoare și de posibilitatea de a fi notificați în cazul adoptării unor noi legi în Republica Slovacă sau în Uniunea Europeană, atât la nivel general, cât și în mod specific în ceea ce privește legislația care reglementează domeniile în care sunt specializați;

antreprenori – de asemenea, vor beneficia de acces permanent și gratuit la legislația în vigoare și de posibilitatea de a li se aduce la cunoștință noi legi slovace sau ale Uniunii Europene, atât la nivel general, cât și în mod specific în ceea ce privește legislația care reglementează domeniile în care își desfășoară activitatea; mediul de reglementare îmbunătățit va crea condiții mai favorabile pentru întreprinderi și va reduce sarcina administrativă pentru activitățile comerciale;

autorități locale și regionale – vor beneficia de acces permanent și gratuit la izvoarele legislației în vigoare, ceea ce va contribui la reducerea sarcinii lor administrative (obligația solicitantă din punct de vedere administrativ și al costurilor de a oferi acces în zilele lucrătoare la Colecția de acte legislative, legată de o înregistrare și de arhivarea unei copii pe suport de hârtie a Colecției), înlocuind obligația împovărătoare de a oferi acces asistat la Colecția de acte legislative în zilele lucrătoare;

administrații publice – pe de o parte, proiectul va oferi acces permanent și gratuit la izvoarele legislației în vigoare și, pe de altă parte, va reduce sarcina administrativă și, prin urmare, costul financiar al procesului legislativ, oferind și posibilitatea de îmbunătățire a executării sarcinilor în domeniile legiferării și punerii în aplicare a legislației Uniunii Europene;

autorități judiciare – vor beneficia de acces permanent și rapid la legislația în vigoare în orice zi, precum și de posibilitatea trimerilor din hotărâri judecătorești la legislația în vigoare la un moment dat, ceea ce va elimina, cel puțin parțial, activitățile de rutină și va spori eficiența muncii judecătorilor și a funcționarilor din justiție;

autorități legislative – vor putea utiliza un instrument eficient pentru elaborarea legislației și pentru administrarea procesului legislativ, care va reduce, într-o anumită măsură, birocrăția împovărătoare și le va permite să se concentreze mai mult pe conținutul propunerilor în așteptare.

Linkuri conexe

 [Portalul juridic și informațional Slov-Lex](#)

Ultima actualizare: 10/11/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Dreptul statului membru - Finlanda

Această pagină vă oferă informații privind sistemul juridic din Finlanda.

Izvoare de drept

Termenul „izvoare de drept” se referă la sursele unde pot fi găsite normele legislative. În Finlanda, anumite izvoare de drept sunt naționale iar altele sunt internaționale. Anumite surse sunt scrise iar altele sunt nescrise. Un rezumat privind toate sursele de drept este prezentat mai jos.

Tipuri de instrumente legale – descriere

Izvoare de drept naționale

Cele mai importante surse naționale de drept sunt legile scrise. Termenul „legi”, în acest context, ar trebui să fie interpretat în sens larg, însemnând Constituția, legile ordinare (cunoscute și ca legi ale Parlamentului), decrete, fie că sunt emise de către Președintele Republicii, de către Consiliul de Miniștri sau ministere, și norme legislative emise de autoritățile de rang inferior. Normele legislative emise de autoritățile de rang inferior și decretele pot fi emise numai cu respectarea Constituției sau a unei legi ordinare, care în mod normal specifică organismul sau autoritatea de stat autorizată să emită o astfel de normă.

În situația în care nu există nicio lege scrisă, capitolul 1 articolul 11 din Codul de procedură prevede ca sursa de drept să fie cutuma. Pentru a fi obligatorie, cutuma trebuie să fie echitabilă. Normele cutumiare datează din cele mai vechi timpuri, iar semnificația curentă a acesteia nu este foarte exactă. În prezent, „cutuma” se referă în principal la anumite practici stabilite care sunt aplicate, de exemplu, în cadrul activităților comerciale. Deoarece reglementările stipulate în legislația scrisă sunt, la ora actuală, destul de cuprinzătoare, astăzi cutuma este rar relevantă ca sursă de drept. Cu toate acestea, în anumite domenii precum dreptul contractual, dreptul cutumiar ocupă o poziție destul de importantă chiar și în prezent.

Lucrările legislative pregătitoare și hotărârile judecătorești reprezintă, de asemenea, surse de drept. Lucrările legislative pregătitoare oferă informații despre intenția legiuitorului și, din acest motiv, astfel de documente sunt folosite pentru interpretarea legislației. Dintre diferitele hotărâri judecătorești, cele mai importante, ca surse de drept, sunt cele ale instanțelor superioare, și anume Curtea Supremă și Curtea Supremă Administrativă. Hotărârile acestor două curți se numesc precedente. Cu toate că precedentele nu sunt obligatorii din punct de vedere legal, acestea au o importanță deosebită în practică. Hotărârile altor instanțe pot fi surse de drept la fel de importante. Într-adevăr, în cazul în care hotărârea emisă de o instanță inferioară este definitivă, practica instanței inferioare poate avea o importanță deosebită din punct de vedere practic.

Jurisprudența, principiile legale generale și argumentele de fapt sunt considerate, de asemenea, surse de drept naționale. Responsabilitatea specifică a jurisprudenței este de a cerceta conținutul sistemului juridic – interpretarea și clasificarea normelor juridice – motiv pentru care aceasta este considerată, de asemenea, sursă de drept. Mai mult, principiile juridice generale și argumentele practice, pot fi considerate surse de drept. Așa cum se va arăta mai jos, poziția acestor surse în ierarhia surselor de drept este inferioară poziției celorlalte surse menționate anterior.

Izvoare de drept internaționale și legislația Uniunii Europene

Acordurile internaționale și alte obligații internaționale la care s-a angajat Finlanda reprezintă surse de drept obligatorii în Finlanda. Practica organismelor internaționale care pun în aplicare astfel de acorduri, reprezintă, de asemenea, o importantă sursă de drept. Un exemplu de sursă de drept din această categorie este Convenția Consiliului Europei privind Drepturile Omului; practica Curții Europene a Drepturilor Omului este astfel relevantă în ceea ce privește interpretarea Convenției.

Ca membru al Uniunii Europene, Finlanda se supune actelor cu putere de lege, regulamentelor și directivelor acesteia. Acestea se numără printre cele mai importante tipuri de acte legislative ale Uniunii Europene. Regulamentele sunt direct aplicabile tuturor statelor membre iar acestea trebuie să pună în aplicare directivele Uniunii. Prin urmare, lucrările preliminare în cadrul adoptării legislației pot avea o oarecare relevanță în ceea ce privește modul în care dreptul UE este interpretat, chiar dacă respectiva relevanță este în mod evident mult mai redusă decât cea a lucrărilor pregătitoare pentru legislația națională.

Alte instrumente UE de reglementare sunt obligatorii pentru Finlanda în aceeași măsură în care acestea sunt obligatorii și pentru alte state membre.

Hotărârile Curții de Justiție a Comunităților Europene sunt de asemenea importante ca sursă de drept, întrucât acestea fac parte din corpur legislației UE.

Ierarhia normelor

În mod obișnuit, sursele de drept din Finlanda sunt împărțite în surse superioare cu forță juridică obligatorie, surse inferioare cu forță juridică obligatorie și surse admisibile. Legile și cutuma sunt surse superioare cu forță juridică obligatorie. Prin urmare, acestea ocupă cea mai înaltă poziție în ierarhie. Este datoria oficială a autorităților de aplicare a legislației de a le respecta; ignorarea acestora este considerată conduită necorespunzătoare în exercitarea funcției. Ierarhia legislației naționale este următoarea:

Constituția

legile ordinare (legile Parlamentului)

decrete emise de Președintele Republicii, Consiliul de Miniștrii și miniștrii

norme legislative emise de autoritățile de rang inferior.

Sursele de drept inferioare cu forță juridică obligatorie, și anume cele care ocupă un loc inferior în ierarhie, cuprind lucrările legislative pregătitoare și hotărârile judecătorești. Nerespectarea acestor surse nu are drept rezultat sancționarea autorității responsabile de punerea în aplicare pentru comportament necorespunzător în exercitarea funcției, dar crește probabilitatea de contestare a unei hotărâri în fața unei instanțe superioare. Sursele admisibile ale categoriilor de legislație includ jurisprudența, principiile legale generale și argumentele de fapt. Sursele de drept admisibile nu sunt obligatorii, dar pot fi folosite în vederea susținerii unui argument și, în consecință, în vederea consolidării motivelor ce stau la baza unei hotărâri.

Acordurile internaționale ocupă aceeași poziție ierarhică ca a instrumentului folosit pentru transpunerea respectivelor acorduri în Finlanda. Astfel, dacă un acord internațional este transpus prin intermediul unei legi, prevederile acordului ocupă poziția ierarhică a prevederilor respectivei legi. Cu toate acestea, în cazul în care o obligație internațională este transpusă în temeiul unui decret, prevederile sale au rangul ierarhic al prevederilor decretului. Normele de transpunere sunt, prin urmare, similare prevederilor naționale având același rang ierarhic.

Cadru instituțional

Instituțiile responsabile cu adoptarea normelor legale

Conform Constituției finlandeze, puterea legislativă din Finlanda îi revine Parlamentului. Parlamentul adoptă toate legile ordinare și stabilește, de asemenea, amendamentele la Constituție. Legile sau normele de bază adoptate de Parlament pot învesti cu autoritate anumite alte organisme în vederea emiterii de norme legislative cu privire la anumite chestiuni. Pe baza unei astfel de autorizări, Președintele Republicii, guvernul și un ministru pot emite decrete. Dacă nu există prevederi care să specifice persoana care trebuie să emită un decret, acesta este emis de guvern. În anumite împrejurări, o autoritate de rang inferior poate fi de asemenea autorizată, prin intermediul unei legi, să emită norme legislative cu privire la anumite chestiuni. Această procedură se aplică atunci când există motive specifice legate de obiectul respectivelor norme și atunci când relevanța materială a normelor respective nu necesită ca acestea să fie stabilite printr-o lege sau un decret. De asemenea, domeniul de aplicare a unei astfel de autorizări trebuie să fie clar definit. Niciun alt organism în afară de cele menționate mai sus nu este autorizat să emită norme legislative obligatorii.

Procesul de luare a deciziilor

Adoptarea și intrarea în vigoare a normelor legislative

Pentru ca legislația să fie adoptată, aceasta trebuie să fie prezentată Parlamentului pentru dezbateri, ca propunere de guvern sau ca inițiativă a unui membru al Parlamentului. Propunerile de guvern sunt elaborate în cadrul ministerelor, fiind discutate ulterior în sesiunea plenară a guvernului. Ulterior, hotărârea de a prezenta propunerea de guvern în fața Parlamentului este luată în sesiunea prezidențială.

În Parlament, o propunere de guvern este, mai întâi, supusă dezbaterilor preliminare, după care este atribuită unei comisii parlamentare în vederea evaluării. Comisia audiază experți și întocmește un raport cu privire la propunerea guvernului. Chestiunea este apoi transmisă sesiunii plenare a Parlamentului, în cadrul căreia raportul comisiei parlamentare reprezintă baza discuțiilor. Hotărârea de a adopta o lege este exprimată în sesiunea plenară a Parlamentului după două lecturi ale acesteia. Parlamentul poate adopta o lege fără modificări, cu modificări sau o poate respinge. În consecință, hotărârea finală privind soarta unei legi revine Parlamentului. Legile ordinare sunt adoptate în Parlament pe baza unei majorități simple, în timp ce un amendament al Constituției necesită majoritatea stipulată.

După aprobarea propunerii legislative de către Parlament, aceasta este transmisă Președintelui Republicii în vederea aprobării. Legea intră în vigoare la data prevăzută în proiectul de lege, dar nu înainte de a fi publicată în Monitorul Oficial, „*Statutes of Finland*”.

Decretele emise de către Președintele Republicii, de către guvern sau de către un ministru sunt pregătite în cadrul ministerului care se ocupă de respectiva chestiune. În cazul decretelor prezidențiale, Președintele Republicii ia decizia de a emite un decret pe baza unei propuneri prezentate de guvern. Emiterea decretelor guvernamentale este stabilită în cadrul sesiunilor plenare ale guvernului, iar emiterea decretelor ministeriale este stabilită de ministerele implicate. Toate decretetele sunt publicate în Monitorul Oficial al Finlandei. Un decret intră în vigoare în la data menționată în același decret, dar în niciun caz nu intră în vigoare înainte de publicarea acestuia în Monitorul Oficial al Finlandei.

Normele legislative emise de autoritățile de rang inferior – care, în practică, sunt de obicei denumite hotărâri sau reglementări – sunt elaborate de autoritatea implicată, care hotărăște și în ceea ce privește adoptarea acestora. Regulamentele adoptate de autoritățile de rang inferior intră în vigoare la data stipulată și sunt publicate în compendiu de reglementări al autorității implicate.

Baze de date juridice

Finlex

 Finlex reprezintă o bancă de date juridică cu peste treizeci de baze de date. Informațiile referitoare la legislație din Finlex sunt organizate în șase baze de date. Acestea includ, printre altele:

o bază de date a traducerilor legilor și decretelor din Finlanda, inclusiv traducerile legilor Parlamentului din Finlanda (în principal în limba engleză)

textele consolidate ale legilor și decretelor (în limbile finlandeză și suedeză)

o bază de date cu referințe care include o listă a modificărilor aduse oricărei legi sau decret legi și decrete în limba sami.

Traducerile legilor și decretelor din Finlanda (în principal în limba engleză) se află într-o singură bază de date. Textele originale ale legilor și decretelor se află în baze de date separate. Cele mai recente legi se găsesc în forma electronică a Monitorului Oficial al Finlandei.

În Finlex, jurisprudența este alcătuită din zece baze de date. Acestea includ precedentele stabilite de Curtea Supremă și cazurile Curții Supreme Administrative, ale curților de apel, ale instanțelor administrative și ale instanțelor speciale.

Alte baze de date din Finlex includ tratate internaționale, legislația secundară și proiectele de legi din partea guvernului.

Accesul la baza de date este **gratuit**.

Alte baze de date

În plus față de Finlex, în Finlanda sunt, de asemenea, disponibile baze de date cu legislație, jurisprudență, proiecte de legi din partea guvernului și literatură juridică. [Edilex](#) și [Suomen laki](#) oferă servicii complete online de informații juridice. Atât Edilex și Suomen laki conțin baze de date cu legislația națională, jurisprudență și alte tipuri de materiale. Este necesară abonarea pentru a beneficia de majoritatea serviciilor. WSOYPro este cel de al treilea serviciu comercial de informații juridice din Finlanda. Majoritatea materialelor sunt disponibile numai abonaților.

Ultima actualizare: 02/02/2021

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [sv](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Dreptul statului membru - Suedia

Această pagină vă oferă informații privind sistemul juridic din Suedia.

Izvoare de drept

În Suedia există patru izvoare principale de drept: legislația, materialele legislative pregătitoare, jurisprudența și doctrina.

Legislația reprezintă principalul izvor de drept. Legislația este tipărită și promulgată în Codul de Legi din Suedia. Legislația este alcătuită din acte, ordonanțe și regulamente. Actele sunt adoptate de Riksdag (Parlamentul Suediei), ordonanțele sunt adoptate de Guvern, iar regulamentele sunt emise de autorități.

[Riksdag](#) este singurul organ public care deține autoritatea de a adopta legi noi sau de a modifica legislația existentă. Legislația adoptată poate fi abrogată sau modificată numai în baza unei noi decizii a Riksdag.

Hotărârile instanțelor, **jurisprudența**, joacă un rol important în aplicarea legii. Acest lucru este valabil mai ales pentru hotărârile pronunțate de cele mai înalte instanțe, Curtea Supremă (Högsta domstolen) și Curtea Administrativă Supremă (Högsta förvaltningsdomstolen).

Materialele legislative pregătitoare, respectiv textele care sunt întocmite în cadrul procesului legislativ, sunt utilizate, de asemenea, în aplicarea legii.

Procesul de luare a deciziilor

Noile acte sau amendamentele aduse unor acte existente sunt în general propuse de Guvern. Înainte ca Guvernul să transmită Riksdag o propunere pentru un nou act legislativ, în general, Guvernul trebuie să analizeze cu atenție alternativele disponibile. O comisie de anchetă este numită special pentru a efectua respectiva analiză.

Înainte de luarea unei decizii de către Riksdag în ceea ce privește adoptarea unui proiect de lege sau a unui amendament, respectiva propunere trebuie dezbătută de membrii Riksdag în cadrul unei comisii parlamentare. Există cincisprezece astfel de comisii, având fiecare un domeniu de responsabilitate, ca de exemplu transportul sau educația.

După ce comisia în cauză și-a prezentat Camerei recomandările – sub forma unui raport al comisiei – privind decizia pe care Riksdag ar trebui să o adopte la propunerea Guvernului și a membrilor acestuia, toți membrii Riksdag dezbate proiectul de lege propusă și se adoptă o decizie finală.

Guvernului îi revine responsabilitatea de a pune în aplicare deciziile Riksdag și de a se asigura de faptul că acestea sunt aplicate în modul preconizat de Riksdag. Instituțiile guvernamentale, inclusiv toate ministerele și aproximativ 300 de agenții publice, asistă Guvernul în îndeplinirea acestei sarcini.

Toate legile și ordonanțele sunt publicate în Codul de Legi din Suedia (Svensk Författningssamling, SFS), disponibil atât în formă tipărită, cât și pe internet.

Baze de date juridice

Informațiile juridice privind administrația publică pot fi găsite pe portalul [Lagrummet](#). Linkurile pentru accesarea informațiilor juridice furnizate de Guvern, de Riksdag, de instanțele superioare și de agențiile guvernamentale sunt disponibile pe portalul respectiv.

Accesul la portal este **gratuit**.

Ultima actualizare: 09/11/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [en](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Dreptul statului membru - Anglia și Țara Gallor

Această pagină vă oferă informații privind legislația și bazele de date juridice privind sistemul juridic din Regatul Unit, cu referire specifică la Anglia și Țara Gallor.

Izvoare de drept

Principalele izvoare de drept în jurisdicția Anglia și Țara Gallor a Regatului Unit sunt următoarele:

legislația primară, sub forma **legilor Parlamentului Regatului Unit, a legilor Adunării Naționale din Țara Gallor și a măsurilor Adunării Naționale a Țării Gallor; dreptul Uniunii Europene;**

legislația secundară (sau subordonată) sub forma **instrumentelor statutare (*statutory instruments*)** emise de suveran, de guvernul Regatului Unit, de Guvernul Adunării Galeze sau de altă adunare. Alte acte normative secundare pot fi emise sub forma **ordonanțelor administrative (*administrative orders*);**

dreptul comun (*common law*), astfel cum evoluează prin hotărâri judecătorești.

Tipuri de instrumente juridice – descriere

Legislația primară, sau legile Parlamentului, sunt adoptate de Parlamentul Regatului Unit de la Londra și se pot aplica întregului teritoriu sau oricărei părți a teritoriului Regatului Unit. Adunării Naționale a Țării Gallor (*National Assembly for Wales*) poate adopta în 20 de domenii care sunt enumerate în anexa 7 la

Legea din 2006 privind guvernarea Țării Galilor (*Government of Wales Act*). Alte acte legislative primare pot fi adoptate de suveran în temeiul prerogativelor sale și pot lua diferite forme, cum ar fi ordinele Consiliului (*Orders in Council*), proclamațiile (*proclamations*), mandatele regale (*Royal Warrants*), instrucțiunile regale (*Royal Instructions*), regulamentele (*Regulations*) și scrisorile deschise (*Letters Patent*).

Legislația secundară este adoptată în temeiul puterilor conferite prin sau în temeiul statutului Majestății Sale (*Her Majesty in Council*), unui ministru, unui departament (minister), miniștrilor galezi sau altui organism sau altei persoane. Această legislație se mai numește și legislație delegată sau secundară, iar statutul care conferă competența este denumit legea „sursă” sau de autorizare sau împuternicire. Legislația secundară poate avea diverse denumiri, precum: ordine ale Consiliului, regulamente sau norme, toate acestea putând fi denumite colectiv „instrumente statutare” sau „norme statutare”.

În iulie 1999, anumite puteri legislative au fost transferate Adunării Naționale a Țării Galilor din Cardiff de către Parlamentul Regatului Unit. Adunării i s-a delegat competența de a adopta instrumente statutare aplicabile în Țara Galilor, însă legislația primară referitoare la anumite probleme privind Țara Galilor continuă să fie adoptată de Parlamentul Regatului Unit. Prin **Legea privind guvernul Țării Galilor din 2006**, Adunării i s-a conferit competența de a adopta măsuri (legislație primară) cu privire la problemele ale Țării Galilor pentru care Parlamentul Regatului Unit a aprobat ordine privind competența legislativă având ca obiect domeniile prevăzute în lege. Totuși, măsurile trebuie să fie înaintate spre aprobare suveranului, în cadrul Consiliului, înainte de a intra în vigoare. Adunarea este responsabilă de domenii care privesc dezvoltarea economică, educația, mediul, sănătatea, locuințele, turismul și transporturile, însă nu este competentă în materie civilă sau penală. Legislația galeză adoptată de Adunarea Națională și de către miniștrii galezi (Guvernul Adunării Naționale a Țării Galilor) este elaborată atât în limba engleză, cât și în limba galeză.

Competența de a încheia **tratate internaționale** în numele Regatului Unit aparține Coroanei – respectiv Suveranului, în temeiul prerogativei regale – care hotărăște în urma recomandărilor emise de Guvernul Regatului Unit. Parlamentul Regatului Unit nu are în prezent niciun rol oficial în încheierea tratatelor, însă atunci când un tratat impune o modificare a legislației Regatului Unit sau o subvenție din bani publici, Parlamentul va vota asupra acestui aspect în cadrul procedurii obișnuite. Toate tratatele UE necesită legislație de transpunere în Regatul Unit și, prin urmare, fac obiectul controlului parlamentar. Atunci când legea din 2010 privind reforma constituțională și guvernanta (*Constitutional Reform and Governance Act*) va intra în vigoare, un tratat nu va putea fi ratificat decât dacă a) un ministru a trimis mai întâi Parlamentului o copie a tratatului; b) tratatul a fost publicat și c) un termen de 21 de zile de sesiune parlamentară s-a scurs fără ca niciuna din cele două camere ale Parlamentului să nu fi hotărât că tratatul nu trebuie ratificat.

Ierarhia normelor

Atunci când există conflicte între diferite izvoare de drept, principalul forum în care acestea sunt soluționate este reprezentat de instanțele judiciare. Tot acestea pot soluționa și litigiile referitoare la interpretarea legislației. Cu toate acestea, deoarece în Regatul Unit nu există o „constituție scrisă”, nu este posibilă atacarea unei legi parlamentare în instanță pe motivul că este „neconstituțională”. **Doctrina constituțională a „suveranității parlamentare”** prevede că Parlamentul Regatului Unit este autoritatea legislativă supremă – în sensul că poate adopta și abroga orice lege și că niciun alt organism nu poate abroga sau contesta validitatea unei legi a Parlamentului.

Cu toate acestea, doctrina privind suveranitatea parlamentară trebuie definită prin prisma faptului că Regatul Unit este stat membru al Uniunii Europene. În virtutea Legii privind Uniunea Europeană din 1972, dreptul Uniunii face parte din dreptul Angliei și al Țării Galilor (precum și al Scoției și al Irlandei de Nord). Legislația internă trebuie să fie interpretată în așa fel încât să fie conformă, oricând este posibil, cu dreptul Uniunii.

Legea privind drepturile omului din 1998, care a încorporat Convenția Europeană a Drepturilor Omului în dreptul Regatului Unit, conferă instanțelor de judecată o altă putere prin care pot contesta Legile Parlamentului. În măsura în care este posibil, legislația internă trebuie să fie interpretată în așa fel încât să fie compatibilă cu drepturile din Convenție.

Hotărârile judecătorești, în special cele ale instanțelor de apel, au un rol important în dezvoltarea dreptului. Acestea nu reprezintă doar hotărâri de interpretare a legislației, ci și baza dreptului comun (*common law*), care derivă din hotărârile judecătorești în cazuri anterioare (jurisprudența).

În ceea ce privește hotărârile judecătorești care sunt obligatorii pentru alte instanțe de judecată, principiul general este că o instanță de judecată respectă în mod obligatoriu deciziile anterioare pronunțate de o instanță superioară.

În ceea ce privește chestiunile de dreptul Uniunii, **Curtea Europeană de Justiție** este autoritatea supremă. Lorzii Juriști din Camera Lorzilor au acționat în calitate de Curte Supremă a Regatului Unit. Aceștia au fost înlocuiți cu o nouă Curte Supremă, instituită la 1 octombrie 2009. Actualii Lorzi Juriști au devenit primii judecători ai Curții Supreme, iar Lordul Prim-jurist a devenit președintele acesteia.

Cadru instituțional

Instituțiile responsabile pentru adoptarea normelor juridice și procesul de luare a deciziilor

Legislația primară este adoptată de **Parlamentul Regatului Unit** de la Londra. Înainte ca o **propunere legislativă** (cunoscută ca „bill”) să poată deveni lege a Parlamentului, aceasta trebuie să fie aprobată de ambele camere ale Parlamentului: Camera Comunelor și Camera Lorzilor. În ambele camere au loc următoarele etape:

prima lectură (introducerea oficială a proiectului de lege, fără dezbateri);

a doua lectură (dezbateri generală);

etapa dezbaterii în comisii (analiză detaliată, dezbateri și modificări. În Camera Comunelor, această etapă are de obicei loc într-o comisie publică privind proiectul de lege);

etapa de raportare (posibilitate de propunere a altor modificări);

a treia lectură (ultima posibilitate de dezbateri; amendamentele sunt posibile în Camera Lorzilor).

După ce un proiect de lege trece prin ambele camere, acesta este retrimis la prima cameră (unde a fost inițiat) pentru ca amendamentele propuse de cea de-a doua cameră să fie analizate.

Ambele camere trebuie să fie de acord cu privire la textul final. Pot exista mai multe runde de comunicări între cele două camere până în momentul în care se ajunge la un consens cu privire la fiecare cuvânt al proiectului de lege. Odată ce se ajunge la acest consens, proiectul de lege poate fi depus pentru aprobarea regală.

Adunarea Națională a Țării Galilor adoptă, de asemenea, acte legislative primare. Pentru ca un proiect de lege să devină lege a Adunării, acesta trebuie să fie în prealabil analizat și votat de aceasta, apoi va primi acordul regal din partea suveranului. O lege adoptată de această adunare este pusă în aplicare pe întreg teritoriul Țării Galilor.

În general, procesul de adoptare a unui proiect de lege în cadrul Adunării Naționale a Țării Galilor constă în patru etape, și anume:

etapa 1: analizarea în cadrul unei comisii a principiilor generale ale proiectului de lege sau de măsură și ajungerea la un consens cu privire la acesta în cadrul Adunării;

etapa 2: analizarea detaliată, în cadrul unei comisii a proiectului de lege sau de măsură și a oricărui amendamente propuse de membrii Adunării;

etapa 3: analizarea detaliată, de către Adunare, a proiectului de lege sau de măsură și a oricărui amendamente propuse de membrii Adunării: Președintele de ședință hotărăște ce amendamente sunt supuse dezbaterii de către adunare;

etapa 4: votul Adunării pentru adoptarea textului final al proiectului de lege sau de măsură.

După ce un proiect de lege trece prin toate etape parlamentare în Parlamentul Regatului Unit sau în Adunarea Țării Galilor, acesta este trimis suveranului pentru **aprobarea regală**, după care devine **lege**. Măsurile Adunării Naționale a Țării Galilor trebuie depuse spre aprobarea Reginei în cadrul Consiliului.

Legislația primară poate fi în general modificată sau abrogată doar prin alte acte normative primare. Există totuși excepții în temeiul cărora anumite amendamente și abrogări pot fi efectuate prin instrumente statutare. Aceste excepții includ situațiile în care sunt puse în aplicare obligații care țin de UE sau de reforme administrative pentru reducerea sarcinii de reglementare. Aceste ordine trebuie însă să fie aprobate prin rezoluție afirmativă de ambele camere ale Parlamentului înainte de a fi adoptate.

Legislația primară intră în vigoare în conformitate cu **dispozițiile privind intrarea în vigoare** incluse în lege sau în măsură. Legea sau măsura poate specifica o anumită dată pentru intrarea în vigoare. Aceasta poate fi imediat după primirea aprobării regale sau la o dată specifică (în general, cel puțin după două luni de la aprobarea regală) sau o dată care urmează a fi specificată de un ministru sau de un departament prin adoptarea unui ordin de intrare în vigoare (instrument statutar). Pot fi specificate diferite date pentru dispoziții diferite ale unei legi.

Data intrării în vigoare a oricărui act normativ secundar va fi în general specificată în instrumentul în sine. În mod excepțional, data intrării în vigoare poate fi cea a publicării în publicația oficială (*London Gazette*).

Bazele de date juridice

Site-ul internet [Legislation.gov.uk](http://legislation.gov.uk), gestionat de Arhivele Naționale, publică în mod oficial legislația Regatului Unit.

Site-ul internet [Legislation.gov.uk](http://legislation.gov.uk) permite accesul la legislația Regatului Unit aplicabilă tuturor jurisdicțiilor (Anglia, Scoția, Țara Galilor și Irlanda de Nord).

Site-ul internet conține toată legislația generală din 1988 și până în prezent, majoritatea textelor de acte legislative primare anterioare anului 1988 în versiunea lor inițială și revizuită, precum și o selecție vastă de texte de acte legislative secundare din 1948 și până în prezent, în cazul în care acestea sunt încă în vigoare.

Ultima actualizare: 05/06/2017

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [en](#) a fost modificată

recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Dreptul statului membru - Irlanda de Nord

Această pagină vă oferă informații privind legislația și bazele de date juridice având ca obiect sistemul juridic din Regatul Unit, cu referire specifică la jurisdicția Irlandei de Nord.

Izvoare de drept

Principalele izvoare de drept în jurisdicția Irlanda de Nord a Regatului Unit sunt:

legislația primară sub forma Legilor Parlamentului Regatului Unit și a Măsurilor adoptate de Adunarea Națională a Irlandei de Nord. O parte a legislației primare referitoare la Irlanda de Nord este elaborată, de asemenea, de către suveran în Consiliu ca ordin în Consiliu (instrumente statutare)

dreptul Uniunii Europene

legislații secundară (sau subordonată) sub forma instrumentelor și normelor statutare ale Irlandei de Nord. Anumite alte acte normative subordonate pot fi emise și sub forma ordonanțelor administrative.

dreptul comun (common law) astfel cum este dezvoltat prin hotărârile judiciare.

Tipuri de instrumente legale – descriere

Legislația primară sau **Legile Parlamentului** sunt adoptate de Parlamentul Regatului Unit de la Londra și se pot aplica întregului teritoriu sau oricărei părți a teritoriului Regatului Unit. Parlamentul Regatului Unit a aprobat și descentralizarea puterilor legislative aparținând parlamentelor și adunărilor descentralizate, acestea putând adopta legislație primară care se referă la o serie limitată de aspecte și se aplică în propriile jurisdicții. Alte acte normative primare pot fi adoptate de către suveran în temeiul prerogativelor sale sub diverse forme, precum ordine în consiliu, proclamații, mandate regale, instrucțiuni regale, regulamente și patente regale.

Legislația secundară este adoptată în temeiul puterilor conferite prin sau în temeiul statutului Majestății Sale în Consiliu sau al unui ministru, departament (minister), al miniștrilor Irlandei de Nord sau al altui organism sau persoană. Această legislație se mai numește și **legislație delegată sau secundară**, iar statutul care conferă puterea este denumit Lege „mamă” sau de autorizare sau împuternicire. Legislația secundară poate avea diverse titluri, precum: ordine în consiliu, regulamente sau norme, toate acestea putând fi denumite colectiv „instrumente statutare” sau „norme statutare”.

În Irlanda de Nord, legislația include legi sau statute care pot fi legi ale Parlamentului Regatului Unit, ale Parlamentului Irlandei de Nord (1921-1972) sau ale Adunării Irlandei de Nord din Belfast. În mai multe rânduri, guvernele descentralizate din Irlanda de Nord au fost suspendate și o mare parte a legislației a fost inclusă în „ordine în Consiliu”, care, din punct de vedere tehnic, reprezintă legislație secundară însă sunt folosite ca legislație primară. Legislația din Irlanda de Nord include și norme statutare – legislație secundară sau subordonată – elaborată sub autoritatea unei legi a Parlamentului Regatului Unit, a unui ordin în Consiliu sau a unei legi a Adunării Irlandei de Nord.

Puterea de a încheia **tratate internaționale** în numele Regatului Unit aparține Coroanei – respectiv Suveranului, în temeiul Prerogativei Regale – care hotărăște în urma consultării Guvernului Regatului Unit. Parlamentul Regatului Unit nu are niciun rol oficial în încheierea tratatelor, însă atunci când un tratat impune o modificare a legislației Regatului Unit sau o subvenție din bani publici, Parlamentul va vota asupra acestui aspect în procedura normală. Toate tratatele Uniunii Europene necesită legislație de punere în aplicare lor în Regatul Unit și, prin urmare, fac obiectul controlului parlamentar. Articolele 20-25 din Legea privind reforma constituțională și guvernanta din 2010 au intrat în vigoare la 11 noiembrie 2010. În conformitate cu aceste dispoziții, tratatele nu pot fi ratificate decât dacă (a) un ministru al Coroanei a transmis mai întâi Parlamentului o copie a tratatului, (b) tratatul a fost publicat și (c) au trecut 21 de zile fără ca niciuna dintre camerele Parlamentului să decidă că tratatul nu ar trebui să fie ratificat.

Ierarhia normelor

Atunci când există conflicte între diferite surse de drept, principalul forum în care acestea sunt soluționate este reprezentat de instanțe. Instanțele pot soluționa și litigiile referitoare la interpretarea legislației. Cu toate acestea, deoarece în Regatul Unit nu există o „constituție scrisă”, nu este posibilă atacarea unei legi parlamentare în instanță pe motivul că este „neconstituțională”. **Doctrina constituțională a „suveranității parlamentare”** prevede că Parlamentul Regatului Unit este autoritatea legislativă supremă – în sensul că poate adopta și abroga orice lege și că niciun alt organism nu poate abroga sau contesta validitatea unei legi a Parlamentului

Cu toate acestea, doctrina privind suveranitatea parlamentară există sub rezerva faptului că Regatul Unit este stat membru al Uniunii Europene. În virtutea Legii privind Comunitățile Europene din 1972, dreptul Uniunii Europene face parte din dreptul Irlandei de Nord. Legislația internă trebuie să fie interpretată în așa fel încât să fie conformă, oricând este posibil, cu dreptul Uniunii Europene.

Legea privind drepturile omului din 1998, care a încorporat Convenția Europeană a Drepturilor Omului în dreptul Regatului Unit, conferă instanțelor de judecată o altă putere prin care pot contesta Legile Parlamentului. În măsura în care este posibil, legislația internă trebuie să fie interpretată în așa fel încât să fie compatibilă cu drepturile din Convenție.

Hotărârile judecătorești, în special cele ale curților de apel, au un rol important în dezvoltarea dreptului. Acestea nu reprezintă doar hotărâri privind interpretarea legislației, ci și **baza dreptului comun**, care derivă din hotărârile judecătorești în cazuri anterioare (sau jurisprudența). Principiul general este că o instanță de judecată respectă în mod obligatoriu deciziile anterioare pronunțate de o instanță superioară. În ceea ce privește chestiunile de drept al Uniunii Europene, Curtea Europeană de Justiție este autoritatea supremă. Lorzii Juriști din Camera Lorzilor au acționat în calitate de Curte Supremă a Regatului Unit, deși aceștia au fost înlocuiți cu o nouă Curte Supremă, instituită la 1 octombrie 2009. Actualii Lorzi Juriști au devenit primii judecători ai Curții Supreme, iar Lordul Prim-jurist a devenit președintele acesteia.

Cadru instituțional

Instituțiile responsabile pentru adoptarea normelor juridice și procesul de luare a deciziilor

Legislația primară este adoptată de **Parlamentul Regatului Unit** de la Londra. Înainte ca o **propunere legislativă** (cunoscută ca „proiect de lege”) să poată deveni lege a Parlamentului, aceasta trebuie să fie aprobată de ambele camere ale Parlamentului: Camera Comunelor și Camera Lorzilor. În ambele camere au loc următoarele etape:

prima lectură (introducerea oficială a proiectului de lege, fără dezbateri)

a doua lectură (dezbateri generală)

etapa dezbaterii în comisii (examinare detaliată, dezbateri și modificări. În Camera Comunelor, această etapă are de obicei loc într-o comisie publică privind proiectul de lege.)

etapa de raportare (posibilitate de propunere a altor modificări)

a treia lectură (ultima posibilitate de dezbateri; amendamentele sunt posibile în Camera Lorzilor).

După ce un proiect de lege trece prin ambele camere, acesta este retrimis la prima cameră (unde a fost inițiat) pentru ca amendamentele propuse de cea de-a doua cameră să fie analizate

Ambele camere trebuie să fie de acord cu privire la textul final. Pot exista mai multe runde de comunicări între cele două camere până în momentul în care se ajunge la un consens cu privire la fiecare cuvânt al proiectului de lege. Odată ce se ajunge la acest consens, proiectul de lege poate fi depus pentru aprobarea regală.

În **Adunarea Irlandei de Nord** are loc un proces similar (care implică introducerea unui proiect de lege, analiză, dezbateri și votare), chiar dacă există numai o singură cameră în cadrul Adunării descentralizate. Miniștrii, comitetele și membrii individuali pot iniția un proiect de lege și îl pot prezenta Purtătorului de cuvânt al Adunării pentru a fi analizat de către Adunare. Dacă Purtătorul de cuvânt consideră că propunerile sunt în sfera de competență a Adunării, atunci proiectul de lege este introdus și dezbătut în cameră. Ulterior, este trimis comitetului statutar corespunzător pentru analiză. Comitetul raportează Adunării, permițând membrilor să analizeze detaliile proiectului de lege și să propună amendamente. Ulterior, este analizat încă o dată de către Adunare și este supus votului final.

După ce un proiect de lege trece prin toate aceste etape parlamentare în Parlamentul Regatului Unit sau în Adunarea Irlandei de Nord, acesta este trimis suveranului pentru aprobarea regală, după care devine **lege**.

Legislația primară poate fi în general **modificată sau abrogată** doar prin noi acte normative primare. Există totuși excepții în temeiul cărora anumite amendamente și abrogări pot fi efectuate prin instrumente statutare. Aceste excepții includ situațiile în care sunt puse în aplicare obligații care țin de Uniunea Europeană sau reforme administrative pentru reducerea sau eliminarea sarcinii de reglementare. Aceste ordine trebuie totuși să fie aprobate prin rezoluție afirmativă de ambele camere ale Parlamentului înainte de a fi adoptate

Legislația primară intră în vigoare în conformitate cu **dispozițiile privind intrarea în vigoare** incluse în lege sau în măsură. Legea sau măsura poate specifica o anumită dată pentru intrarea în vigoare. Aceasta poate fi imediat după aprobarea regală sau la o dată specificată (în general cel puțin după două luni de la aprobarea regală) sau la o dată care urmează a fi specificată de un ministru sau de un departament prin adoptarea unui ordin de intrare în vigoare (instrument statutar). Pot fi specificate diferite date pentru dispoziții diferite ale unei legi.

Data intrării în vigoare a oricărui act normativ secundar va fi în general specificată în instrumentul în sine. În mod excepțional, data intrării în vigoare poate fi cea a publicării în monitoarele oficiale (Monitorul Oficial al Londrei sau al Belfastului).

Bazele de date juridice

Sunt disponibile mai multe baze de date juridice.

 [Site-ul web al legislației din Regatul Unit](#) oferă textul integral al **tuturor actelor normative primare** adoptate de Parlamentul Regatului Unit, Parlamentul Scoțian, Adunarea Irlandei de Nord și Adunarea Națională a Țării Galilor, împreună cu toate actele normative secundare aplicabile în întreg teritoriul Regatului Unit sau în părți ale acestuia. Accesul la informații este gratuit.

Legislația primară revizuită vizând toate părțile teritoriului Regatului Unit din 1235 până în prezent este disponibilă și pe [site-ul web al legislației din Regatul Unit](#).

Linkuri relevante

 [Site-ul web al legislației din Regatul Unit](#)

Ultima actualizare: 28/08/2018

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Dreptul statului membru - Scoția

Această pagină vă oferă informații privind legislația și bazele de date juridice privind sistemul juridic din Regatul Unit, cu referire specifică la jurisdicția Scoției.

Izvoare de drept

Principalele izvoare de drept în jurisdicția Scoției a Regatului Unit sunt:

Legislația primară sub forma **Legilor Parlamentului Regatului Unit** și a **Legilor Parlamentului Scoției**

Dreptul Uniunii Europene

Legislația secundară (sau subordonată) sub forma **instrumentelor statutare** și a **instrumentelor statutare ale Scoției**. Alte acte normative secundare pot fi emise sub forma **ordonanțelor administrative**.

Dreptul comun (*common law*) astfel cum este dezvoltat prin hotărârile judiciare.

Tipuri de instrumente juridice – descriere

Legislația primară sau **legile Parlamentului** sunt adoptate de Parlamentul Regatului Unit de la Londra și se pot aplica întregului teritoriu sau oricărei părți a teritoriului Regatului Unit. Parlamentul Regatului Unit a aprobat și **delegarea puterilor legislative** către parlamentele și adunările descentralizate, acestea putând adopta legislație primară având ca obiect o serie limitată de domenii și care se aplică în propriile jurisdicții. Alte acte normative primare pot fi adoptate de către Suveran (*Sovereign*) în temeiul prerogativelor sale sub diverse forme, precum ordine ale Consiliului, proclamații, mandate regale, instrucțiuni regale, regulamente și scrisori regale deschise (*letter patent*).

Legislația secundară este adoptată în temeiul puterilor conferite prin sau în temeiul statutului Majestății Sale de către Consiliu, miniștrii, departamente (ministere), de către miniștrii scoțieni sau alt organism sau persoană. Această legislație se mai numește și **legislație delegată sau secundară**, iar statutul care conferă competența este denumit legea „sursă” sau de autorizare sau împuternicire. Legislația secundară poate avea diverse denumiri, precum: ordine ale Consiliului, regulamente sau norme, toate acestea putând fi denumite colectiv „instrumente legale” sau „norme legale scoțiene”.

Legea Scoției din 1998 a creat și a delegat competența Parlamentului Scoției din Edinburgh. În urma unui referendum, această lege a redat Scoției Parlamentul separat care fusese pierdut la momentul unirii cu Anglia și Țara Galilor în 1707. Cu toate acestea, deoarece Scoția continuă să facă parte din Regatul Unit, Parlamentul Regatului Unit are în continuare competența de a legifera în anumite domenii. Legislația primară poate fi adoptată de Parlamentul Scoției în domeniile care i-au fost delegate în conformitate cu Legea Scoției din 1998 (și cu Legea Scoției din 2012). Aceste domenii includ: sănătatea, educația, administrația locală, asistență socială, imobiliar, planificare, turism și dezvoltare economică, anumite aspecte privind transportul, justiția, libertatea și securitatea, inclusiv majoritatea aspectelor de drept privat și drept penal, serviciul de poliție și pompieri, multe aspecte privind mediul, agricultura și pescuitul, sportul și artele și transpunerea obligațiilor internaționale în domeniile care fac obiectul delegării. Legea Scoției din 2012 a extins competențele delegate într-o serie de domenii precum anumite aspecte legate de fiscalitate. De asemenea, Instrumentele statutare scoțiene (SSI) pot fi adoptate de miniștrii scoțieni conform puterilor conferite de Legile Parlamentului Regatului Unit sau de Legile Parlamentului Scoției.

Competența de a încheia **tratate internaționale** în numele Regatului Unit aparține Coroanei – respectiv Suveranului, în temeiul Prerogativei Regale – care hotărăște în urma recomandărilor emise de Guvernul Regatului Unit. Parlamentul Regatului Unit nu are niciun rol oficial în încheierea tratatelor, însă atunci când un tratat impune o modificare a legislației Regatului Unit sau o subvenție din bani publici, Parlamentul votează asupra acestui aspect în cadrul procedurii obișnuite. Toate tratatele Uniunii Europene necesită legislație de transpunere în Regatul Unit și, prin urmare, fac obiectul controlului parlamentar. Atunci când vor intra în vigoare reforma constituțională și Legea privind guvernarea din 2010, tratatele nu vor putea fi ratificate decât dacă (a) un ministru al Coroanei a transmis mai întâi Parlamentului o copie a tratatului, (b) tratatul a fost publicat și (c) au trecut 21 de zile fără ca niciuna dintre camerele Parlamentului să decidă că tratatul nu ar trebui să fie ratificat.

Ierarhizarea normelor

Atunci când există conflicte între diferite izvoare de drept, principalul forum în care acestea sunt soluționate este reprezentat de instanțele judiciare. Tot acestea pot soluționa și litigiile referitoare la interpretarea legislației. Cu toate acestea, deoarece în Regatul Unit nu există o „constituție scrisă”, nu este posibilă atacarea unei legi parlamentare în instanță pe motivul că este „neconstituțională”. **Doctrina constituțională a „suveranității parlamentare”** prevede că Parlamentul Regatului Unit este autoritatea legislativă supremă – în sensul că poate adopta și abroga orice lege și că niciun alt organism nu poate abroga sau contesta validitatea unei legi a Parlamentului.

Cu toate acestea, doctrina privind suveranitatea parlamentară trebuie definită prin prisma faptului că Regatul Unit este stat membru al Uniunii Europene. În virtutea Legii privind Comunitățile Europene din 1972, **dreptul Uniunii Europene** face parte din dreptul Angliei și Țării Galilor (precum și al Scoției și Irlandei de Nord). Legislația internă trebuie să fie interpretată în așa fel încât să fie conformă, în măsura posibilului, cu dreptul UE.

Legea privind drepturile omului din 1998, care a încorporat Convenția Europeană a Drepturilor Omului în dreptul Regatului Unit, conferă instanțelor de judecată o altă putere prin care pot contesta Legile Parlamentului. În măsura în care este posibil, legislația internă trebuie să fie interpretată în așa fel încât să fie compatibilă cu drepturile din convenție.

Hotărârile judecătorești, în special cele ale instanțelor de apel, au un rol important în dezvoltarea dreptului. Acestea nu reprezintă doar hotărâri de interpretare a legislației, ci și baza dreptului comun (*common law*), care derivă din hotărârile judecătorești în cazuri anterioare (jurisprudența). În ceea ce privește hotărârile judecătorești care sunt obligatorii pentru alte instanțe de judecată, principiul general este că o instanță de judecată respectă în mod obligatoriu deciziile anterioare pronunțate de o instanță superioară. În ceea ce privește chestiunile de drept european, Curtea Europeană de Justiție este autoritatea supremă. **Înalta Curte de Justiție** reprezintă instanța penală supremă din Scoția, în timp ce **Lorzii Juriști** (*Law Lords*) din Camera Lorzilor au acționat în calitate de Curte Supremă pentru cauze civile în Scoția. Cu toate acestea, aceștia vor fi înlocuiți cu o nouă Curte Supremă, instituită la 1 octombrie 2009. Actualii Lorzii Juriști vor deveni primii judecători ai Curții Supreme, iar Lordul Prim-jurist (*Senior Law Lord*) va deveni președintele acesteia.

Cadrul instituțional

Instituțiile responsabile pentru adoptarea normelor juridice și procesul de luare a deciziilor

Legislația primară este adoptată de Parlamentul Regatului Unit de la Londra. Înainte ca o **propunere legislativă** (cunoscută ca „proiect de lege”) să poată deveni **lege a Parlamentului**, aceasta trebuie să fie aprobată de ambele camere ale Parlamentului: Camera Comunelor și Camera Lorzilor. În ambele camere au loc următoarele etape:

Prima lectură (introducerea oficială a proiectului de lege, fără dezbateri)

A doua lectură (dezbateri generală)

Etapa dezbaterii în comisii (analiză detaliată, dezbateri și modificări. În Camera Comunelor, această etapă are de obicei loc într-o comisie publică privind proiectul de lege)

Etapa de raportare (posibilitate de propunere a altor modificări)

A treia citire (ultima posibilitate de dezbateri; amendamentele sunt posibile în Camera Lorzilor).

După ce un proiect de lege trece prin ambele camere, acesta este retrimis la prima cameră (unde a fost inițiat) pentru ca amendamentele propuse de cea de-a doua cameră să fie analizate.

Ambele camere trebuie să fie de acord cu privire la textul final. Pot exista mai multe runde de comunicări între cele două camere până în momentul în care se ajunge la un consens cu privire la fiecare cuvânt al proiectului de lege. Odată ce se ajunge la acest consens, proiectul de lege poate fi depus pentru aprobarea regală.

În Adunarea Irlandei de Nord are loc un proces similar (care implică introducerea unui proiect de lege, analiză, dezbateri și votare), **chiar dacă există numai o singură cameră** în cadrul Adunării descentralizate. Există trei etape:

Etapa 1: Comisia sau comisiile parlamentare competente analizează proiectul de lege și redactează un raport privind principiile generale ale acestuia.

Urmează o reuniune a Parlamentului în cadrul căreia se dezbate raportul și dacă principiile generale. În caz afirmativ, se trece la etapa a doua.

Etapa 2: Proiectul este analizat în detaliu de o comisie sau, în unele cazuri, de o comisie a întregului Parlament. Modificările proiectului legislativ, numite amendamente, se fac în această etapă.

Etapa 3: Proiectul este reanalizat în plenum Parlamentului. Se pot aduce amendamente noi și se dezbate forma finală a proiectului.

După ce un proiect de lege trece prin toate aceste etape parlamentare în Parlamentul Regatului Unit sau în Adunarea Irlandei de Nord, acesta este trimis suveranului pentru **aprobarea regală**, după care devine **lege**. În Scoția există un termen de patru săptămâni în care legea poate fi contestată de funcționarii din domeniul dreptului (*Law Officers*) pentru depășirea atribuțiilor de către Parlamentul scoțian.

Legislația primară poate fi în general **modificată sau abrogată** doar prin noi acte normative primare. Există totuși excepții în temeiul cărora anumite amendamente și abrogări pot fi efectuate prin instrumente statutare. Aceste excepții includ situațiile în care sunt puse în aplicare obligații care țin de Uniunea Europeană sau reforme administrative pentru reducerea sau eliminarea sarcinii de reglementare. Aceste ordine trebuie totuși să fie aprobate prin rezoluție afirmativă de ambele camere ale Parlamentului înainte de a fi adoptate.

Legislația primară intră în vigoare în conformitate cu **dispozițiile privind intrarea în vigoare** incluse în lege sau în măsură. Legea sau măsura poate specifica o anumită dată pentru intrarea în vigoare. Aceasta poate fi imediat după aprobarea regală sau la o dată specificată (în general cel puțin după două luni de la aprobarea regală) sau la o dată care urmează a fi specificată de un ministru sau de un departament prin adoptarea unui ordin de intrare în vigoare (instrument statutar). Pot fi specificate diferite date pentru dispoziții diferite ale unei legi.

Data intrării în vigoare a oricărui act normativ secundar va fi în general specificată în instrumentul în sine. În mod excepțional, data intrării în vigoare poate fi cea a publicării în monitoarele oficiale (Monitorul Oficial din Londra sau din Edinburgh).

Bazele de date juridice

Sunt disponibile mai multe baze de date juridice.

Site-ul web al [Oficiului de Informare pentru Sectorul Public \(OPSI\)](#) oferă textul integral al tuturor **actelor normative primare** adoptate de Parlamentul Regatului Unit, Parlamentul Scoției, Adunarea Irlandei de Nord și Adunarea Națională a Țării Galilor, împreună cu toate **actele normative secundare** aplicabile în întreg teritoriul Regatului Unit sau în părți ale acestuia. Accesul la informații este gratuit.

Legislația primară revizuită vizând toate părțile teritoriului Regatului Unit din 1235 până în prezent este disponibilă în [baza de date legislativă din Regatul Unit](#). Accesul la baza de date este gratuit.

Deși întreaga legislație a Scoției este disponibilă pe site-ul web al OPSI, toate actele normative primare și secundare adoptate și elaborate începând de la descentralizarea din 1999 sunt disponibile și pe site-ul web al [Biroului Imprimeriei Reginei pentru Scoția](#). Accesul la legislație este gratuit.

[Site-ul web cu legislația Regatului Unit](#), încorporând atât baza de date a OPSI, cât și pe cea a legilor statutare este locul de unde poate fi accesată toată legislația din UK.

Linkuri relevante

[Oficiul de Informare pentru Sectorul Public \(OPSI\)](#), [baza de date legislativă](#), [Site-ul web cu legislația Regatului Unit](#), [Biroului Imprimeriei Reginei pentru Scoția](#)

Ultima actualizare: 04/05/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.